

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 31 / Hejmar 362 / Sibat 2012

● Kürt özgürlük hareketi, Kürt halkı ve demokrasi güçleri direnmezse kaybeder. Direndikçe kazanır. Kazanmanın kanunu direnmek, kaybetmenin kanunu ise direnmemektir. AKP bu nedenle Kürt halkını, Kürt özgürlük hareketini mücadelesiz, direnmesiz bırakmak istiyor. Düşmanın ve sistemin saldırıları ne olursa olsun direnen güç kazanacaktır. Böyle bir siyasal konjonktürden geçiliyor. Bu dönemin siyasal konjonktürünün kanunu budur. Bu açıdan Kürt özgürlük hareketinin siyasal güçlerinin, bütün mücadele kurumlarının kendilerini direnişe göre mevzilendirmesi, direniş ekseninde şekillendirmesi gerekmektedir.

● Yeni bir mücadele dönemine giriyoruz. 2012 yılı kesinlikle 2011'den daha sert bir mücadele yılı olarak geçecektir. Öyle yumuşama olmayacaktır. Kuşkusuz mücadele edilirse yumuşama olacaktır. Mücadele edilirse Türk devleti mevcut politikasını bırakmak zorunda kalacaktır. Ya da teslim alacak, ezecek, Pax-Romana (güçlünün barışı) ortaya çıkacaktır. Bu iki durum dışında hiç kimse yumuşama beklememelidir. Mücadele sürecine göre kendini hazırlamalı, söylemini, dilini, yaklaşımını, değerlendirmelerini buna göre yapmalıdır. Özlemler, niyetler ancak mücadeleyle karşılanabilir.

sayfa 2'de

2012'DE DİRENENLER KAZANACAKTIR

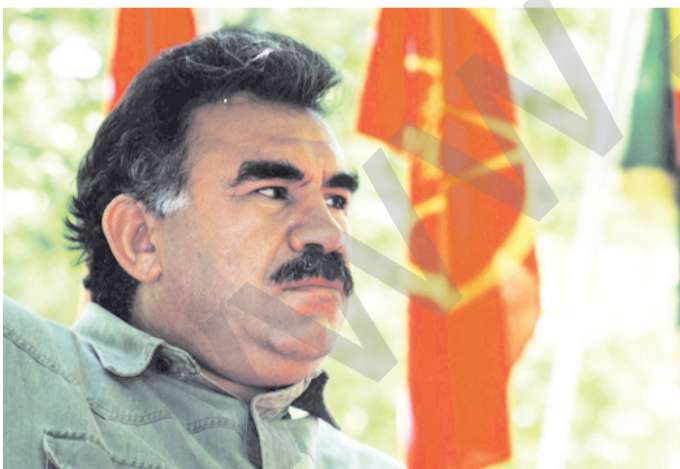
15 ŞUBAT KOMPLOSU VE SONUÇLARI

● Uluslararası komplo tabii öyle dar bir siyaset veya güncel bir olay değildir. Tarihsel dayanakları var fakat küresel boyutları da var. Komplo, doğrudan küresel kapitalist sistem ile bağlıdır. Çünkü Kürdistan üzerindeki soykırım sistemi küresel kapitalist sistemin geliştirdiği İngiltere'nin ortaya çıkardığı bir sistemdir. PKK'nin bu soykırımı, sömürgeciliği reddederek, onu boşa çıkartma, yok etme amacıyla önemli bir mücadele geliştirdiği bir ortamda, bunu yok etmek üzere geliştirilen bir saldırı. Uluslararası komplo, imha ve inkar sisteminin küresel düzeyde çok kapsamlı ve planlı bir saldırısı. Bağlı olduğu temel, kesinlikle inkar ve imha sistemidir. Kürt'ü inkar eden, imha etmek isteyen bir sistem, küresel sistem.

sayfa 18'de

ASRIN KOMPLOSUNUN İÇ YÜZÜ NASIL ANLAŞILMALIDIR?

ABDULLAH ÖCALAN

● 9 Ekim 1998 çıkışı değerlendirilirken, Ortadoğu zemininin ne anlam ifade ettiğini çok sağlam ve yürekten çözümlenmek gerekir. Bu zeminde yirmi yıla yakın bir pratik geçirdim. Sayısız ilişki ve çalışmalarda buldum. Tarihi önemde gelişmeler ortaya çıktı. Bu gelişmelerin benimle ilgili hangi sinir ve ruhla gerçekleştirildiği ve nasıl dayanabildiğim de bütün yönleriyle mutlaka anlaşılmalıdır. Kimse yaşadığım pratiği tüm tarihsel mitolojik, felsefi, dini ve bilimsel anlamıyla çözmeye yanaşmadı. Çok kitap yazıldı; ben de yazdım. Yaşadığım gerçekleri halen de yazacak durumda değilim.

Bunun için özgürleşme alanlarının gelişmesi gerekir. Ama koşulları çok elverişli olan ve gelişmeleri için neredeyse şart olan anlama işini başaramayan, başta yoldaş geçinen birçok kişi ve kurum, bu tutumla aslında kendilerini başarısızlığa mahkum ediyorlar. Bunlar mümkünse bu yılların çözümünü yapıp insanlık, Kürtler ve Ortadoğu tarihi ve geleceği için ne anlama gelmesi gerektiğini en temel görev edinsinler. Çünkü bu olanak dışında, özgür yaşama giden yolda ne tarihi ve çağı, ne de güncel somut gerçekleri çözüp önlerini aydınlatabilirler.

sayfa 14'te

Halkları dikkate almayan hiçbir rejim ayakta kalmaz

● Doğru bir politika yürüten demokrasi güçleri Suriye'de etkin olabilir. Suriye'de yaşanan krizden demokratik bir Suriye çıkabilir. Bunun için tüm toplumsal kesimleri örgütleyecek ve irade sahibi yapacak demokratik bir yaklaşım, topluma dayalı bir demokrasi gerekiyor. Her türlü etnik ve dinsel azınlığın, topluluğun demokrasi içinde özgürlüklerini yaşayacağını ortaya konulması gerekiyor. Buna Süryaniler de Ermeniler de islami güçler de Dürziler de dahildir. Kuşkusuz hiçbir etnik ve dinsel topluluk devlete dayanmamalıdır. Kendini devlet dışı demokratik toplum olarak örgütleyebilmelidir.

sayfa 6'da

SERT BİR MÜCADELE SÜRECİNE GİRİYORUZ

2011 yılında dünyada ve Kürdistan'da önemli siyasal gelişmeler yaşandı. Özellikle Ortadoğu'da Arap halklarının mevcut iktidarlara karşı tepkisi ve klasik iktidar bloklarının bir bir devrilmesi dünya siyasetinin de yeni bir yön almasını beraberinde getirdi. Kuşkusuz bu durumdan en fazla da Kürt halkının özgürlük mücadelesini veren hareketimiz etkilenmektedir. Çünkü bölgesel siyasal gelişmeleri etkilediği gibi, bölgedeki siyasal gelişmelerden de etkilenmektedir. Kürt sorunu her zaman uluslararası bir karakter taşıdı. Bölgesel ve uluslararası siyasal gelişmelerden fazlasıyla etkilendi. Ancak Ortadoğu'da yaşanan son gelişmeler yalnız Kuzey Kürdistan'ı değil, Kürdistan'ın dört parçasını ilgilendiren siyasal gelişmeler ortaya çıkardı. Bundan sonra da Kürdistan'daki siyasal durumun çok dinamik olacağı, tehlikelerin ve fırsatların iç içe olacağı bir dönem yaşanacağı şimdiden anlaşılmaktadır.

Ortadoğu, özellikle de son iki yüz yıldır kapitalist modernitenin bölgeye girmesiyle birlikte çok boyutlu sorunlar yaşamaya başlamıştır. Her ne kadar Osmanlı imparatorluğu altında halklar zulüm ve baskı görseler de feodal sömürgecilik karakteri ve imparatorluğun bütün Ortadoğu coğrafyasını kapsaması nedeniyle kültürel, sosyal anlamda belli düzeyde toplumlar kendi yaşamlarını sürdürebiliyorlardı. Kapitalist modernitenin, dolayısıyla kapitalizmin bölgeye girmesiyle birlikte yeni bir siyasal egemenlik ve sömür biçimi Ortadoğu alanına girmiştir. Kapitalist modernitenin girmesiyle birlikte Ortadoğu tek bir kapitalist devletin bölgeye müdahalesi ve egemenlik kurmasından öte, farklı kapitalist modernist güçlerin ve onların ulus devletinin güç savaşı alanına dönüşmüştür. Kapitalist modernitenin kendi ideolojik, kültürel, sosyal, ekonomik yaşamını dayatmasının getirdiği sorunlar yanında, bu güç mücadelesinin toplumları parçalaması, toplumların iç dengelerini ve Ortadoğu'nun bütünlüğünü sarsması o günden bugüne ağır sorunların yaşanmasına neden olmuştur.

20. yüzyıl başında bu mücadeleler bir dünya savaşıyla sonuçlanmış; bunun en ağır sonuçlarını da Ortadoğu halkları yaşamıştır. Ortadoğu'nun tarih içinde oluşmuş bütünlüklü sosyal, kültürel, ekonomik yaşamı tamamen parçalanmış, kapitalist modernist güçlerin çıkarları doğrultusunda şekillenmiştir. Böylelikle tamamen dış güçler tarafından yönlendirilen, çıkarları doğrultusunda çatıştırılan, bütün dengeleri bozulan bir Ortadoğu ortaya çıkmıştır. Araplar 22 devlete bölündüğü gibi Kürdistan dörde parçaya bölünmüştür. Kürdistan'ın bütün parçaları üzerinde Arap, Fars, Türk egemenlikleri Kürtleri zaman içinde yok etmeyi hedefleyen bir politika izlemişlerdir.

Bu Ortadoğu devletleri şekillenmesi itibarıyla dış güçlere dayandıklarından dolayı soğuk savaş döneminde de her devlet herhangi bir gücün etkisi altında kendini yaşatmıştır. Egemen sınıflar, soğuk savaş döneminin çatışmalı ortamında dış güçlerden her türlü desteği alarak hem dış güçlerin bölgedeki ajanları rolünü oynamışlar hem de halkların üzerinde despotik iktidarlara haline gelmişlerdir. Soğuk savaş döneminde reel sosyalizme bağlı olanlar da, kapitalist modernist sisteme bağlı olanlar gibi tamamen halkların üzerinde egemenlik sürdüren, baskı sürdüren devletler konumunda olmuştur. Dış güçlere dayandıklarından toplumların talepleri, istekleri onlar için çok önemli olmamıştır.

Bölgeye müdahale 90'lı yıllarda başlamıştır

Sovyetler Birliği'nin dağılması ve soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte dünyada olduğu gibi Ortadoğu'da da mevcut devletler yeni bir siyasal konseptin parçası olma sürecine girmişlerdir. Tabii bu süreçten en fazla da zorlanan iki kutuplu dünyada iki güç arasındaki çatışmadan yararlanarak ayakta kalan devletler olmuştur. Bu devletler önemli bir siyasal boşluk yaşamışlardır. Sadece Sovyetlere bağlı olanlar değil, kapitalist modernist sisteme bağlı olan devletler de siyasal zemin kaybetmişlerdir. Sonuç itibarıyla Ortadoğu'daki ülkeler ister kapitalist moderniteye bağlı olsunlar, ister reel sosyalist sisteme bağlı olsunlar hem halkların ihtiyaçlarına hem de yeni dünya siyasal sisteminin ihtiyaçlarına cevap vermeyen konuma düşmüşlerdir. Dünya siyasal sisteminin eski dengeleri yıkılıp yeni dengeler arayışına girilirken bu devletler de bir geçiş sürecini yaşamaya başlamışlardır.

Soğuk savaşın bitmesinden sonra kapitalist modernitenin öncü gücü olan ABD, Ortadoğu'ya da çekidüzen vermek istemiştir. Ortadoğu'da eski dengeler sarsılmış, yeni dengelerin kurulmadığı süreçte çeşitli siyasal akımlar da harekete geçmiştir. Hem kapitalist modernist sistem için önemli bir alan olması, hem de soğuk savaş sonrası sistem dışı hareketlerin ortaya çıkması ve giderek sistem açısından sıkıntılar yaratması ABD'nin Ortadoğu'ya yeni bir düzen vermesini beraberinde getirmiştir. ABD I. Körfez Savaşıyla soğuk savaş sonrası yaşanan boşluktan yararlanmak isteyen Irak'ın üzerine giderek kendisini Körfez alanına yerleştirmiş ve askeri olarak etkinliğini artırmıştır. Irak'ın hava sahasının uçuşa yasaklı hale getirilmesi bir yönüyle de bütün Ortadoğu'nun ABD hava kuvvetleri tarafından kontrol edilmesini sağlamıştır. ABD çok etkili bir biçimde bölgeye müdahale etmezse gelecekte daha büyük sorunlarla karşı karşıya geleceğini görmüştür. Hakim olunmadığı takdirde tarihte büyük uygarlıklar yaratmış, köklü bir kültüre sahip olan Ortadoğu coğrafyasında kendisini rahatsız edecek birçok gücün ortaya çıkabileceğini görmüştür.

Bunlardan en önemlisi de PKK'ydı. Bu açıdan ABD Irak'a müdahale ederek Irak üzerinden Ortadoğu'ya hakim olmak ve Ortadoğu'yu kontrol etmesi önündeki

engelleri ortadan kaldırmak için Önder Apo'ya yönelik uluslararası komplo gerçekleştirilmiştir. Önder Apo esaret altına alınarak Ortadoğu'ya müdahale sürecinde PKK gibi etkin bir hareketin var olması ve bu hareketin müdahalenin yaratacağı sorunlardan yararlanarak kendini bölgede etkin kılp ABD'nin bölge müdahalesine sorun çıkarması engellenmek istenmiştir. Bu açıdan Önder Apo'nun esaret altına alınmasını da bölgeye müdahalenin önemli hamlelerinden biri olarak görmek gerekir.

ABD uluslararası komplo sonrası Afganistan ve Irak'a müdahale etmiş, önemli bir askeri güç yığınağı yapmış, bir nevi Ortadoğu'yu ABD askerlerinin istediği gibi müdahale ettiği ve tamamen kendisinin etkin olduğu bir alan haline getirmiştir. Ancak buna karşı direniş sürmüştür. Bölgeye müdahale ederken Avrupa'yla belirli çelişkiler ve sorunlar yaşayan ABD, bu direniş karşısında bölgeye müdahalesini kapitalist modernitenin çıkarları doğrultusunda ortaklaştırmıştır. Bu ortaklaşmaya rağmen ne Afganistan'da ne de Irak'ta sonuçlar almıştır. Aslında Afganistan ve Irak müdahalelerinde kimi mevziler elde etmiş olsa da genel itibarıyla başarısız kaldığını söylemek gerekmektedir. Çünkü müdahale ettiği zaman hedefleri çok farklıydı. Bütün ülkeleri istediği gibi dizayn edecekti, İran'a da müdahale edecekti. Ancak süreç içinde bunun olmayacağını görerek yine bölgedeki çeşitli statükocu güçlerle, çeşitli yerel odaklarla işbirliği içinde bölgedeki hakimiyetini kurma politikasına yönelmiştir. Ancak bu politikayla da çok önemli sonuç aldığı söylenemez. Sonuçta ABD bölgeyi bu tür ilişkileriyle ve kurduğu dengelerle kontrollü ve sürekli bir savaş halinde tutarak etkinliğini sürdürmek istemiştir. Tüm den hakimiyetini kuramayacağını görünce düşük yoğunluklu bölgedeki varlığını kalıcı kılmayı hedeflemiştir. Ancak sistemin tercihi esas olarak bu değildi. Esas tercihi tam hakim olması, herkesi susturması ve bütün bölgeyi kapitalist modernitenin ekonomik, sosyal, kültürel, siyasal ihtiyaçlarına göre şekillendirmesi idi. Ancak bu olmayınca kendisi için belirli ekonomik ve siyasi bedelleri olan düşük yoğunluklu bir savaş sistemi içinde bölgedeki ağırlığını sürdürmek istemiştir.

İşte Arap Baharı denen hareketler böyle bir süreçte ortaya çıkmıştır. Bu durum bir yönüyle de ABD'nin bölgede

yaşadığı sorunlar açısından bir fırsat doğurmuştur. Kuşkusuz bu halk hareketleri hem mevcut despotik güçlere hem de iki yüz yıldır bölgeye ağır sorunlar yaşatan uluslararası güçlere yönelik gelişmiştir. Bu yönüyle bu halk hareketlerinin ABD tarafından yönlendirildiği, onun tarafından ortaya çıkarıldığı söylenemez. Kesinlikle halkların özgürlük ve demokrasi özlemiyle ortaya çıkmış on yılların, hatta yüz yılların baskısının halkta yarattığı tepkinin sonucu gerçekleşmiştir. Bu hareketlerin esas dinamikleriyse belli düzeyde toplumun dinsel, kültürel duygularını karşılayan, toplumun bu tarihsel ve dinsel kültürüne dayanarak kendisini belirli bir güç yapmış siyasal akımlar olmuştur. Çünkü kapitalist moderniteye bağlı muhalif güçler veyahut da onun yarattığı toplumsal kesimler ne halkın tarihsel, toplumsal, kültürel dokusuyla uyumuştur ne de onun özgürlük ve demokrasi ihtiyaçlarına cevap verecek karakterde olmuştur. Öte yandan sol güçler de kapitalist modernitenin işbirlikçisi güçlerin farklı versiyonu durumuna düşmüşlerdir. Tarihsel ve toplumsal dayanağı olan Ortadoğu'nun kültürel değerlerine, kültürel inançlarına, kültürel islama ters düşen, onlarla uyumsuz karakterde oldukları için onlar da halk muhalefetine öncülük edecek güç olamamışlardır. Bu durum haliyle islami güçlerin, kesimlerin daha öne çıkmasını beraberinde getirmiştir.

Bölgede en uğursuz rol Türkiye'ye verilmiştir

Öte yandan ABD soğuk savaş döneminde Sovyetler Birliği'ne karşı Ortadoğu'da çeşitli islami güçleri desteklemiştir. İşbirlikçi bir islami siyasal güç ve toplumsal zemin yaratmaya çalışmıştır. Bu yönüyle de uzun süreden beri Ortadoğu'daki bir kısım islami güçlerle ilişkilendiği. Onları kendi bölge politikalarının parçası haline getirmeye çalışmıştır. Hem Türkiye'de hem Arap dünyasında hem de Afganistan ve Pakistan gibi ülkelerde bu tür ilişkiler geliştirmişti. Hatta İran ve Orta Asya'da da bu tür ilişkileri bulunmaktaydı. Ancak İran islam devriminin radikalleşmesi sonrası sisteme işbirlikçilik yapacak ılımlı islam odakları kalmamıştı. Zaten İran şahırlığını kendisine çok bağlı gördüğünden daha çok onun üzerinden Sovyet karşıtı politikasını yürütüyordu. Sonuç itibarıyla

ABD soğuk savaş dönemindeki bu ilişkilerini Arap dünyasında halk hareketleri ortaya çıkar çıkmaz hemen teşvik etmeye, desteklemeye ve toplumsal muhalefet içinde etkin olmalarını sağlamaya çalışmıştır. Daha önce hazırladığı Türkiye'deki işbirlikçi islami hareketi de bu işbirlikçi ılımlı islami hareketlerin etkin olması için kullanmaya çalışmıştır.

Halk hareketleri öz itibarıyla egemen güçlere, hatta Ortadoğu'ya iki yüz yıldır büyük sorunlar yaşatan dış güçlere karşı bir hareket olarak ortaya çıkmasına karşın, ABD'nin geçmişteki ilişkilerine de dayanarak kendi ihtiyacını karşılayabilecek siyasal güç olarak gördüğü işbirlikçi ılımlı islama destek vererek, bu yönlü yönlendirmeler yaparak ve klasik iktidar güçlerinin despotik karakteri konumunda bunların koruyucusu gibi davranarak bölgedeki halk hareketlerini böyle bir siyasal doğrultu içine sokmaya, bunlar üzerinden de kendisini bölgede hakim kılmaya yönelmiştir.

Tunus ve Mısır'ın düşmesinden sonra ortaya çıkan havadan da yararlanarak kendisine uzun süredir sorun çıkaran ve Kuzey Afrika'da stratejik bir konuma sahip olan, yine petrol kaynaklarının bulunduğu Libya'ya müdahale ederek bir bütün olarak Kuzey Afrika'yı kontrol altına almaya yönelmiştir. Bu süreç aslında ABD'nin bölgeye yüklenen sonuç alma stratejisini ortaya koyuyor. Bunun en somut ifadesi o güne kadar idare ettiği Türkiye'ye, artık tamamen benim politikalarının ajanı olacağını, bölgedeki taşeronum olacağını dayatması yaparak Türkiye'yi İran ve Suriye ilişkilerinden uzaklaştırıp tamamen kendi bölge politikasına çekmesidir. Türkiye ilk başlarda "bizim ne işimiz var Libya'da derken" bir hafta sonra Libya'ya saldırının üssü olması, ABD'nin bölgeye müdahalede ne kadar ısrarlı olduğu, bu konudaki işbirlikçilerinin, kendisine bağlı güçlerin tutumunu tamamen netleştirmesini nasıl istediğinin somut kanıtıdır. ABD Ortadoğu'da ortaya çıkan bu halk hareketlerini işbirlikçi ılımlı islam güçlerinin hakim olduğu temelde değerlendiren ve bu güçlere dayanarak Ortadoğu'da yeni bir siyasal düzen kurmak istemektedir. Eski klasik iktidar bloklarının ihtiyaçlarına cevap vermediğini görmüştür. Bu nedenle toplumsal meşruiyeti olan ve kendisine bölgede uzun süre işbirlikçilik yapacak işbirlikçi siyasal islama dayalı bir Ortadoğu düzenini tercih etmiştir. Libya'ya askeri müdahale ederek işbirlikçi İslami güçleri iktidara getirmesini bunu açıkça göstermektedir. Tunus, Mısır ve Libya'dan sonra siyasal islamcılarının önemli bir bölümü ABD ile işbirlikçilik yaparak, ona dayanarak her ülkede güçlenmeye başlamışlardır.

Türkiye de bu süreçte ABD tarafından kullanılan önemli bir güç olmuştur. Türkiye bu kendini kullandırma, taşeronluk ve ajanlık yapma karşılığında Kürt özgürlük hareketinin tasfiye edilmesini sisteme dayatmıştır. Daha doğrusu ABD ve Avrupa'dan bölgedeki ajanlık ve taşeronluk yapma karşılığında Kürt Özgürlük hareketine karşı yürüttüğü savaşta destek sözü almıştır. Türkiye'nin İran'ı ve Suriye'yi terk ederek tümüyle ABD'nin politikalarına angaje olması bu nedendir. Çünkü bunu yapmadığı takdirde Kürt özgürlük hareketine karşı yürüttüğü savaşta siyasi pozisyonunu kaybedeceğini bilmektedir. Dolayısıyla işbirlikçiliği ve taşeronluğu en pespaye biçimde yapmayı üstlenmiştir.

Libya'daki Kaddafi yönetiminin düşmesinden sonra gelişmeler Suriye'de

Bu tür söylemlerle ulusal kongrenin hedefini ve içeriğini boşaltmaya, Türk devletine ve çeşitli güçlere mesaj vermeye çalışılmaktadır. Ulusal kongreyi Kürtlerin güç olup tüm bölge ülkelerine karşı birbirleriyle dayanışması ve Kürt sorununun çözümünü dayatması olarak ele almayı değil de sanki bölge ülkelerinin kaygılarını giderecek bir toplantı gibi düşünceleri tarihi olarak büyük bir sorumsuzluktur. Bunlar tabii ki yanlış şeylerdir. Böyle tarihi bir kongrenin amacı PKK'nin silahlı mücadeleyi bırakıp bırakmamasını tartışmak olamaz. Bu kongre, Kürt halkının ulusal haklarının nasıl güvenceye alınacağını, bütün parçaların birbirini nasıl destekleyeceğini tartışarak temel ilkeler, ortak politika ve ortak kurullar yaratmayı hedefleyecektir. Kuşkusuz Kürt özgürlük hareketi bunda ısrarlı olacaktır. Ulusal kongrenin bölgede yeni dengeler oluşurken halkımızın 20. yüzyılın başında olduğu gibi örgütsüz, politikasız kalmamasını, ortak bir politika doğrultusunda ulusal organ olarak ortak Kürt iradesinin ortaya çıkmasını sağlayıp siyasal gelişmelere müdahale etme görevi bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemin temel görevlerinden biri de bu karakterdeki ulusal kongre kararlaşmasının sağlanması ve doğru çizgide yürümesinin gerçekleştirilmesi olacaktır.

AKP'nin bir çözüm politikası yoktur

Ortadoğu'daki mücadele sertleştiği gibi, Kuzey Kürdistan'daki Özgürlük mücadelesi de sert bir sürece girmiştir. Türkiye özellikle ABD'nin bölgedeki taşeronu olma rolünü oynayınca, bu konuda tamamen ABD politikalarına entegre olunca Kürt özgürlük hareketini dış destekle tasfiye edebileceğinin hesabını yapmaya başlamıştır. Seçimlerden önceki politikaları tamamen dış güçlere dayanarak Kürt özgürlük hareketini tasfiye edebileceği anlayışının sonucu ortaya çıkmıştır. AKP tabii ki oyalayarak, zaman kazanarak Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmeyi hesaplıyordu. Kürt özgürlük hareketinin diremediği bir ortamda tasfiye politikasını başarıya götürmek esas tercihiydi. Adım adım yıpratılarak ve sonunda da kendine göre bir anayasa yapıp Kürt özgürlük hareketine dayatıp kabul ettirmek, kabul etmediği takdirde ise çok yoğun saldırılarla tasfiye etmeyi hesaplıyordu. Esas planı buydu. Ancak Kürt özgürlük hareketinin bu oyalamayı kabul etmeyeceğini, özellikle seçimden sonra kendisine bir çözüm politikası dayatacağını gördüğünden esas olarak savaşa hazırlanmış ve şiddetle ezmek isteyen bir stratejiyi devreye koymuştur. Nitekim Kürt özgürlük hareketi AKP'nin oyalama, zamana yayma ve bu temelde tasfiye etme politikalarını tutum koyar koymaz AKP hükümeti saldırılarını artırmıştır. Özellikle de Kürt özgürlük hareketinin tabanını ezmek, demokratik siyaseti bitirmek ve böylelikle halkın mücadelesinin önüne geçerek, gerillayı halktan kopararak, gerillanın da üzerine giderek tasfiye etme stratejisini devreye sokmuştur.

AKP'nin politikasında herhangi bir çözüm niyeti olsaydı seçimde hem demokratik blok oylarını artırmıştı hem de kendisi oylarını artırmıştı; buna dayanarak bir çözüm politikası izleyebilirdi. Mevcut seçim sonuçları normal, herhangi demokratik bir ülkede böyle değerlendirilirdi. Mantıklı düşünüldüğünde seçim sonuçları demokratik çözümün en uygun olduğu bir süreç ortaya çıkarmıştı. Ama AKP'nin bir Kürt politikası olmadığından, siyasal egemenlik ve kültürel soykırımı yeni koşullarda sürdürmek istediğinden, iktidarını bugüne kadar bu anlayışla yu-

rüttüğünden ve böyle iktidara geldiğinden, Kürt özgürlük hareketini ezerek devletin başat gücü olma stratejisi izlediğinden çözüm politikası değil, tasfiye politikasında ısrar etmiştir. Demokratik Özerklik ilanına bu kadar sert tepki göstermesi, daha doğrusu bütün saldırılarının gerekçesi bunu yapması, AKP'nin Kürt sorununda bir çözüm politikası olmadığını en somut kanıtıdır.

AKP en sert tutumunu Önder Apo'ya karşı göstermiştir. 7 aydır avukatlarıyla görüştürülmemesi, bütün avukatların tutuklanması İmralı odaklı bir savaş yürütüldüğünü göstermektedir. Önder Apo da AKP'nin tutumuna karşı sert tutum koymuştur. Önder Apo zaten AKP'nin bu sert politikalarına "benim savunmamı okudular, bu nedenle bu tür tutumları koyuyorlar" diye izah getirmiştir. Savunmasında AKP'nin Kürt sorununda bir çözüm politikasının olmadığı, zamana yayarak tasfiye politikasını izlediğini, devleti böyle ele geçirerek Kürtler üzerinde siyasal egemenlik ve kültürel soykırımı sürdürmek istediğini açıkça ifade etmektedir. AKP, Önder Apo'nun ve Kürt özgürlük hareketinin kendi politikalarını kabul etmeyeceğini görünce demokratik siyasal alana yönelik saldırılarını dört dörtlük bir faşist terör düzeyine çıkarmıştır. Kürdistan tarihinde görülmemiş bir biçimde siyasal soykırım operasyonları yürütmektedir. Aslında dünyada bu düzeyde siyasetçiler üzerine giden bir devlet ve hükümet görülmemiştir. Faşist denilen devletlerin yürüttüğü politikalar araştırılırsa bu kadar siyasetçinin içeri atılmadığı görülecektir. Demokratik siyaset alanında tam bir kök kazıma hareketi yürütülüyor. Açıkça PKK'ye karşı çıkmayan, yurtsever tüm Kürt siyasetçileri, hatta toplumda sözü dinlenecek herkesi içeri atıyor. Bu yönüyle Kürt halkını tümüyle örgütsüz bırakmayı hedefliyor. Örgütlü, bilinçli bütün Kürtleri içeri atarak Kürt halkı mücadele edemez, örgütlenemez hale getirilmek istiyor. Bu, açıkça faşist bir terör ifadesi. Bu politikanın adı dört dörtlük faşizmdir. Başka türlü ifade etmek mümkün değildir.

Anlaşıyor ki bu saldırıları sürdüreceklere. Bu aynı zamanda mücadelenin 2012 yılında da çok sert geçeceğini ortaya koymaktadır. Bir irade kırma, teslim alma hareketi yürütülmektedir. Buna karşı Önder Apo da Kürt özgürlük hareketi de direnecektir. Artık geline aşamada AKP'nin politikalarına boyun eğilmesi, zamana yayıp tasfiye politikalarının kabul edilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla mücadelenin sert geçeceği bir dönem söz konusudur. Bazılarının belirttiği gibi AKP bir süre sonra yumuşayacak, yeni bir dönem başlayacak yaklaşımları kesinlikle doğru değildir. AKP irade kırmaya yöneliyor. Tabii ki irade

kırılabilirse, kendi dediğine getirebilirse uygulamalarda değişimler yaşanır. AKP'nin en korktuğu şey, Kürt halkının mücadele etmesidir, mücadeleyi sürdürmesidir. AKP mücadeleden korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmamaktadır. Bu açıdan Kürtler mücadele etmezse, mücadelesiz kalırsa, AKP'nin politikalarını kabul ederse bu tabii ki AKP'nin tercih edeceği bir yaklaşımdır. Yani AKP ile de sertlik politikası izleyeyim demiyor. AKP'nin politikalarına direnmeyen bir Kürt hareketini tercih etmektedir. Böyle olduğunda yüzü yumuşak görülebilir. Bunu kendi politikalarının gerçekleşmesi açısından daha yararlı görmektedir.

Bu açıdan mevcut durumda ateşkeslere de hazırdır. Hatta çift taraflı ateşkesleri bile kabul edebilecek bir durumu vardır. Ancak geline aşamada eski süreçlerin tekrarının olması mümkün değildir. Eski süreçleri tekrar etmek, tek taraflı ateşkes ilan etmek ya da hiçbir siyasal karşılığı ve sonucu olmayan herhangi bir siyasal çözüme hizmet etmeyen ateşkesler yapmak kesinlikle AKP politikalarının yürümesini sağlamaktır. Kürt özgürlük hareketini mücadelesiz bırakmak isteyen AKP'dir. Bu açıdan artık tek taraflı da olsa, çift taraflı da olsa net siyasal karşılığı olmayan ateşkeslerin gündeme gelmesi mümkün değildir. Yeni bir ateşkes Önder Apo'nun özgürleştiği, bütün demokratik siyasetçilerin serbest bırakıldığı ve devletin, AKP'nin Kürt sorununun çözümünde adım atacağını net ortaya koyacağı bir durumda böyle bir siyasal projenin parçası olarak gündeme gelebilir. Bir kere bunu böyle anlamak lazım. Yani geçmiş süreçlerdeki gibi hiçbir siyasal sonucu olmayan, AKP'nin politikalarını adım adım yürüttüğü bir süreci kimse beklememelidir.

Öte yandan AKP yumuşayacak ve belirli adımlar atacak yaklaşımları kesinlikle doğru değildir. Bunlar tamamen özel savaşın, özel savaş merkezinin Kürt özgürlük hareketini eylemsiz bırakma yaklaşımlardır; bir tuzaktır. Bu tür söylemleri kim söylerse söylesin ya da iyi niyetini dile getiriyordur. Ama bu iyi niyetli söylemlerin esas olarak da özel savaşçıların politikalarının parçası olduğu açıktır. Bunu bir kere böyle değerlendirmek gerekmektedir. Bu açıdan kimi Kürtlerin, Kürt aydınlarının "AKP bunu uzun sürdüremez, sonuçta yumuşar, bir çözüme ulaşmak zorunda kalır" yaklaşımları kesinlikle doğru değildir; AKP'nin tasfiye konseptinin kuyruğuna takılmaktır; devletin ya da AKP'nin politikalarını anlamamaktır. AKP'nin bir çözüm politikası olsa zaten yumuşama da olur, çözüm de olur. AKP'nin bir çözüm politikası yoktur. AKP bir çözüm politikası ortaya koymadan, bu net an-

laşılmadan herhangi bir yumuşamanın olacağını beklemek ya da Kürt özgürlük hareketi tek taraflı ateşkes ilan etsin, direnişi bıraksın yaklaşımları içinde olmak sadece AKP'nin politikalarına hizmet eder. Bu açıdan sürecin karakterinin çok iyi anlaşılması gerekir.

6-7 aylık mücadele kesinlikle AKP'nin politikalarını boşa çıkarmıştır. AKP binlerce siyasetçiyi tutuklamıştır, avukatları ve gazetecileri tutuklamıştır, birçok operasyonda gerilla kayıpları olmuştur. Ama bunları AKP'nin maskesini düşüren, AKP'yi zayıflatan, AKP'yi Kürt özgürlük hareketi karşısında başarısız kalmaya mahkum eden politikalar olarak görmek gerekir. AKP'nin bugüne kadarki en önemli gücü kendine demokrat kendine müslüman karakteriyle toplumu, çeşitli güçleri aldatarak kendisine destekçi kılması ve buna dayanarak da hem Kürt özgürlük hareketi hem de demokrasi güçlerine karşı tasfiye politikası izlemeydi. Kürtleri de demokrasi güçlerini de çeşitli liberalleri de bu tür masallarla oyalıyordu. Böylelikle hem özgürlük mücadelesinin hareketsiz kalmasını sağlamaya çalışıyor hem de daha etkili, güçlü bir alternatif demokrasi hareketinin ortaya çıkmasını engelliyordu. Şimdi AKP'nin maskesi düşmüş, AKP en zayıf konumuna getirilmiş bulunmaktadır. AKP amiyane deyimle Aşil Topuğundan vurulmuştur. AKP'yi on yıldır iktidarda tutan siyasal zemin kaymıştır. AKP'nin bugün dayandığı siyasal zemin kendisini iktidar yapan siyasal zemin değildir. Daha çok milliyetçi söylemlere sarılmıştır. Devletin şimdiye kadarki Kürt politikalarını kendi müktesebatı haline getirmiştir. Böylelikle geçmişteki klasik hükümetlerin yeni versiyonu haline gelmiştir. Bu yönüyle AKP'nin maskesinin düşürülmesi, AKP gerçeğinin gösterilmesi ve AKP'nin siyasal iktidar kayması içinde olduğunun, on yıllık demagogik olarak ortaya koyduğu söylemlerin dışında bir parti olduğunun görülmesi AKP'nin güç kaynaklarının ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. AKP'nin önümüzdeki dönemde Kürt özgürlük hareketine karşı pozisyonu zayıflamıştır. Halkımızın ve demokrasi güçlerinin pozisyonu güçlenirken AKP'nin pozisyonu geriletilmiştir. AKP'nin meşruiyeti zayıflamıştır. Bu yönüyle kayıplar da olsa, acılar da çekilse 6-7 aylık bu sert savaş süreci sonunda AKP başarısız kılınmıştır.

AKP'yi oluşturan blok çatlamıştır

AKP'nin bugün destekleyicileri tarafından eleştirilmesi bunun kanıtıdır. AKP bir siyasal islamcılar blokuydu. Kimi liberal ve demokratları da yanına almıştı.

Şimdi bu blok çatlamıştır. Bir taraftan liberaller AKP'yi eleştirirken, diğer taraftan bu iktidar blokunun en önemli bileşeni fethullahçılarla Erdoğan'ın etrafındaki ekip arasında ciddi bir çekişme ve çatışma ortaya çıkmıştır. MİT üzerindeki savaş bunun sonucudur. Fethullahçılar MİT'i de kontrol altına alarak AKP'yi tümüyle kuşatıp iktidar bloğu içindeki başat güç haline gelecekti. Zaman içinde de kendi hiziplerinin iktidarını ortaya çıkarmayı hedefliyorlardı. Erdoğan kanadı bunu görenek tutmuştu. Bu da AKP iktidar bloğu içinde çatlama ortaya çıkarmıştır. Yine AKP'nin nasıl rantçı bir iktidar olduğunu, nasıl bir hizip savaşlarıyla devletin imkanlarını değerlendirmek isteyen iktidar bloğu olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu da AKP'yi yıpratmıştır. Öte yandan Kürt politikasındaki başarısızlığı AKP'yi yıpratmıştır. Kürt sorununda demagogik olarak çözüm bulacağını söyleyen, Kürt sorunu vardır diyen Erdoğan ve hükümetinin, mevcut durumda Kürt sorununda çözüm politikası olmayan, Kürtler üzerindeki siyasal egemenlik ve kültürel soykırımı sürdürmek isteyen bir iktidar olduğu anlaşılmalı ve Kürtler içindeki zemini de kaymaya başlamıştır. Son anketlerde BDP'nin oylarının yükselmesi bunun kanıtıdır.

Kuşkusuz bu çatışmaların esas Kürt özgürlük hareketi karşısındaki başarısızlıktan ileri gelmektedir. Kürt özgürlük hareketi karşısında AKP başarılı olsaydı bu çatışma ortaya çıkmazdı. Ya da AKP içinde fethullahçılar bu düzeyde bir hamle girişmezlerdi. AKP hükümetinin Türkiye'nin en temel sorunundaki başarısızlığını gerekçe yaparak, onun üzerinden AKP'yi vurmaya, iktidar bloğu içindeki hakimiyetini güçlendirmek istemişlerdir. Bu açıdan Kürt özgürlük hareketinin direnişi nasıl ki liberallerin, kimi demokratların AKP'nin gerçek yüzünü görmesini beraberinde getirmişse, AKP bloğunun çatlamasının esas nedeni de direnişimizin olduğunun görülmesi gerekmektedir. Yoksa AKP'nin bir çözüm politikası var, fethullahçılar çözüm istemiyor; biri müzakereden yana, diğeri buna karşı, çatışma bundan meydana gelmiş yaklaşımları kesinlikle doğru değildir. Bu da bir saptırmadır, yönlendirmedi. Kuşkusuz AKP iktidardadır, pratik politika izliyor. Bu yönüyle politikanın imkanlarını kullanarak Kürt özgürlük hareketini sınırlamak, tasfiye etmek istiyor. Yoksa amaçta birdirler.

AKP Kürt özgürlük hareketinin direnişi karşısında en temel iddiası olan Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme kartını kaybetmiştir. Daha doğrusu politikasız kalmıştır. Daha önceki zora, şiddete dayanan hükümetlerden farkı kalmamıştır. Halbuki onun esas gücü, Kürtleri oyalayarak aldatacak, yumuşak gücü kullanacak, psikolojik savaşla etkisizleştirilecek ve Kürtleri düşündüğü sistemin içine çekecekti. Fakat Kürtlerin AKP'nin düşündüğü sistemin içine çekilemeyeceği görülmüştür. Şu anda devletin de AKP'nin de yaşadığı kriz budur. Nitekim düşündükleri anayasayı yapamayacaklarını, bu konuda kriz çıkacağını şimdiden görmüşlerdir. Kürt özgürlük hareketinin, Kürt halkının talepleri karşılansın yapılabilecek bir anayasanın Türk devletinin ihtiyaçlarına cevap vermek bir yana, krizi daha da derinleştirileceği açıktır.

AKP hükümetinin bunu görmesi onu kimi işbirlikçi Kürtleri daha fazla kullanmasına yöneltmiştir. Liberaller, çeşitli kesimler AKP'nin demokrat olmadığını, Kürt sorununu çözemeyeceğini gördüğü, AKP'yi daha fazla eleştirdiği dönemde kimi işbirlikçi uşak ruhluların kullanılması AKP'nin sıkışıklığının ifadesidir. AKP bunlar eliyle güya Kürdistan'da çöken politikasının meşruiyetini yeniden sağlamak istemektedir. Bu yönüyle çeşitli

Arap Baharı denen halk hareketleri özellikle soğuk savaş döneminde oluşmuş günümüzde siyasal temeli kalmamış iktidarların bir bir yıkılmasını beraberinde getirdi. Kuşkusuz bu kadar kolay yıkılmalarının nedenleri hem halklar açısından meşruiyetlerinin kalmaması hem de kapitalist sistemin ihtiyaçlarını cevap verememeleridir.

Kuşkusuz bu yıkılmalarda ABD'nin işbirlikçi siyasal islamı kullanıp bu temelde Ortadoğu'da kendini hakim kılmaya stratejisinin de etkisi olmuştur. Eğer ABD eski işbirlikçilerinin arkasında dursaydı yıkılmaları bu kadar çabuk olmazdı. ABD'nin öncülük ettiği sisteme de hizmet eden bir konumları yoktu. Aksine onların varlığı toplumsal muhalefeti artırıyordu. Toplumsal meşruiyetleri kalmadığı için kapitalist sistemin de bölgedeki meşruiyeti zayıf kalıyordu. ABD toplumsal ve siyasal meşruiyeti güçlenmiş işbirlikçilerle bölgede yeni bir sistem kurmak istiyordu. Buna en uygun olanlar da soğuk savaş döneminde hazırladığı ve ilişki içinde olduğu ılımlı siyasal islamdı. Arap halklarının hareketi ortaya çıkınca belirli düzeyde örgütlülükleri de olan işbirlikçi ılımlı islama destek vererek onlar eliyle yeni bir işbirlikçi düzen kurma çabasına girdi.

Bu strateji kapitalist modernitenin 200-300 yıllık politikalarının başarısız kalması ya da bölgeye hakim olamaması sonucu bu defa işbirlikçilerle bölgeyi içten fethetmeyi amaçlıyordu. ılımlı işbirlikçi islamcılara dayanarak bölgede hakim olma projesini ABD'nin kaleyi içten fethetme projesi olarak anlamak gerekiyor. ılımlı islamcı akımlar kapitalist modernitenin yeşile boyanmış işbirlikçileridir. Dün doğrudan kapitalist modernitenin tamamen türevi, maketi olan kesimlerle kendini hakim kılmak istiyordu. Ama 200-300 yıllık deneyim göstermiştir ki bu kesimlerle başarılı olması mümkün değildir. Nitekim İslami kültür ve neolitikten bu yana katman katman birleşmiş Ortadoğu değerleri sisteme karşı direniş göstermektedir. Bu direniş de askeri, siyasi, ekonomik ve kültürel saldırılara rağmen kırılmamıştır. Şimdi Ortadoğu tarihindeki en işbirlikçi ajan ve hain tabakayla bölgeyi fethetme politikası yürütmektedir.

Kapitalist modernitenin bölgeyi işbirlikçi islam temelinde fethetmesi altında yatan temel gerçeklik, Ortadoğu'da gelişen siyasal akımların kapitalist sisteme alternatif olamamasıdır. Şimdiye kadar sol adına da islamiyet adına da ortaya çıkan bütün siyasal akımlar kapitalist modernitenin türevleri olmuşlardır. Onun temel paradigmalarına, parametrelerine aşamamışlardır. Her ne kadar Kaddafi'nin Libya'sı farklı bir ideolojik ve siyasal yaklaşım içinde bulunmak istese de, o da kendisini demokratik karakterdeki bir paradigmayla sistem haline getiremediği için toplumsal dayanaklarını güçlendirememiştir. Her ne kadar cemahiriye sisteminden söz ederek klasik devletçi anlayışlardan ayrı olduğunu iddia etse de pratik olarak devletleşmenin, devletçi ve iktidarcı zihniyetin ufukları aşamamıştır. Bu açıdan da kendisini kapitalist modernist sistem karşısında koruyacak düzeyde donanımlı ve güçlü hale getirememiştir.

**Sömürgecilğe sözde değil
özde karşı olmak gerekir**

Gelinen aşamada Ortadoğu'da ve dünyada dış güçlere karşı olmanın yolu söylemde ya da siyasal tutumda anti Amerikancı olmak, antiemperyalist olmak yetmemektedir. Bu tür söylemler ve tutumlar kesinlikle aldatıcıdır. Reel sosyalizmin varlığı döneminde iki kutuplu dünyada Sovyetler Birliği ekseninde demokratik topluma dayanmadan anti Amerikancılık, antiemperyalistlik yapılmıyordu.

Belki o dönemin koşullarında öyle bir pozisyonları vardı. Şimdi bu tür yaklaşımlarla ne antiemperyalistlik yapılabilir ne de anti Amerikancılık. Kaldı ki o zamanın de ne kadar anti Amerikancılık ya da antiemperyalistlik olduğu tartışılabilir. Çünkü kapitalist modernitenin ve devletçi paradigmanın aşılması bir yerde kapitalist sisteme ve onu temsil eden devletlere karşı olmanın da çok bir fazla değeri yoktur. Nitekim sisteme fazla dayanmayarak yıkılmışlardır. Hatta kapitalist modernist sisteme güç veren yanları da olmuştur. Devletçi iktidarcı paradigma ve devletçi kapitalizm yoluyla hakim oldukları ülkelerde kapitalizmin maddi temellerini hazırlamışlardır. Bugün Rusya'da ve geçmişte ulusal kurtuluş mücadelesi sonrası devlet kapitalizmini geliştiren ülkelerde kapitalizmin gelişmesi bunun en açık ifadesidir. Bir nevi kapitalizm önündeki engelleri sosyalizm adına devletçi kapitalizmi geliştirerek kaldırmışlardır. Bu açıdan artık antikapitalist, antiemperyalist ve anti ABD'ci olmanın yolu kesinlikle toplumun demokratikleşmesinden geçmektedir. Toplumun demokratikleşmeyen, toplumun demokratikleşmesi temelinde güç olmayan, siyasetini toplumun demokratikleşmesine dayandırmayan hiçbir siyasi güç, devlet, kurum, antiemperyalist, antikapitalist, anti Amerikancı olamaz. Bir kere bunun altını çizmekte fayda vardır.

Bugün İran kendine göre antiemperyalistim, anti Amerikancıym diyor. Hatta antikapitalistim diyor. Bunlar kesinlikle kendini ve dünyayı kandırmadır. Demokratik olmayacak, toplumu güç yapmayacak, topluma dayanmayacak ama antiemperyalist olacak! Antiemperyalist olmak için siyasal güç olmak gerekir. Dış güçler karşısında ayakta duracak iradeye sahip olmak gerekir. Yoksa sadece dış çelişkilere ya da askeri gücüne dayanarak, devlet olmanın getirdiği kimi imkanlara dayanarak emperyalist, kapitalist sistem karşısında, ABD karşısında ayakta durulacağını söylemek bir demagojidir ve herkesi kandırmaktır. Bu nedenle İran'ın söyledikleri gibi antiemperyalist, anti ABD'ci, antikapitalist yanı yoktur. Sadece söylemlerle ABD karşısında ayakta kalmak mümkün değildir. Aslında yapılan ABD ve sistem karşıtlığı değildir. Sadece bu kavramları dillendirip toplumu kullanarak, dış çelişkilere dayanarak pazarlık gücünü artırıp kapitalist sistem içinde yerini güçlendirmeye çalışmaktadır. Bu sistem içinde daha avantajlı yer edinmeye çalışmaktadır. Yoksa alternatif bir sistem oluşturma gerçeği yoktur. İran'ın ekonomik sistemi özünde kapitalisttir. Siyasal sistemi devletçidir, iktidarcıdır. Ulus anlayışı da demokratik olmayan ulus devletçidir. Bu yaklaşımlar içinde olan bir ülkenin alternatif olduğu söylenebilir mi?

Çok uzakta olan ülkeler, Latin Amerika ülkeleri İran'ın bu konumuna aldanmaktadır. Ahmedinecad'ın Latin Amerika ülkelerinde itibar görmesi yanlışlığı ortaya koymaktadır. Antiemperyalist olmanın, antikapitalist olmanın, anti ABD'ci olmanın nasıl olması gerektiği konusundaki doğru bir anlayışa sahip olmadıkları anlaşılmalıdır. Toplumunu örgütlemeyen, demokratikleştirmeyen, demokratik topluma dayanmayan hiçbir güç antiemperyalist, anti ABD'ci, antikapitalist olamaz. İran böyle midir? Devleti değil de toplumu mu güç yapıyor? Ulus devlet yerine demokratik ulus anlayışında mıdır? Kapitalizm yerine toplumun örgütlenmesine dayanan komünal ekonomiyi mi esas alıyor? Böyle bir şey yoktur. Devletçi kapitalizmi geliştiriyor. İran ileride sistem tarafından zorlanıp dış güçlerle ilişkisini geliştirdiğinde Türkiye'deki gibi tamamen kapitalist bir sistem haline gelecek ve sistemin bölgedeki uzantısı olacaktır. Zaten mevcut haliyle sistemle pazarlık yaparak kendini ayakta

tutmayı esas almaktadır. Bunu yapmadığı taktirde sistem karşısında kaybetmeye, dağılmaya mahkumdur. Çünkü sistem karşısında ayakta kalacak topluma dayalı alternatif bir sistem değildir.

**Suriye'nin değişime
ihtiyacı vardır**

Gelinen aşamada artık Arap Baharı denilen olgu önemli oranda ABD'nin kontrolüne girmiştir. Daha doğrusu işbirlikçi ılımlı islam üzerinden ABD'nin kontrolü artmıştır. Kuşkusuz halk hareketlerinin ABD tarafından başlatıldığı söylenemez. Tunus'un, Mısır'ın ya da diğer ülkelerini ve yeni iktidarların durumu

Suriye'deki gelişmeler de bu çerçevede değerlendirilebilir. Suriye'deki rejim de esas olarak soğuk savaş döneminde ortaya çıkmıştır. Daha çok Sovyetler Birliği etkisindeydi. Suriye zaten Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından sonra siyasi zemin olarak önemli düzeyde bir boşluğa düşmüştür. Ancak eski dengelerin yıkıldığı, yeni dengelerin tam oturmadığı geçiş sürecinde belirli bir dönem daha kendini ayakta tutmuştur. Ancak ABD, Arap Baharı'ndan yararlanıp işbirlikçi ılımlı islam temelinde Ortadoğu'yu yeniden şekillendirirken Suriye'yi de değiştirme ihtiyacı duymuştur. Kuşkusuz Suriye'deki her değişim Lübnan, İsrail ve genel Arap dünyasını etkileyecektir. Bu

müdahalenin rahatlıkla yapılması açısından gerekli görüyordu. Irak'a müdahale öncesi iktidara getirilen ve kullanılan AKP, şimdi de işbirlikçi ılımlı islam temelinde Ortadoğu'nun dizayn edilmesi döneminde kullanılmak istenmektedir. Türkiye bu konumdan yararlanarak BAAS rejiminin yıkılmasından sonraki en etkin güç olmayı hesapladı. Ancak bu konuda belirli bir yanlılığı kapıldı. Acele hareket ağırlığını koymaya yöneldi. Libya, Tunus ya da diğer alanlardaki duruma Suriye'deki durumu biraz karıştırdı.

ABD Suriye'yi değiştirmek ve kendi kontrolüne almak istemektedir. Şu andaki mevcut Suriye rejimi ABD'nin bölgedeki siyasi konumuna zarar vermektedir. Kuş-

Halkları dikkate almayan hiçbir rejim ayakta kalmaz

ne olursa olsun uyanan bir halk gerçeğinin ve Arap Baharı'nın bu ülkelerdeki demokratikleşmenin dinamizmi olmaya devam edeceği açıktır. Bunun bundan sonraki siyasal gelişmelere etkisi olacaktır. Artık eskisi gibi halkları dikkate almayan hiçbir siyasal rejim ayakta kalamayacaktır. Bir yönüyle de mevcut iktidarlara Arap halkları arasında belirli bir demokratik gerilim sürecektir. Bu aynı zamanda halkların da iradesinin belirli düzeyde yansıdığı bir siyasal sistemin ortaya çıkması demektir. Devletçi iktidarcı sistem devam etse de artık eskisi gibi çok katı, despotik iktidarların varlığını sürdürmesi mümkün değildir. Bu açıdan da demokrasi güçleri, özgürlük güçleri bundan sonra örgütlenerek sitem içinde demokratik toplumun, demokrasinin gelişmesi için çaba göstereceklerdir.

Ancak mevcut durumda Tunus'ta ve Mısır'da olduğu gibi işbirlikçi İslam'ın üzerinden ABD'nin, Avrupa'nın etkili olduğu iktidarların hakim olmasına uygun bir siyasal iklim bulunmaktadır. Libya'da zaten herhangi bir halk hareketi ortaya çıkmamıştır; aksine ABD ve Avrupa Libya'yı askeri zorla yıkarak Kuzey Afrika'daki hakimiyetlerini arttırmışlardır. Libya üzerinden Kuzey Afrika'yı önemli oranda denetime almışlardır. Zaten Mısır'ın ve Libya'nın sistemin etkisine girdiği bir Kuzey Afrika tamamen sistemin kontrolü altına girmiş kuzey Afrika demektir.

bakımdan ABD ve Avrupa'nın Suriye'deki değişim üzerinde daha hassas durduğu görülmektedir.

Suriye'nin daha önce Türkiye ile ilişkileri vardı. Ancak Türkiye Libya'ya müdahale sürecinde tavrını tamamen ABD ve Batı'dan yana koydu. Türkiye önceleri hem ABD ve Avrupa hem de İran ve Suriye ile ilişkide bulunarak iki gücü de arkasına alıp Kürt özgürlük hareketini ezmek istiyordu. İran ve Suriye'nin Kürt düşmanlığından yararlanmak istiyordu. Ancak Ortadoğu'da yeni bir sistemin oluşturulması stratejik bir durum olarak kendini dayatınca ABD Türkiye'nin geçmişte her iki tarafı da yanında tutmaya çalışan orta yolcu tutumunu kabul etmedi. Kesinlikle kendi yanında bir tavır takınmasını istedi. Türkiye de bu gerçeği gördü. ABD ve Avrupa'nın desteğini alarak Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme planı yapmaya başladı. Daha önce Suriye ve İran'la birlikte Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmek isterken bu defa ABD ve Avrupa'ya "size her türlü desteği vereceğim, bölgedeki ajanınız olacağım, ama siz de Kürt özgürlük hareketinin tasfiyesi için bana yardımcı olacaksınız" dedi. Böyle bir anlayışla kapitalist modernitenin Ortadoğu'daki ajanlığını koşulsuz kabul etti.

Zaten AKP hükümeti ABD'nin Irak'a müdahalesinden önce iktidara getirilmişti. Irak'a müdahale sürecinde Türkiye'de bir islamcı hükümetin bulunmasını bu

kusuz kapitalist moderniteye karşı olan sistem dışı bir güç değildir. Ama hala soğuk savaş döneminin siyaset tarzına ve o dönemde şekillenen bir iktidar blokuna dayandığından kapitalist modernitenin ihtiyaçlarını karşılayacak konumda değildir. Bu açıdan kendi çıkarlarına uygun bir duruma getirmek istiyorlar. Ancak Mısır, Tunus ve Libya'da olduğu gibi İhvan-ı Müslim'in veyahut da işbirlikçi ılımlı islamın hakim olduğu bir Suriye'yi de çıkarlarına görmüyorlar. Genel olarak Ortadoğu'da işbirlikçi ılımlı islama dayalı bir sistem kurmak istiyorlar. Kuşkusuz Suriye'de de işbirlikçi ılımlı islamı iktidar blokunun bir parçası yapmak istiyorlar. Ancak diğer ülkelerden farklı olarak işbirlikçi ılımlı islamın Suriye'de Mısır, Tunus ve Libya gibi tamamen başat güç olmasını da istemiyorlar. Çünkü hem Suriye çok farklı etnik ve dinsel topluluklara sahiptir hem de İsrail ve önemli bir hristiyan nüfusu olan Lübnan'la komşudur. Suriye'nin doğal bir uzantısı olduğundan Lübnan'ın Suriye'deki siyasi rejimden doğrudan etkilendiği bilinmektedir.

Dolayısıyla Türkiye'nin sadece İhvan-ı Müslim'e dayalı kendi ağırlığının olduğu bir Suriye politikasıyla ABD ve Avrupa'nın Suriye politikaları farklıdır. Arap dünyası da Türkiye'nin Suriye üzerinde fazla etkisinin olmasını istemiyor. Çünkü Suriye'nin Türkiye denetimine girmesi giderek

bütün Arap dünyası üzerinde Türkiye'nin siyasi baskı kurması gibi bir durum ortaya çıkarır. Bunu da Arap dünyası kabul etmiyor. Şimdi Türkiye'nin kendine göre arzulanı bir Suriye var, ABD ve Avrupa'nın kendine göre arzulanı bir Suriye var. Yine Arap Birliği'nin kendine göre arzulanı bir Suriye var.

Değişim yaşamazsa Esad rejimi de düşecektir

Şunu belirtmek gerekir: ABD ve Avrupa İhvan-ı Müslim'in de içinde olduğu, ama başat olmayacağı bir Suriye istiyor. Al-evilerin, Kürtlerin, Süryanilerin, Ermenilerin, Dürzilerin, emekçilerin, kadınların ve tüm sosyal kesimlerin kendini içinde bulduğu çoklu karakter taşıyan, toplumun geneli açısından kabul görececek bir Suriye istiyor. Daha doğrusu böyle çok farklı toplumsal grupların, etnik ve dinsel, siyasi grupların olduğu bir Suriye'yi gerekli görüyor. Çünkü Lübnan'da Hıristiyanlar, Dürziler, Şiiler, farklı etnik ve dinsel topluluklar var. Bu bakımdan İhvan-ı Müslim'in hakim olduğu sünni bir rejim Lübnan açısından da sorunlu olabilir. Yine İsrail açısından sorunlu bir rejim olabilir. Bu açıdan mevcut Esad rejimini geriletmek, onu mevcut durumundan çıkarmak istiyorlar; ama tamamen İhvan-ı Müslim'in hakim olduğu bir Suriye sistemi de istemiyorlar. Bu bakımdan da dikkat edilirse İhvan-ı Müslim'e tam destek vermediler; dengeli bir politika izlediler. Bir taraftan Esad rejimini sıkıştırıyorlar, bir taraftan da İhvan-ı Müslim'e tek başına hakim olamazsın diyorlar. İhvan-ı Müslim'e tek başına hakim olacağı gücü, desteği diğer yerlerde olduğu gibi vermiyorlar.

Bu çerçeveden bakıldığında ABD de, Avrupa da, Arap Birliği de Türkiye'nin Suriye üzerinde çok etkin olmasını istemiyorlar. Türkiye'nin ekonomik olarak Suriye ile ilişki içinde olmasına karşı değiller. Suriye ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler geçmişte olduğu gibi sürebilir, ama bunun siyasi olarak bir etkiye dönüşmesini, Suriye'nin Türkiye üzerinde, Lübnan üzerinde siyasi ağırlığı olmasını istemiyorlar. Bu açıdan da Türkiye'nin ileri adım atmasını engellediler. Nitekim Arapların denetim gücünün devreye girmesi aslında Türkiye'nin politikalarını dengelemek için yapılan bir girişimdi. Bu Arap girişimiyle hem Suriye'yi zorlamak hem de İhvan-ı Müslim'i frenlemek ve bu temelde daha geniş iktidar bloklarının yer aldığı bir Suriye sistemi yaratılmak istenmektedir.

Mevcut durumda Suriye rejiminin çok köklü dönüşümler yapmadığı taktirde Suriye'deki Esad rejiminin iktidardan devrileceği açıktır. Eğer devrilmek istemiyorsa İhvan-ı Müslim'e uzak duran sünni kesimleri, emekçileri, demokrasi güçlerini, Süryanileri, Ermenileri ve Kürtleri de tatmin eden bir yaklaşım göstermek zordur. Mevcut Suriye rejimi değişim gücü göstererek çoklu bir Suriye'nin, İhvan-ı Müslim'in başat olmadığı bir Suriye'nin oluşmasına yardımcı olarak iktidarını bırakacak mıdır, yoksa elindeki iktidar imkanlarını bırakmayarak, direnerek iktidardan düşecek midir? Bunu önümüzdeki dönemin siyasi mücadelesi belirleyecektir.

Kuşkusuz Suriye rejimi hiçbir biçimde dönüşmez diyemeyiz. Dış baskı, özellikle

de tabandan gelişen muhalefet onu belirli düzeyde değişime zorlayabilir. Belirli demokratik reformlar yapma temelinde daha farklı kesimleri de iktidar blokları içine almayı kabul ederek daha fazla zarar gömeden Suriye'deki herhangi bir siyasal güç olarak ayakta kalmak isteyebilir. Böyle bir şey olursa BAAS rejimi belirli düzeyde bir siyasal güç olarak sistem içinde yer alabilir. Böyle bir durum da İhvan-ı Müslim'i ve diğer kesimleri siyasi sistemin içine almayı kabul etmek anlamına gelir. Ancak mevcut rejimin şekillendiği zihniyet, alışkanlıklar, iktidar imkanlarını bırakmak istememesi böyle bir esnekliği yaşayıp dönüşüme uğramasını zorlaştırmaktadır.

Mevcut durumda en avantajlı kesim hem mevcut iktidar hem de İhvan-ı Müslim ve çevresindeki siyasal güçler dışındaki kesimlerdir. Çünkü Suriye'nin gerçekten ihtiyacı olan, hatta Avrupa ve ABD'nin de İhvan-ı Müslim'e tümünden teslim etmek istemediği ortamda demokrasi güçleri, Kürtler, Ermeniler, Süryaniler, ezilen sınıflar, emekçiler ortak bir ittifak kurarak Suriye'de gerçekten demokratik bir rejim kurabilirler. Böyle demokratik bir Suriye'yi yaratma imkanı da fırsatı da bugün vardır. Böyle bir Suriye bölge açısından da örnek bir ülke haline gelebilir. Suriye'yi böyle bir ülke haline getirme imkanı vardır.

İhvan-ı Müslim'in etrafındaki iktidar olmak isteyen blok Suriye'deki tüm güçleri etrafına toplayamaz. Hem Suriye'nin toplumsal yapısı ve karakteri buna uygun değildir hem de dış güçler de İhvan-ı Müslim'i böyle bir güç olacak biçimde desteklemiyorlar. Bu durumda doğru bir politika yürüten demokrasi güçleri Suriye'de etkin olabilir. Suriye'de yaşanan krizden demokratik bir Suriye çıkabilir. Bunun için tüm toplumsal kesimleri örgütleyecek ve irade sahibi yapacak demokratik bir yaklaşım gerekiyor; topluma dayalı bir demokrasi gerekiyor. Her türlü etnik ve dinsel azınlığın, topluluğun demokrasi içinde özgürlüklerini yaşayacağına ortaya konulması gerekiyor. Buna Süryaniler de Ermeniler de İslami güçler de Dürziler de dahildir. Kuşkusuz hiçbir etnik ve dinsel topluluk devlete dayanmamalıdır. Kendini devlet dışı demokratik toplum olarak örgütleyebilir. Hiçbirisi üzerinde baskının olmayacağı, her inancın kendisini özgürce örgütleyerek kendi sosyal ve kültürel yaşamını kuracağı bir siyasi programla böyle bir hareket geliştirilebilir.

Böyle bir Suriye'nin oluşmasında da en dinamik demokrasi gücü Kürtlerdir. Kürtler gerçekten de örgütlü olarak da, zihniyet olarak da, ideolojik olarak da, politik olarak da demokratik Suriye'yi oluşturacak en dinamik kesimdir. Eğer demokrasi güçleri, diğer etnik ve dinsel topluluklar Kürtlerin bu durumunu iyi değerlendirirse; Kürtler de kendi aralarında birlik sağlar, bu güçlerle bir ittifak yapabilirlerse aslında Suriye'deki krizden çıkış gerçekleşir. Ne mevcut rejimin yaklaşımı ve politikalarıyla Suriye'deki krizi aşip istikrarlı ve demokratik bir Suriye ortaya çıkarmak mümkündür ne de mevcut İhvan-ı Müslim ve etrafındaki güçlerle Suriye'yi istikrara getirecek demokratik bir Suriye yaratmak mümkündür. Zaten İhvan-ı Müslim ve çevresindeki güçlerin demokrasi'den çok iktidarı ele geçirme yaklaşımı vardır. Zaten toplumun tümünün kabule edeceği bir siyasi yaklaşımları

“ABD de, Avrupa da, Arap Birliği de Türkiye'nin Suriye üzerinde çok etkin olmasını istemiyorlar. Türkiye'nin ekonomik olarak Suriye ile ilişki içinde olmasına karşı değiller.

Suriye ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler geçmişte olduğu gibi sürebilir, ama bunun siyasi olarak bir etkiye dönüşmesini, Suriye'nin Türkiye üzerinde, Lübnan üzerinde siyasi ağırlığı olmasını istemiyorlar. Bu açıdan da Türkiye'nin ileri adım atmasını engellediler.”

olmadığından sürekli dış müdahale çağrısı yapmaktadırlar. Demokratik bir programa sahip değiller. Hala Kürtler için somut bir statü ortaya koymamaları bunun en somut ifadesidir.

Demokrasi Suriye rejimi için tek kurtuluşur

İhvan-ı Müslim ve çevresindeki güçler esas olarak Türkiye desteğiyle iktidarı ele geçirmek istemektedirler. Arkalarında Türk devleti vardır. Başka bir yerde değil de Türkiye'de toplanmaları zaten gerçek anlamda demokratik bir karaktere sahip olmadıklarını göstermektedir. Kendisi başta Kürtler olmak üzere toplum üzerinde faşist baskı kuran bir Türkiye'yi kurtarıcı gibi görmeleri zaten daha baştan meşruiyetlerini zayıf bırakmıştır. Türk devleti onları Suriye demokratikleşsin diye desteklemiyor. Türk devleti onları Kürtler ciddi bir demokrasi gücü olarak yeni Suriye'den yararlanmasın, sistem içinde etkili olmasın diye destekliyor. Kürt sorununun çözülmediği, Kürtlerin demokratik güç bloğunun içinde olmadığı bir Suriye'nin demokratik olması mümkün müdür? Herkes de bilmektedir ki, Türkiye, Irak ve İran'da olduğu gibi Suriye'de de demokrasinin anahtarı Kürtlerdir.

Bu açıdan Suriye eğer yeni ve demokratik bir ülke haline gelecektse, eski rejim aşılacaksa bu Kürtlerin de içinde yer aldığı demokratik ittifakla gerçekleşebilir. Aslında bunu yaratacak toplumsal güçler, etnik ve dinsel topluluklar kendi güçlerinin yeterince farkında değiller. Örneğin Kürtlerin kendi içinde yeterince birlik yaratamaması ve diğer demokrasi güçleriyle ittifak yapamaması bunun en somut ifadesidir. Kürtler ve demokrasi güçleri Suriye'nin demokratikleşmesi için gerçek bir demokratik program ortaya koyamadıkları için Suriye'deki kriz bir kaosa dönüşmüştür. Eğer demokrasi güçleri ve Kürtler ortak ve doğru bir tutum takınırsa bu kaos rahatlıkla aşılabılır. Hiç kimse de bu demokrasi güçlerinin Suriye'de demokratik bir yönetim ortaya çıkarmasına engel olamaz. Türkiye de engel olamaz. ABD ve Avrupa da böyle bir demokratik Suriye'yi kabul etmek zorunda kalır. İç dinamiklere dayalı bir demokrasi hareketi ortaya çıktığında herhangi bir dış müdahale ve işgal yapma gerekçesi de kalmaz. İhvan-ı Müslim ve belirli güçler de kendilerinin tek başına hakim olamayacaklarını görerek böyle bir demokratik Suriye'de herhangi bir siyasi güç olmayı kabul edebilirler. Dolayısıyla böyle bir Suriye üzerinde ittifakla birleşildiğinde demokratik bir seçim olur. Herkes özgür ve demokratik koşullarda yapılacak böyle bir seçim sürecinde yer alır. Kuşkusuz böyle bir seçimde herhangi bir gücün devlet imkanlarını, dış imkanları kullanarak diğer güçleri etkisizleştirip kendini hakim kılmaya yaklaşımları içinde olmasına izin verilmez. Eğer demokratik

program etrafında böyle bir seçim olursa o zaman Suriye gerçek anlamda demokratikleşebilir.

Her şeyden önce diğer siyasi güçler Kürtlerin Demokratik Özerkliği kabul etmelidir. Demokratik Özerklik, Suriye'nin birliğini güçlendirir ve Kürtleri Suriye'nin en temel demokratik ve yurtsever gücü haline getirir. Dolayısıyla demokratik bir Suriye Kürtlerin özerkliğini kabul etmiş ve genel olarak demokratikleşmeyi kabul etmiş bir Suriye'dir. Demokratik Suriye; Dürzilerin, Süryanilerin, Ermenilerin dinsel haklarını da kabul edecektir. Yine İslami kesimlere kendilerini özgürce örgütleme ve ibadet etme imkanı tanıyacaktır. Böyle bir ülke gerçekten yaratılabilir. Suriye'nin zenginliği aslında Suriye'yi demokratikleşmeye, demokratik kültüre zorlamaktadır. Demokrasi bir nevi Suriye'nin kaderi gibidir; Suriye için zorunlu bir sistemdir. Bu da dikkate alındığında Suriye'nin nasıl bir sistemle krizden çıkarılacağı, demokratik bir Suriye olacağı anlaşılır.

Demokratik Suriye, tabii ki kimseye kavgı etmeyen bir Suriye'dir. Ama herhangi bir gücün de işbirlikçiliğini yapmayan Suriye olacaktır. Demokrasi içinde devlette demokratik toplumun (yani demokrasinin) birbirini dengelediği bir Suriye yaratmak mümkündür. Özellikle de Lübnan ve İsrail'in durumu düşünüldüğünde böyle bir Suriye hem Batı'nın hem bölge ülkelerinin, hem İsrail'in hem Türkiye'nin Ortadoğu'nun istikrarı açısından mecburen kabul etmesi gereken bir ülke olacaktır. Suriye'nin demokrasi güçleri böyle bir Ortadoğu siyasal iklimini, konjonktürünü, Ortadoğu'nun hassas yerinde olma konumunu da değerlendirerek kendi demokratik sistemini kurabilirler.

Böyle bir Suriye İran'la da eski ilişkisini terk etmek zorunda kalacaktır. Çünkü İran ile Suriye ilişkisi Ortadoğu'nun demokratikleşmesine ve barış içinde yaşamasına hizmet edecek bir ilişki değildir. Kendi çıkarları için bölgedeki siyasal mücadelenin parçasıydılar. Suriye bu konumu ve bu tür ilişkileri nedeniyle birçok kesimle çelişki içindeydi. İsrail açısından güven vermiyordu, Batı açısından sorunluymdu, Lübnan açısından sorunluymdu. Irak açısından da sorunluymdu. Böyle bir Suriye bölgede rahatsızlık yaratıyordu. Suriye demokrasi güçlerine dayanarak demokratikleşirse İran'la eski ilişkisini bırakmış, Türkiye ve Irak'ın da denetiminde olmayan bir ülke haline gelecektir. Bölgedeki siyasal çelişkilere dayanarak yaşamayı esas alan İran ve Suriye ilişkisi yerine demokratik bir Suriye ortaya çıkarsa Batılı güçlerin ve başka güçlerin Suriye'yi hedef alma gerekçesi de kalmayacaktır. Türkiye ile sıkı ilişki içinde olmayan bir Türkiye Arap dünyasıyla daha fazla ilişki içinde olacaktır. Türkiye de Arap dünyasıyla ve genelde Batı'yla, İsrail'le, Lübnan'daki ve Suriye'deki azınlıklarla karşı karşıya gelmemek açısından böyle bir Suriye'yi kabul etmek zorunda kalacaktır. Özcesi siyasal konjonktür dikkate alındığında Suriye içinde süren siyasal mücadele ortamında demokrasi güçlerinin öne çıkarak böyle bir Suriye yaratma imkanları fazlasıyla vardır.

Demokrasi güçlerinin mücadelesi bu eksende olursa hem mevcut iktidardaki kesimleri daha demokratik davranmaya, böyle bir demokrasi hareketiyle karşı karşıya gelmemeye, uzlaşmaya götürecektir, hem de İhvan-ı Müslim ve çevresindekileri

de daha demokratik bir tutum takınmaya ve demokrasi güçlerinin programına katılmaya zorlayacaktır. Görüldüğü gibi Suriye'yi asıl demokratikleştirecek veyahut da demokratik karakterde olmayan mevcut rejimi ve demokratik karakterde olmayan ve sadece iktidarı ele geçirmeyi düşünen İhvan-ı Müslim ve çevresindeki güçleri demokrasiye duyarlı hale getirecek olan bu demokrasi hareketi olacaktır. Bu demokrasi hareketinin güçlü olması durumunda da Suriye'nin bütün siyasal ve toplumsal kesimleri içine alan herhangi bir gücün diğer güç üzerinde hakim olmadığı, herkesin kendi demokrasi ve özgür haklarını kullandığı çoklu bir demokratik Suriye'yi yaratmak mümkündür. Suriye'deki en temel görev böyle bir demokrasi hareketi temelinde böyle bir Suriye yaratmaktır. Sadece Suriye'deki demokrasi güçlerinin değil, Ortadoğu'daki tüm demokrasi güçlerinin bunu hedeflemesi gerekiyor. Arap Baharı içindeki demokratik birikimin bunu hedeflemesi gerekiyor.

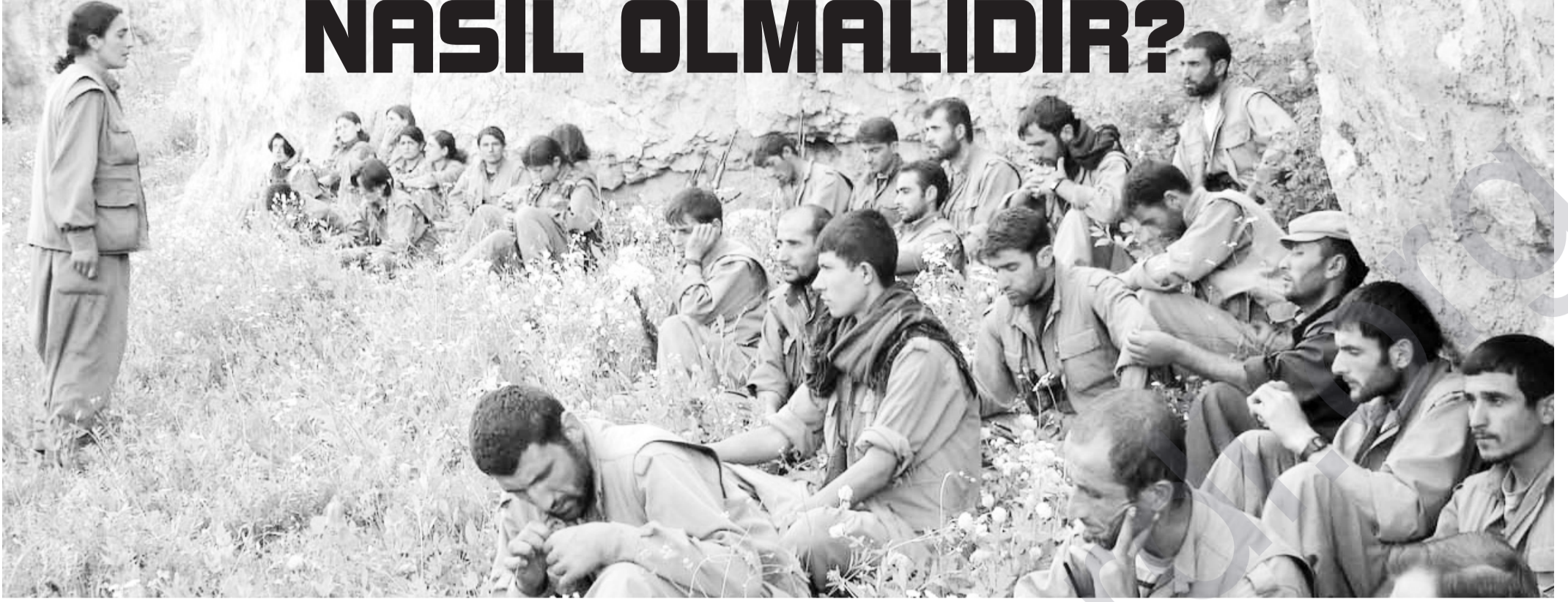
Eğer böyle bir Suriye olursa bu aynı zamanda Ortadoğu'nun daha özgürlükçü, daha demokratik bir nefes almasını sağlayacaktır. Böyle bir Suriye, Ortadoğu'nun nefes almasını sağlayacağı gibi, hem de Ortadoğu'da Arap dünyasını baskı altına almak isteyen Türkiye'yi frenlemiş olacaktır. Yine kendisini bölgeye dayatmak isteyen İran'ın etkinliği zayıf olacaktır. Bu yönüyle İran eksenli sünni-şii çatışmanın da zemini zayıflayacaktır. Diğer yandan da Arap Baharı denen halk hareketlerinin gerçekten daha demokratik karaktere oturması açısından Suriye örnek bir model olarak tarihsel bir rol oynayacaktır.

Kuşkusuz böyle bir Suriye'nin oluşması açısından böyle bir demokratik ve tarihsel perspektife sahip olmak önemlidir. Bunun için de tüm demokrasi güçlerinin böyle bir Suriye projesi etrafında bir araya gelmeleri ve bir an önce Suriye'deki çatışmayı bir İhvan-ı Müslim ve BAAS arasındaki çatışma olmaktan çıkartmaları gerekir. Çünkü şu anda Suriye'de çatışan iki güç onlanmış gibi bir durum var. Suriye'yi bu iki gücün çatışmasından kurtararak Suriye'yi kaostan çıkaracak farklı bir alternatif olduğunun ortaya konulması gerekmektedir. Bunun şimdiye kadar yapılmaması büyük bir eksiklikler. Halbuki demokrasi güçleri ortak davranıp hem kendini muhalif güç olarak gösteren İhvan-ı Müslim ve çevresini hem de demokratikleşmeye direnen mevcut rejimi şimdiye kadar gerileterek Suriye'de esas dikkate alınması gereken gücün demokrasi gücü olduğunu gösterebilirdi. Eğer bunu yapabilirlerse sadece iktidar kavgası yapan taraflar gerileyecek, onun yerine demokrasi güçleri öne çıkarak o çatışmayı anlamsız hale getirip demokratik Suriye'nin ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Bu aynı zamanda Arap Baharı'nın esasında, özünde var olan demokratik karakterinin iki defa doğru bir şekilde Suriye'de şekillenmesini beraberinde getirecektir. Bütün Arap dünyasının, demokrasi güçlerinin, bölgede istikrar isteyen güçlerin, yine bölgede kaygı içinde yaşamayı istemeyen İsraili gerçek demokratların, Hıristiyan ve Müslüman demokratların desteklemesi gereken proje budur. Eğer bu proje doğru anlaşılırsa Suriye'deki çatışma ve kaos yerine gerçekten halkların özgürlük ve demokrasininin sağlanacağı yeni bir rejim kurmak mümkün olacaktır.

“Her şeyden önce diğer siyasi güçler Kürtlerin Demokratik Özerkliği kabul etmelidir. Demokratik Özerklik, Suriye'nin birliğini güçlendirir ve Kürtleri Suriye'nin en temel demokratik ve yurtsever gücü haline getirir. Dolayısıyla demokratik bir Suriye Kürtlerin özerkliğini kabul etmiş ve genel olarak demokratikleşmeyi kabul etmiş bir Suriye'dir. Demokratik Suriye; Dürzilerin, Süryanilerin, Ermenilerin dinsel haklarını da kabul edecektir.”

Kadrosal sorunlar ve çözüm yolları

4. HAMLE DÖNEMİNİN KADROSU NASIL OLMALIDIR?

Toplumsal temeli olan örgütlenmeler, eğer kökenlerine inançlı ve bilinçli olmaya başlarsa, o toplumun tarihi bir kez daha dirilir ve olanca ilişki ve çelişkileriyle yeni koşullar altında hayat bulmaya çalışır. Bu anlamda her örgütlenme bir toplumsal müdahaledir. Ortaya çıktığı dönemde öncelikle mevcut tüm yaşam formlarını sorgular ve yargılar. Geçerliliği olanlarla yeni formlar yaratmak üzere birleşirken, yaşam şansı olmayan formlarla kıyasıya ve çok yönlü bir mücadeleye girer. Mücadele, ideolojik boyuttan şiddet boyutuna kayıp birçok alanı kapsayabilir. Süreç bir ölüm kalım süreci olduğundan, özellikle çıkış koşullarında acılı ve kanlı geçmesi kaçınılmazdır. Devrimci zamanlar denilen bu dönemlerde eğer mücadele yeterli derinlikte ve doğru biçimlerde verilmişse, yıkılması gereken yanlar genel olarak aşılmıştır. Geriye toplumun yenilenme süreci başlar. Bu dönem en kritik bir an olup, doğru kestirilmesi büyük önem taşır. Tarihin en trajik hataları ve dolayısıyla yenilgileri de bu anda gerçekleşir. Bir dönemin kurallarını aynen sürdürmek, yeni dönem koşullarına yanıt vermemek; bir nevi marjinalleşme ve gerici tarikatlaşma olarak yansımaları bulur. Devrimci örgüt bile bu durumda olumlu yanıt oluşturamazsa aynı akıbetten kurtulamaz.” (Önder Apo)

Tarihte ve günümüzde doğruluğu kanıtlanan gerçek şudur ki; devrim her zaman kitlelerin bir eseri olmuştur. Aynı düzeyde doğruluğu tartışmasız bir şekilde kanıtlanan diğer bir gerçeklik de hiçbir devrimin, öncü olmadan gerçek amacına uygun, kalıcı, sürekli ve toplumu derinden bir dönüşüme uğratmasının mümkün olmadığıdır. Bu temel doğrular söz konusu Kürdistan devrimi ve özgürlük mücadelesi olunca, iki kat daha geçerlidir. Bunu bu biçimde belirtmemizin nedeni hiç kuşkusuz Kürdistan'ın tarihsel, toplumsal ve sosyolojik durumuyla ilgilidir. Kürdistan'ın üzerinde uygulanan sömürgeciliğin sürekli ve sistemli bir hal alması ve en önemlisi de ekonomik, sosyal ve siyasi soykırımın yanı sıra, tahribatları bugün çok iyi görülen ruhsal, beyinsel ve psikolojik sömürgeciliğin en acımasız bir biçimde uygulanmış olmasıdır. Öyle bir sömürgecilik ki; Kürdistan halkının içinde bulunduğu durumu kavramsal düzeyde

tanımlamak mümkün değildir. Kürdistan, ne bir sömürge ne bir ilhak ne de sadece üzerinde her türlü soykırımın uygulandığı bir coğrafya konumdadır. İçinde bulunduğu duruma hiçbir kavramla izah getirmek yeterli değildir. “Statüsüz halk” dememizin nedeni biraz da bundandır. Toplum olarak her düzeyde bir parçalanmışlığı ve iradesizleşmeyi yaşayan Kürdistan halkı, birey olarak adeta baştan çıkarılmış, iğdiş edilmiş, kendisini tanıyamaz bir durumdaydı.

Önderliğimiz, “Kürdistan’da bıkalmı kendiliğinden devrimi veya sıradan bir gelişmeyi, yaprak dahi kıpırdamazdı” demektedir. Bu kesinlikle doğrudur. Zaten kırk yıla yakın amansız mücadele tarihimiz de bunu kanıtlamıştır. Kürdistan’da devrim ve özgürlük adına bir şey yapılacaksa; yani, küçük de olsa bir mevzi kazanılacaksa, bunun için söz söylenip, adım atılacaksa, bunun mutlaka bir ideolojik yoğunlaşma, iradeleşme, kararlaşma ve bu temelde bedel ödemeyi gerekliliğin de ötesinde zorunlu kıldığı bizzat mücadele tarihimizde ortaya çıkmıştır. Önderliğimiz bu nedenledir ki, Kürdistan devriminin kazanımları iğneyle kuyu kazma kabilinde inanılmaz bir bilinç, sabır ve kararlılık sonucunda ancak elde edilmiştir demektir. Özgürlük mücadelesinde en ufak bir mevzi, en büyük bedellerahasına kazanılmıştır. Burada ulaşmak istediğimiz sonuç şudur; toplumun düşürülmüş hali ne kadar korkunç ve derin ise, Kürdistan devrimi de o düzeyde görkemli ve çarpıcı biçimde gelişmiştir. Kürdistan’da nasıl ki, kendiliğinden yaparak dahi kıpırdamayacak durumdaydıysa, devrim ve özgürlük için atılan her adım, söylenen her söz, kazanılan her mevzi de kesinlikle öncünün örgütlü ve iradi duruşuyla mümkün olmuştur. Önder Apo, bu gerçekliği tarihsel, güncel ve toplumsal boyutlarıyla, kapsamlı ve derinlikli çözümlediği içindir ki, Özgürlük Hareketimiz daha başta bir kadro hareketi olarak ortaya çıkmıştır.

Kadro-kitle ilişkisi mücadelemizin diyalektikidir

Kürdistan devriminde öncünün belirleyici niteliği ilk günden bugüne kadar ve halen de önemini korumaktadır.

Kadro, öncü olma rolünü oynadığı kadar kitleleşmekte ve toplumsallaşmakta, aynı şekilde kitleler devrime kalkıştığı düzeyde öncü kadro da rolünü oynayabilmektedir. Dolayısıyla, kadro-kitle ilişkisi devrimsel mücadelemizin diyalektik olmuştur. Hareketimizin, ideolojik etkilene düzeyi, kitleleri derinden sarsan, bilinçlendiren ve mücadeleye seferber eden gerçekliği karşısında, kadronun öncülük sorunları her zaman ortaya çıkmıştır. Bu nedenle denilebilir ki, Önder Apo, tüm zamanını sürekli kadro sorunları üzerinde yoğunlaşmaya ayırmıştır. Bu konuda geliştirdiği perspektif ve yaptığı çözümler bilinmektedir.

Mücadelenin her aşaması ve dönemin kendine özgü kadrosal sorunları vardır. Ideolojik dönemin, pratik-politik mücadele döneminin ve topyekûn devrime kalkıştığımız dönemin de kendine özgü kadro sorunları vardır. Kadro bu dönemlerde rolünü ne kadar oynamışsa, dönemin mücadele sorunlarına da o düzeyde cevap olunmuştur. Çünkü; sorunlarımız, partimizin ideolojik çizgisinin yanlışlığı ya da yetersizliğinden kaynaklanmamıştır. Aynı şekilde Önder Apo’nun geliştirdiği perspektif ve dönemin taktikleri her zaman sürece cevap olabilecek nitelikte olmuştur. Halkımızın mücadeleye olan ilgisinden kaynaklı bir sorun söz konusu değildir. Bununla birlikte, iç ve dış koşullar mücadeleyi daha üst bir düzeye tırmandırmak için her zaman olumlu bir durum arz etmiştir. Bugün itibarıyla baktığımızda da, aynı durum geçerliliğini korumaktadır. Önder Apo’nun yaptığı tarih ve çağ değerlendirmesi, geliştirdiği demokratik konfederalizm paradigması, kazandırdığı devrim perspektifinin doğruluğundan kuşku duyulamaz. Aksine, bunların gerekleri yüzde on dahi yerine getirildiğinde nasıl bir devrimsel gelişmenin yaşandığı pratiğimizde ortaya çıkmaktadır. Kürdistan’daki durum bugün hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar devrimci halk savaşı için elverişlidir. Bölgedeki gelişmeler, devrimci halk savaşının geliştirilmesi ve zaferle taçlandırılması için muazzam bir ortam sunmaktadır. Hareketimizin uzun yıllara dayanan deneyim ve kazanımları kesinlikle küçümsenemez. Sorun, bütün bu gelişmeleri devrimci halk savaşını geliştir-

menin avantajları olarak görüp, öncü kadronun rolünü hakıyla oynayabilme sorunudur. Bu anlamda denilebilir ki, Kürdistan devriminin kadroları bugün tarihsel bir görevle karşı karşıyadırlar.

“Savaşan halk, savaşan militan gerektirir. PKK adına ancak sınırlı düşünebilen ve ancak birkaç atımlık barut kadar eylemcilik yapabilen bir militanlaşma ve kadro geçişiyle halk savaşının yürütülmesi mümkün olmaz. Ideolojik güç, sabır, cesaret ve ustalık mücadelenin başarıya ulaşması noktasında olmazsa olmaz kadro nitelikleridir.” (Önder Apo)

Doğru halk savaşı olmazsa yozlaşma yaşanır

Kadro, devrimin hem motor hem de öncü gücüdür. Motor güç olması, onun toplumun enerjisini ve eylem potansiyelini açığa çıkarması ve kitleleri devrime kaldırmasıdır. Şimdi devrimin kadroları böyle tarihsel bir görevle karşı karşıyayken, gerek ideolojik ve örgütsel gerekse politik-pratik ve yaşamsal alanda ortaya çıkan temel bazı hataları görüp, çözümlenmeden, devrimci halk savaşını geliştirmesi mümkün değildir. İsyan ve silahlı mücadele gibi çok büyük olaylara ve sonuçlara yol açan eylemlilikler karşısında bin düşünüp bir yapmak gerekir. Neden ve hangi amaçla, kimlere karşı, ne kadar süre ve kapsamda, kimlerle ve nasıl yürütüleceğine ilişkin netleşme olmadan isyan ve silahlı mücadelelere başvurulması yozlaşma veya başarısızlıklara yol açabilir. Devrimci halk savaşı son tahlilde kadrolarla yürütülecektir. Yeterli bir ideolojik donanım sağlanmadan, çizgi netliği, moral ve vicdan düzeyi, planlama kabiliyeti, yürütme ve denetim gücü oluşturmadan yetkin bir savaşımın verilebilmesi de mümkün değildir. Kendi sistemini yaratmayan, kolay ve ucuz yaşam alışkanlıklarından kurtulmayan, komutanlaşmayan, nasıl ve nerede yaşamak ve yaşatmak gerektiğini temel görev edinmeyen bir kadro düzeyiyle devrimci halk savaşının yürütülmesi zor olacaktır.

Önder Apo’nun destansı üç temel çalışmasının en önemli ve en zorlusu olarak tanımladığı “Militan ve Kadro Sorunları”nı değerlendirirken, soyut ve genel bir yaklaşım göstermekten ziyade

daha somut ve pratik bir yaklaşım göstermek daha doğru olacaktır. Bu bağlamda, bizim için oldukça zorlu ve bir o kadar da önemli olan 2011 yılı pratiğinden hareketle bazı sonuçlara ulaşmak daha sağlıklı ve öğretici olacaktır.

Dönemin taktiğini anlamayan sağ-liberal kadro duruşu

Bilindiği gibi, hareketimizin yönetimi, 2011 yılı pratiğini askeri, siyasi ve örgütsel sorunlarını gerçekleştirdiği toplantılarda tartışıp, değerlendirmiştir. Biz burada yönetimimizin toplantı sonuçlarından da hareketle, daha çok kadro sorunları üzerinde durmayı gerekli görmekteyiz. Yönetim olarak, serhıldan hareketini değerlendirirken, kadronun süreç karşısındaki duruşunu sağ-liberal, dönemin taktiğine tam inanamama, anlamama veya ikna olmama, bu anlamda çizgiye girmeme biçiminde nitelendirdik. Aynı şekilde gerillanın, dönemin taktiği karşısındaki duruşunu çözümlendiğimizde, taktiğe tam girmeme, kendini yenileyememe, üretmeme, hareket tarzında tekrara girme kapsamında bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Yurtdışı saha kadrolarının durumunu değerlendirdiğimizde, kendini yenileyememe, dönemin taktiğinin özüne uygun hamlesel çıkış gerçekleştirilemememe vb. durumlar yaşanmıştır. Dolayısıyla genel olarak şunu söylemek mümkündür ki; kadrolarımız ve örgütümüz, 3. stratejik aşamadan “Devrimci Halk Savaşı” dediğimiz 4. stratejik hamle sürecine yeterince girememişlerdir. Peki neden? Dikkat edilirse biz, burada kadronun ve öncü militanların kaba anlamda partiye bağlılıklarının olmaması ya da zorluklardan ve ölümden çekinen vb. bir durumdan söz etmiyoruz. Aksine hak etmediğimiz şahadetler yaşadığımız bilinmektedir. Dolayısıyla, sorun bundan çok partinin ideolojik derinliğine ulaşamama, devrimci halk savaşı çizgisini ve dönemin politik perspektifini özümseyememe sorunları olmaktadır. Önderliğimiz, “zihinsel devrim” yani ideolojiji özümseme üzerinde bu nedenle özellikle durmaktadır. Çünkü ideolojik yetersizlik, beraberinde politik öngörüsüzlüğü, bu da beraberinde taktiksel yanlışlıkları getirmektedir ki, sonuç büyük kazan-

maktan çok ya inanılmaz bir tekrar ya da maalesef hak etmediğimiz kayıplar olmaktadır.

Düşman propagandasından etkilenme var

Düşman, özellikle 14 Temmuz hamlesinden sonra çok planlı ve bilinçli bir şekilde, sürekli, alttan alta "PKK'yle devlet arasında görüşmeler var" propagandasını ısrarlı ve yoğun olarak sürdürmüştür. Düşmanın geliştirdiği bu propagandaya, toplumun birçok kesimi inanmış, daha da kötüsü pek çok kadromuz da bundan etkilenmiştir. Serhıldan hareketinin yetersizliğinden tatalım, gerillada bile yer yer bu propagandaya inanma ya da etkilenmenin ortaya çıkması çok büyük bir ideolojik yetersizlik değil de nedir? Bize göre AKP devleti, 2011 yılında en büyük başarıyı kadronun bu yetersizliğinden kazanmıştır. Yani pek çok kadromuz bu yalan ve yanlış propagandadan etkilenmiş ve bu nedenle devrimci halk savaşı çizgisine tam olarak girememiştir. Halbuki hareketimizin ve Önder Apo'nun geliştirdiği 4. stratejik hamle süreci iyi kavransaydı, 2011 yılına sığdırdığımız başarıların ötesinde devrim düzeyinde daha büyük hamleler gerçekleştirmek mümkün olabilecekti. Bu anlamda düşmanla en büyük savaşımız ideolojiktir. AKP ve cemaatin bu konuda yoğun bir mücadele geliştirmeleri boşuna değildir. Halk serhıldanları ve gerilla karşısında elde edemedikleri sonuçları, verdikleri ideolojik mücadeleyle kazanmaya çalışmışlardır. Sadece AKP ve cemaat değil, birçok liberal-orta sınıf kesimler, birçok hain ve kaçkın bu konuda ses ve eylem birliği yaparak bir savaş başlatmışlardır. PKK kadrosunun ideolojik kılıcı aslında daha keskin, daha doğru ve daha sonuç alıcıdır. Sadece kaba bağlılık ve ölüme mücadele anlayışıyla, devrimin istenildiği ve beklendiği kadar geliştirilemeyeceği ortadadır.

Kadro kendini yenilemeli donatmalı ve büyütmelidir

Kadrolarımız, çoğu zaman ideolojik sorunlarının bilincinde bile değildirlir. Kendilerini eğitime, komple yeterli hale getirme ve hareketi her düzeyde temsil etme sorunları yokmuş gibi hareket etmekte ve bunu neredeyse bir anlayış ve kültür düzeyinde yaşamaktadırlar. Okuma, tartışma, araştırma, inceleme pek çok kadromuzun gündeminde olmayan sorunlardır. Önderliğin savun-

malarının ne kadar derinlikli okunduğu ve özüksendiği gerçekten merak konusudur. Kadro, sağlam bir ideolojik bilinçle kendisini donatmaz, yenilemez ve büyütmezse, devrimin ağır yükü altından kalkması düşünülemez. Kendisini tekrar etmek durumunda kalır ki, tekrarın da kazandıracağı yeni bir heyecan, enerji ve sinerji sözkonusu değildir. Sadece askeri ve serhıldan boyutunda değil, örneğin diplomatik çalışmalarımız ne kadar derinlikli bir ideolojik perspektifle yürütülmektedir. Dikkat edilirse burada da rutinleşmiş bir tarz sözkonusudur. Yeni ilişki ve kanallar açmak, demokratik ulus perspektifiyle toplumsal diplomasi geliştirmek, diplomatik çalışmalarımızın özünü oluştururken, var olan pratiğin bu perspektifte olduğunu söylemek oldukça zordur. Görülmektedir ki, ideolojik yetmezlik hayatın ve mücadelenin her alanını ve her anını etkilemektedir. Gerçek bu ise hareketimizin tüm kadrolarının öncelikli olarak bu konu üzerinde yoğunlaşmaları gerektiği açıktır.

Hiçbir örgüt ve devrim hareketine nasip olmayan, büyük bir potansiyele sahip olan bir hareketiz. Kürdistan halkı, Önder Apo'ya ölüme bağlılığını her fırsatta kanıtlamış bir halktır. Hareketimizin, dağda, zindanda ve hayatın her alanında gösterdiği direniş ve fedai ruhu, halkımıza büyük bir güven vermektedir. Bütün bunlar devrim için imkanlarımızın ne kadar önemli ve güçlü olduğunu gösteren olgulardır. Ne var ki, potansiyelimizin yarısını dahi örgütleyip, harekete geçirmekte güçlük çektiğimiz de bir gerçekliktir. Burada sorun yine dönüp dolaşıp öncü kadroda düğümlemektedir. Çünkü kadronun ideolojik donanımı yetersizdir. Çoğu zaman da kendine göredir. Kadronun bu durumu, partileşmeye karşı objektif olarak bir direnç göstermedir. Fedailik ve direnişte belki söylenecek fazla bir söz olmayabilir. Ama sorun bu değildir. Sorun, kadronun gösterdiği performans, çalışma tarzı ve ulaştığı sonuçlardır. Önder Apo'nun "*direniste üstünüze yoktur fakat zafer kazanmaktan da bir o kadar uzaksınız*" belirlemesi oldukça önemlidir. Demek ki, kadronun çizgiye girme sorunları vardır. Çizgiye girmek ne demektir? Dönemin mücadele taktiğini ve politikasını yaratıcı bir tarzla uygulamaktır. Çizgi devrimciliği biraz da budur. Hayatın her alanında ve her koşul altında, bilinçli hareket etmek ve sonuç almaktır. Kadrodaki mücadele ruhu, akışkanlık, heyecan ve başarıdan başarıya koşmak ancak böyle olursa gerçekleşebilir. Yoksa kadronun partililiği aslında tartışmalıdır. Böyle bir anlayış ve pratikten başarı çıkmayacağına göre ortaya çıkacak olan şikâyetçi, yakınmacı ve sürekli serzenişte bulunan bir duruş olacaktır. Var olanla yetinme, olmaz teorisini geliştirme ve sonuç olarak çizgi dışı-

na çıkmadır. Kendiliğindenci ve sıradan bir kadronun önüne büyük hedefler koyması düşünülemez.

Kişisel kaygı ve hesaplar örgütsüzlüğün ifadesidir

Kendine göre partileşen kadro, örgütsel işleyiş ve teamülleri de kendine göre yorumlayacaktır. Örgüt, doğası gereği bir kişinin değil, bütün bileşenlerinin katkısıyla güç kazanan ve hedeflerini başarılı biçimde ifa eden bir organizmadır. Kişisel kaygı ve anlayışlar örgütsüzlüğün ifadesidir. Örgüt olmak, hem ruhsal ve düşünsel bakımından bir birlik halini gerektirmektedir. Farklı ruhsal ve düşünsel durumları yaşayan, bir amaca kilitlenmemiş veya ilke ve ölçüleri değişkenlik gösteren bir kadrosal gerçekliğin partileşmek olmadığı kesindir. Özellikle, Apocu çizgide militanlaşmanın temel bir silahı olarak eleştiri ve özleştirinin parti ilkelerine göre değil de, kişisel hesap ve kaygılara göre geliştirilmesi düşünülemez. Bunun adı eleştiri veya özleştirme değil serzeniş, şikâyet vs etmektir. Eleştiri-özleştirme samimi olmak durumundadır. Bu nedenle doğru ortamda, güç veren bir yöntemle yoldaşlık ilke ve ölçüleri kıstas alınarak yapılmalıdır. PKK'de yoldaşlık sadece ideolojik birlik olmayıp, ancak ideolojik kapasitenin yol açtığı hakikat birliği olarak yaşanmaktadır. Partileşme ancak bu kapsamdaki yoldaşlık ilişkileriyle gerçekleştirilebilir.

Devrim öncelikli zihinlerde gerçekleştirilmelidir

Zihninde devrimi gerçekleştirilmemiş, ufku dar, pratiği yetersiz bir kadronun sürükleyici olması bir tarafa, sıradan ve vasat bir konumdan çıkamayacağı açıktır. Kadro, ölçülerini devrimi yönetme olarak değil de sadece kaba emekle değerlendirirse partiyi temsil etme düzeyi de o kadar olur. Bazı arkadaşlar, yetersiz pratiklerini ya da kadro olma ölçülerini "hiç boş durmadım, sürekli çalıştım vs" diyerek izah etmeye çalışmaktadır. Sözü edilen kadrolar, belirttikleri gibi gerçekten hiç boş durmadan sürekli çalışmış olabilirler. Ancak ne kadar stratejik düşündükleri, ne kadar planlı çalıştıkları önemlidir. Çıkış noktası bu olmadıktan sonra, istendiği kadar çalışsın, hiç boş durulmasın; bu anlayışla rolünü oynayamaz. Demek ki, kadronun burada her şeyden önce bir anlama, hatta bundan da önce kendini tanıma ve bilme sorunu vardır. Önder Apo, boşuna "kendini bil" dememiştir. Kadro, kim olduğunu, tarih ve toplum karşısındaki görev ve sorumluluklarını bilmeden nasıl rolünü oynayabilir ki? Arkadaşların çoğu zaman misyonlarından uzak bir düzey göstermelerinin nedeni, kendilerini bilmemeleridir. Devrim gibi hayatın en ciddi bir sorunuyla uğraşırken, buna yakışan bir büyüklüğü gösterememeleridir. Büyümekten kastımız ise otorite, yetki ve kariyer değildir. Asıl büyüme ideolojik, politik düzey kazanma, yine manevi ve moral değerler anla-

mında kendini yeterli hale getirmektir. Bu konuda mücadelemizin yarattığı öyle değerler vardır ki, her birimiz için hem kutsal hem de birer mihenk taşıdır. Gerçekten Apocu militan mı olmak istiyoruz? Kemal Pir yoldaşı, Zilan yoldaşı, Beritan yoldaşı, Hayri yoldaşı kendimize esas alacağız. Kemal Pir yoldaş, tek başına bir ordu gibiydi. Önderliğimiz Zilan yoldaş için "*Zilan komutan biz onun emir erleriyiz*" demişti. Çünkü Zilan yoldaş, sadece yüksek fedai ruhla donanmış bir yoldaş değil, aynı zamanda düşmanın kalbine nerede ve ne zaman saplanmasını bilen, Apocu militan ölçülerini ve sorumluluklarımızı hatırlatan bir yoldaştı. Beritan yoldaş, PKK'nin amansız direniş ölçülerini ve yüksek ahlaki değerlerini gerçekleştirdiği soylu eylemle en iyi bir biçimde temsil etmişti. Hayri yoldaş, partimizin devrim ruhunu ve maneviyatını "*mezarıma borçlu yazın*" ulvi sözleriyle kanıtlamıştı. Agit yoldaş, halkımızın üzerine bir karabasan gibi çöken vahşi sömürgeciliğe ordulararak meydan okuyan bir rol oynamıştı. İşte, gerçek PKK budur. Apocu çizgi böyle temsil edilmiştir.

Devrime inancı olanının kendine güveni tam olmalıdır

Hareket olarak geçen dönemde öngördüğümüz devrimci halk savaşı taktiğini yeterince pratikleştiremememizin asıl nedeni devrimi yönetecek olan kadronun rolünü tam oynayamaması olmuştur. Ama devrimci halk savaşı taktiği halen gündemimizdedir. Bunu örgütleyecek ve uygulayacak olan yine kadrodur. Bunun için kadronun sağ-liberal, savunmacı, tereddütlü anlayışlardan mutlaka arınması gerekmektedir. Kadronun, devrime inancı kadar kendisine güveni de tam olmalıdır. Kendine güveni yetersiz ve başaracağına inanmayan kadronun dönemin taktiğini başarıyla uygulayıp sonuç alması zordur. Önderliğimiz "*umut, zaferden daha değerlidir*" derken, hayallerimizin ve hedeflerimizin gerçekçi, bunu başaracağımıza olan inançtan bahsetmektedir. Zira yaşam, ürettiklerimizle değerlidir. Küçük zafer ve başarılar hiçbir zaman tarihe cevap olmaz. Her anı bir zafer, her zaferi daha büyük hedefleri gerçekleştirmeye gerekçe yapar ve bunun diyalektiğini yaşarsak ancak umutlarımızın gerçekleştiği bir pratiğin sahibi olabiliriz. Evet, tekrar yaşanan pratiğe dönecek olursak eleştiri konusu olan şüphesiz ki, sadece gerilla ve serhıldan cephesi değildir. Diplomatik çalışmalarımızdan tatalım, örgütsel ve kitle çalışmalarımıza kadar hepsini bu kapsamda değerlendirmek gerekmektedir. Örneğin Avrupa'da neden hamlesel bir çıkış gerçekleştirilememektedir. Koşullar hiçbir dönemle kıyaslanmayacak kadar elverişli olmasına rağmen, yılın kazanımlarını bir önceki yılın sonuçlarıyla kıyaslamak ne kadar doğrudur. Devrim mücadelesi statik değil, sürekli ve hamlesel karakterdedir. Düşünsel alanda fırtınalar koparırçasına devrime kilitlenmeyen elbette statik olur. Bu mantığın

sonucu var olanla yetinmedir. Çizgiye tam girmeme, liberal ve tutucu kadro duruşu biraz da budur. Var olan kalıpları aşmayan kadro duruşunun pratiği objektif olarak bir dogmatizme de yol açacaktır. Dogmatizm, kendini yeniye kapatmak ve tekrardır aslında. Oysa Önderliğimiz, "*24 saat gerilla*" derken kendini sürekli yenilemekten ve yoğunlaşmaktan söz etmektedir. Serhıldan kadrosu, 24 saat yoğunlaşmazsa, kitle çalışmasını yürüten kadro ve diplomasi kadrosu 24 saat yoğunlaşmazsa; özette, kadro olduğu her yerde ve yaptığı her çalışmada 24 saat yoğunlaşmazsa devrimci halk savaşını, taktiğini kendi alanında sonuç alıcı bir biçimde uygulayamaz.

4. stratejik süreç kararlılıkla yüklenmeliyiz

Kadro sorunları derken, kuşkusuz partileşmek aklımıza gelmektedir. Dolayısıyla bizim partileşme sorunumuz vardır. Partileşmek, partiyi ideolojik, siyasi, örgütsel, ahlaki ve hayatın her alanında en rafine olmuş bir tempoyla temsil etmek demektir. Kadronun performansı ve aldığı sonuçlar buna göreyse ancak partileşme yaşanmış demektir. Partinin militan ölçülerini aşındırmadan, sürekli yüksek tutmak kadronun başlıca görevidir. Zihinsel ve bedensel tembellik ölçülerde aşınmayı getirdiği gibi, görevler karşısında başarısızlığa da yol açmaktadır. Kadro da nitelik kazanma ve büyüme her zaman temel bir sorun olarak görülmemelidir. Kadro kendisini sürekli büyüttüğü kadar, partiye yeni kadro kazandırmakla da görevlidir. Ne var ki, bu sorunlar yetersiz kadronun gündemine girmemektedir bile. Durum bu olunca tarzda gevşeklik ve disiplinde aşınma gelişmektedir. Hedefler büyütülmekte, buna bağlı olarak yoğunlaşma düzeyi de yetersiz olmaktadır. Sonuç itibarıyla, partileşmeyen kadro, zorlandığı kadar zorlamakta, kaybettiği gibi aynı zamanda kaybettirmektedir. Oysa devrim bir kazanma ustalığıdır. Kadronun yaşamında 'kaybetmek' diye bir şey olamaz. Tüm pratiklerimize baktığımızda partileşmenin önemi bu anlamda her geçen gün tüm ağırlığıyla kendisini daha iyi hissettirmektedir.

Mücadelemizin 4. stratejik hamle sürecine girmiş bulunmaktayız. Tereddüt, ürkeklik ve kararsızlık daha baştan kaybetmek anlamına gelecektir. Tüm yeteneklerimizi ayaklandırmaya sürece büyük bir inanç ve kararlılıkla yüklenmek durumundayız. 4. stratejik hamle kararımız doğru, perspektiflerimiz yerinde, hedeflerimiz kesinlikle gerçekleştirilebilecek olan hedeflerdir. Gerisi sadece tüm beynimizi ruhumuzu ve bize ait olan ne varsa, her şeyimizi baştan aşağı seferber ederek yaratıcı bir tarzla uygulama ve sonuç alma sorunudur. Kadro bunun için vardır. Bunu başaracak olan da kadrodur. Bu temelde 4. stratejik hamlemizin zaferle taçlandırılıp, Önder Apo'yla birlikte halkımızın özgürlüğünü gerçekleştireceğine inanıyoruz.

BİR EGEMENLİK ARACI OLARAK

DİNCİLİK -II-

Devletleşmenin ve sınıflaşmanın gelişmesinde dinin tartışmasız mutlak bir etkisi vardır. Hiyerarşik yapılanmanın oluşturulması, toplumun büyük çoğunluğunun azınlık bir kesimin hakimiyetine geçmesi, emek ve ürünlerine başkaları tarafından el konulması, sahiplenilmesi ve bunun benimsetilmesi kolay olmamıştır. Din, kutsallık atfetmesi temelinde meşruiyet zeminine oturtulabilmiş, sınıflaşma ve devletleşme bu temelde gelişebilmiştir.

Devlet genelde başlangıçta birlikte ele alınıp değerlendirilir. Adeta insanlık toplumsal bir varlık ve tür olarak yaşama gözlerini açtığı anda, yandaki kundakta devlet de gözlerini yaşama açmış gibi yansıtılır. Devletin ezeli ve ebedi tanımlanması bu yaklaşımdan kaynaklıdır. Doğmamış, doğurtulmamış; başlangıçta varmış ve sonsuza kadar da olacakmış gibi anlatılır ve buna inanılır. Elbette inanmak, kuruma tanrı adına sahiplik yapanlar açısından değil, yönetilen ve ezilen büyük çoğunluk için geçerlidir. Tanrı adına devleti ele geçirenler; devletin toplumsal gelişmenin bir döneminden sonra ortaya çıktığını, özgür gelişen toplumsal ilişkilere bir sapma olduğunu ve zamanı geldiğinde de 'tunç baltayla çıkırığın yanında Asar-ı Atika müzesindeki yerini alacağı'ni' gayet iyi bilirler. Bunu bilseler de, egemen sınıflar devleti tanımının sonsuzluğu kadar sonsuz bir varlık olarak tanımlamaktan ve topluma benimsetmekten de geri kalmazlar. Yuhanna, 'kelam başlangıçta vardı ve kelam her şeydi' der. Sonraki değerlendirmeler dikkate alındığında, Kelamla kastedilen devlet olduğu sonucu çıkar veya bu sanı insanda yaratılır. Ancak tarihten edindiğimiz tüm bilgi kaynaklarımız bize, devletin iddia edildiği gibi tanrı vergisi bir varlık olmadığını, başlangıçta var olmadığını ve sonsuza kadar da devam etmeyeceğini göstermektedir. Devlet tarihsel gelişmenin bir evresinde ortaya çıkmış/doğmuş, tarihsel gelişmenin bir evresinde de, kaynağını aldığı literatürle birlikte de ortadan kalkacaktır: İnsan aklının yaratımı olan tüm kavram ve kurumlar gibi.

Gökyüzü düzeninin yeryüzü temsilcisi

Devlet daha doğarken din ve tanrıyla iç içe, yan yanadır. Doğuşu da dinsel kurumlar içerisinde olmuştur. Tüm kavramları teolojiktir, tanrı kaynaklıdır. Kutsallığını da beslenmiş olduğu bu kaynaktan alır. Devlet kutsal tanrı düzeninin ifadesidir. Bu, Sümer ziggurat rahiplerinin uzun düşüncülerinin ardından vardıkları sonuçtur. Ne aklın soyut bir tanımlanması, ne toplum üstü ve tanrısal bir yaratımdır; o tamamen bir insan yaratımıdır. Önderlik Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygurlığa adlı eserinde, devletin doğuş hikayesini, Sümer rahiplerinin bu yaratım olayındaki rollerini harika bir değerlendirmeye ortaya koyar:

"Uygurluğu tanımlayabilecek birçok özelliği olmasına rağmen, belirleyen ayırt edici özellik kendi tüketiminin çok üstünde verimliliğe yol açan insan emeğinin artı ürüne, köleci ilişkiye, yani mülkiyete konu edilmesidir. Sümerlerin gerçekleştirdikleri biçim, rahiplerin ziggurat denilen ve hem tapınak, hem kolektif iş, hem de toplumsal yönetim merkezi rolünü oynayacak birimlere kavuşmasıdır. Toplumun kimliği olan, gökyüzü düzeninin yeryüzü temsilcisi gibi kutsal bir anlama bürünen bu merkezler, daha sonraki tüm uygarlık tarihi boyunca geliştirilecek olan büyük tapınakların, meclislerin, iş merkezleri ve askeri karargahların, eğitim ve kültür merkezlerinin prototipidir; devlet kurumlaşmasının ana rahmidir. Devlet denilen icat, yani zigguratlar, o dönemin ideologları olan rahipler üzerinde yol açtığı görülmemiş verimlilikle, daha başlangıcında kutsal ilan edilecekler; hem de gökyüzünün yeryüzündeki temsilcisi kutsal düzen olarak insan zihnine egemen kılınacaklar ve en gelişkin otorite kaynağı durumuna yükseltileceklerdi.

Sümer tapınağının devletin ana rahmini teşkil ettiği çok açıktır. Yani daha sonra iddia edildiği gibi devlet usun, insan aklının bilimsel ifadesi değil, teo-

lojik, dogmatik ifadesidir. Yeni ve yalın bir tanım sunuyorum: Uygarlık ve onun özü olarak devlet, sınıflaşmanın ilkel aşamasında bilimsel düşüncenin oluşmadığı dogmatik kavrayışın teolojik ifadesidir. Temelinde bilim değil, inanç dogması yatmaktadır. Belki de bu anlamda en çağdışı araç devletin kendisidir; onun özellikle halklaşamayan klasik biçimleridir."

Devlet bir ihtiyaç değildir

Devlet de durduk yerde ve sadece rahibin bir devlet kurma isteğinden hareketle gelişmemiştir. Devletin bir ihtiyaç olmadığı kesindir, ama toplumsal gelişme, örgütlenme ve üretim artışında bir artıya yol açtığı da kesindir. Binlerce yıl özgür yaşamış olan toplulukların özgür yaşam alışkanlıklarına karşıt bir yapılanmayı çok rahat kabul etmedikleri, bu aygıtı hem üretimde yol açmış olduğu ürün artışı, hem de tanrı ve kutsallık sıfatlarıyla büründürülmesi neticesinde benimsemiştir. Toplum rahipler tarafından yeniden kalıplara dökülmektedir. Eski toplumsal ilişkiler üretim düzeyiyle bağlantılı olarak yeniden biçimlendirilecektir ve bunu yapacak olan da Sümer rahipleridir. Yer ise, devlete de rahim görevi gören tapınak olacaktır.

"Yeni toplumun kalbi tapınaktır. Daha doğrusu ana rahmi tapınağın bağırdadır. Köleci üretim biçimini, yeni iş bölümüne ve ideolojik üstyapısına dayanarak doğurmaktadır. Daha sonraki süreç, modelin azami büyümesi ve kendini tekrarlamasıdır. Dikkat edilirse, temelde bu kaba zorla gerçekleşen bir toplum biçimi değildir. Daha inandırıcı bir mitoloji ve kendini verimlilikle kanıtlayan bir üretim tarzı söz konusudur. Zor daha sonra devreye yoğun olarak girecektir. İnsanlık başlangıçta içine girdiği yeni toplumun, hiç de daha sonra altından zor kalkılacak amansız bir kölecilik tarzına dayalı toplum olduğuna inanarak girmiyor. Rahiplerin de tümüyle bu bilinç ve kurnazlıkla hareket ettiklerini söylemek zordur. Onlar eski toplumun ilerisinde bir gelişmeyi pratikleriyle kanıtıyor ve inandırabiliyorlardı. Sürecin başlangıç özünün bu biçimde geliştiği yüksek bir ihtimalle kanıtlanabilmektedir. Zaten daha üstün bir toplum biçimi salt zor ve hileyle kurulmaz. Üstünlüğünü kanıtlamadan, hiçbir toplumsal biçimleniş

ne zorla kurulabilir, ne de gelişmesini sürdürebilir. Daha da önemlisi zor, ancak işlevini yitirmiş biçimler için, eskinin yıkılışı ve yeninin doğuşu için rol oynayabilir." (Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygurlığa)

Devletin daha ana rahmine düşerken dinle iç içe olduğu görülüyor. Mitolojik zamanların tanımlanması olarak böyledir, tek tanrılı dinler zamanının tanımlanmasıyla da böyledir. Devletin kutsallığı bu doğuşla bağlantılıdır. Gökyüzünden yeryüzüne indirilmiştir. Tanrının sözcüsü ve temsilcisidir. Ona bağlı kalmak kural gereğidir. Biçimi ya da temsilcisi sınıflar ne kadar değişirse değişsin, özü hep aynıdır ve değişmeden uzaktır. Zaten tanımlanması sonsuzluk üzerindedir. Kölecilik, feodalizm, kapitalizm, sosyalizm ya da günümüzün daha yaygın deyimiyle ulus devlet aynı nesnenin farkı giydirilmiş halleridir.

Krallar, tanrı krallar kendilerini ya tanrı olarak devletin sahibi, ya da tanrı adına devleti yöneten kişiler olarak göstermişlerdir. İlk çağdan günümüze devlet yetkilisi kendisini tanrı yerine koyarak hareket etmiştir. Rahipler krallara taç giydirmiş, yargılama ve cezalandırmalarda en az krallar kadar rol oynamışlardır. İktidar bu iki kesim arasında paylaşılmıştır. İktidarın bu kişiler arasındaki paylaşımı özünde sembolik bir görünümdür, gerçeği dinle devlet, dinle siyaset arasındaki ilişkidir. Kral tanrı adına yeryüzünde düzeni sağlayandır, aslında rahip de aynı rol ve görevle yüküldür. O da kendisini tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak gösterir, tanıtır. Tanrının gücü ve kudreti din ile devlet, din ile siyaset arasında paylaştırılmıştır. Aslında bunun ikisi de aynı şeydir. Dini olduğu kadar devleti yaratan da rahiplerdir. İlk kralların, tanrı kralların hepsinin rahip olmaları bundan kaynaklıdır. Karmaşıklaşan yönetim mekanizmaları ve artan ihtiyaçlar bu ikili yönetim mekanizmasını ortaya çıkarmıştır. Bu yönetim mekanizmaları din ile devlettir. Kralda ifadesini bulan devlet somutun, rahipte ifadesini bulan din de soyutun temsilcisi ve yöneticisi olmuştur. Biri tanrı ve din adına ahret işlerini, diğeri ise, bu dünya, yeryüzü işlerini ve gücü kullanmayı üstlenmiştir. Her ikisinin de hizmet ettiği kutsal düzen anlayışının sürdürülmesidir. Musa'nın tanrı adına güç paylaşımını yaparken rahipliği Levililer sıptına, krallığı da diğer sıptlara bırakması, birinin di-

ğerinin alanına girmemesi için kararlaştırılmaları gitmesi ve bunun değişmeden devam etmesi, bu büyük uzlaşının ifadesidir. Asıl hangisi, gölge hangisi denecek olursa, asıl olanla gölge olanı birbirinden ayırmanın çok kolay olmadığını söyleyebiliriz. İktidarın ve gücün paylaşımında zaman zaman bu iki iktidar sahipleri arasında çatışmaların yaşandığını da söylemeliyiz.

Perde arkasından devleti yöneten papalar

Papalar uzun yüzyıllar boyunca kralara, imparatorlara taç giydirmişlerdir. Papaların elinden taç giymeyen kralların krallıkları, imparatorların imparatorlukları hep şüphe ve kuşkuyla karşılanmışlardır ki, böyleleri de zaten fazla yoktur. Papanın tavır aldığı bir imparatorun ne kadar aciz ve güçsüz olduğu Kral Henry örneğinde görülmektedir. Kral Henry'nin kaç gün yağmur altında, papanın kapısının eşliğinde, dizleri üstü ve gözyaşı dökerek beklediğini tarih kitapları yazar. Papanın kapıyı açıp elini Henry'nin başına koymasıyla bu 'trajik' durum son bulur. Bu belki de papaların en güçlü olduğu bir zaman diliminin görüntüsüdür. Daha başka zamanlarda ise adeta rehin alınırcaasına papaların denetim altına alındıklarını, Vatikan'dan çıkarılıp başka ülkelere adeta rehin götürürcesine götürüldüklerini de yine tarih kitaplarından okuyoruz. Buradan çıkardığımız, ikisinin birbirini tamamlayan bir yapı olduklarıdır. Papalar güçlü oldukları zamanlar kralların gücünü kullanmış, perde arkasından devleti onlar yönetmişlerdir. Kralların güçlü oldukları zamanlarda ise, papaların tanrıdan aldıkları ilahi güçleri krallar tarafından toplumun yönetilmesi için kullanılmıştır. Din ve devlet, kurulan düzen anlayışının sürdürülmesinde bazen karşıtlıklar oluşsa da, tam bir birlik temelinde hareket etmişlerdir. Bazen birinin, bazen diğerinin etkin olması bu durumu değiştirmemektedir. Aralarında tam bir dengenin olduğu ve iktidarın paylaşıldığı, bu konuda uzlaşmaya varıldığı zamanlar da olmuştur. Örneğin Aziz Aqinumlu Thomas'ın krallığa karşı savunmuş olduğu 'Çifte Kılıçlar' teorisi böylesi bir çatışma ve iktidar paylaşımının teorisidir. Kılıçlardan biri devleti yönetmek üzere kralın elindedir, diğeri de tanrının iradesinin temsili olarak

"Devlet kutsal tanrı düzeninin ifadesidir.

Bu, Sümer ziggurat rahiplerinin uzun düşüncülerinin ardından vardıkları sonuçtur. Ne aklın soyut bir tanımlanması, ne toplum üstü ve tanrısal bir yaratımdır; o tamamen bir insan yaratımıdır."

kilisenin elindedir. Herhalde bundan daha 'adil' bir paylaşım olamaz.

İç içe geçen dinle devlet ilişkilerini bundan daha iyi anlatan açık örnekler çoktur. Papalığa bağlı Hıristiyan devletler oldukça fazladır. Protestan Almanya, calvini İsviçre, katolik İtalya, ortodoks Rusya, anglikan İngiltere ve budist Asya devletleri. Bunlar yerküre üzerinde etkili olan büyük ve önemli devletler oldukları için bu isimleri belirtiyoruz, yoksa Avrupa devletlerinin tümü bir biçimde bir Hıristiyan mezhebinin savunucusudur. İspanya'nın, Fransa'nın, Hollanda'nın ya da çok daha küçük ya da büyük Avrupa devletlerinin hepsi de dinle kendilerini tanımlamışlardır. Kutsal Roma-Cermen İmparatorluğu her iki rengi birden taşımaktadır. Avrupa'da yüzyıllara yayılan kutsal din savaşları, iktidar savaşlarından başka bir şey değildir. Din, tanrının kutsal gücünü bir bayrak gibi önüne alarak toplumu savaşa sürebilmenin, savaşı bu kutsallıklar ardına gizleyerek yürütmenin aracıdır. Bunu başka türlü değerlendirmek, izah etmek mümkün değildir. Kutsallık, din yaftadır, esaslı iktidar ve egemenlik savaşlarıdır. Bu yaftalar haksız savaşları haklı göstermenin araçlarıdır. Din burada devletin, daha genel olarak söyleyecek olursak, hiyerarşik, egemenlikçi, sınıfçı yaklaşımları haklı çıkarmanın, günahlarından arındırmanın aracı konumundadır. Haçlı Savaşları'nın ardında yatan gerçek de bu değil midir? Hıristiyan-müslüman savaşlarını başka nedenlerle açıklamak mümkün mü? Kesinlikle tek gerçek, yapılanın egemen sınıflar adına yapıldığıdır.

Bu yaklaşım sadece Hıristiyan devletler için değil, diğer devletler için de aynen geçerlidir. İsrail'in ya da daha gerilere gidecek olursak Yahudi devletinin bir din devleti olduğunu söyleyebiliriz. Yahudi devletinin, siyonizmin tüm terim ve kavramlarını Kitap-ı Mukaddes'ten aldıkları bir sır değildir. Dahası devlet kendisini de bununla tanımlamaktadır. İsrail devletinin On Emir'i uygulamamış olması, onun kavramlarının teolojik olmadığı anlamına gelmez. Daha da gerilere gidilecek olunursa, esas kaynağın Sümer rahip zigurratları oldukları görülür. Yani adları, dönemleri ve sistemleri farklılaşsa da, temel kavramları ve yaklaşımları değişmeden süregelmişlerdir. Şeriat ya da şeriat devleti yahudi inanç sisteminin ürünüdür ve İslamiyetin devlet yönetiminin esasını oluşturmuştur. Anlayışlar bir kültür gibi yayılmışlardır.

Hz. Muhammed'in peygamberliğini ilan ettiğinin daha onuncu yılı dolmadan, İslam Devleti'nin kuruluşu gerçekleşmişti. Hiçbir peygamber, kendi yaşamı sürecinde inancı temelinde bir devletin kuruluşunu görememişti. Musa'nın Eriha nehrinin öte yakasında 'vaat edilmiş topraklara' baktığı, ama bu topraklara ayak basmadığı belirtilir. Bunun nedeni olarak da, Mısır'dan çıkıştan sonraki süreçlerde, Musa peygamberin tanrı yehova ile görüşmeye gittiğinde geride kalanların inançlarında zayıflıklar yaşanması, kardeşi Harun önderliğinde altın buzağı yapmaları ve tapmaları, bundan hareketle de yehova tarafından cezalandırılmasıdır. Ceza; kutsal toprakları göreceği, ama ayak basmayacağı biçimindedir. Sonuçta Musa yaşamı süresince bir Yahudi devletinin kuruluşunu göremez.

İsa'nın Kudüs'e kral olma isteği olsa da, birakalım kral olmasını, düşünceleri havarilerle sınırlı olduğu bir süreçte çarımçıta can vermiş, Hıristiyanlık 300 yıllık mücadele sonrasında devlet dini haline

gelmiştir. Ama İslamiyet Hz. Muhammed'in Medine'ye yerleşmesinden kısa süre sonra devlet nitelikli bir örgütlenme düzeyine ulaşmıştır. Vefatına yakın dönemde sınırlarını hayli genişletmiş ve Bizans'a kafa tutabilecek ve savaşılabilecek bir güç ve yetkinliğe ulaşmıştır. Mekke döneminde inen ayetlerin hemen hepsi ideolojik çerçevesi olan ve İslamiyetin temel prensiplerini belirleyen, inanç sistemini kuran ilkelere. Bu ayetlerde ütopya gücüdür, toplum ve gelecek vardır, ama devlet yoktur. Oysa Medine'de inen ayetlere baktığımızda hemen tümünün devlet sistemini kurma ve yönetmeye yönelik kural ve anlayışları içerdiğini görürüz. Tüm İslam devletleri Kuran ve hadislerde ifadesini bulan prensipler temelinde kendilerini işlerliğe kavuşturmuşlardır. Sistemin uygulanması şeriatla ifadesini bulmuştur.

İslamiyet zamanla egemenlik aracına dönüşmüştür

Her devlet bir din gerçeğiyle hareket etmiştir, ama İslam devletleri bu konuda çok daha belirgin bir yaklaşım göstermişlerdir. İslam devletlerinin dinle bü-

çık ve egemenlikleri temelinde kullanılmışlardır. Emeviler, Abbasiler, Memlûklular, Osmanlılar hilafeti ellerine geçiren hanedanlıklar olmuşlardır. Bu büyük imparatorlukların hepsi din devletleri olmuşlardır ve hepsi de dini kendi hanedanlıklarının çıkarları temelinde kullanmışlardır. Bunun belki de en açık ve somut örneği olarak, Emevi hanedanlığının peygamber soyundan gelen Hasan ve Hüseyin'i aileleriyle birlikte iktidar uğruna yok etmeleri gösterilebilir.

Allah adına her yetki kullanılmıştır

Halife peygamberi temsilen ama Allah adına kutsal düzeni sürdüren kişi ve kurum olmuştur. Hilafeti ellerine geçiren sultanlar 'cennet misali' yaşamış, Allah adına her yetkiyi kullanmışlardır. Kendilerini de 'Allah'ın yeryüzündeki gölgesi' anlamındaki 'zillullah' sıfatıyla tanımlamışlardır. Allahın gölgesi olmak, sultanlara, padişahlara büyük bir güç ve kudret vermiş, kendilerini her şeyin üstünde saymalarına neden olmuş, imkan sunmuştur. Şeyhülislam da denetimine alan sultanlar her türlü davranışlarını 'kitabına'

tünleşmeleri, Hıristiyan devletlerin dinle bütünleşmelerinden daha dolaysız ve doğrudandır. İslam devletleri hukukunu dine dayandırmış, kendilerini din kuralları temelinde yönetilen devletler olarak tanımlamışlardır. Şeriat, bu din devletinin uygulamalarının adı olmuştur. Hz. Muhammed sonrası oluşan hilafet kurumu, Allah ve peygamber adına devleti yönetme yetkisi taşımıştır. Dinin cevaz veren kurumu olarak şeyhülislam, tüm hukukun iki dudak arasındaki temsilini halife adına yapmıştır. Hz. Muhammed'in yaşamı döneminde İslamiyetin ideolojik ve ütopyik bir yanı bulunsa da, sonrasında İslamiyetin bu ideolojik ve inanç yanı ağır basan yapısı ortadan kalkmış, tamamen egemenlik aracına dönüşmüştür. Halifeler, peygamberin devamı ve temsilcisi olarak, Allah adına yeryüzünde düzeni sağlama görevini üstlenmiş, yürütmüşlerdir. Halifelerin gerçekte ne kadar İslamiyetin barışçı yüzü temelinde hareket ettikleri sorulacak olursa, olumlu bir yanıt vermek mümkün olmayacaktır. Hilafet kurumunu denetiminde bulunduran kişi ya da güçler, İslam dinini kendi

uydurmuşlardır. Zaten tüm maddi gücü de ellerinde bulunduran sultanlara karşı çıkışa da pek rastlanılmamaktadır. Hilafetin sahibi olan sultanlar toplum nezdinde de Allahın temsilcileri olarak kabul edilmişlerdir. Hilafeti temsil eden sultana karşı çıkmayı, askerlerine karşı silah kullanmayı, peygambere ve Allaha karşı çıkmayı ve peygamber ve Allahın ordularına karşı silah kullanmak olarak yorumlanmıştır. Şeyhülislam, mollalar verdikleri fetvalarla sultanları, padişahları Allahın temsilcisi dokunulmaz kişilikler haline getirmişlerdir. Tarihte bunun örnekleri çoktur. Sultanlar, padişahlar Allah sıfatını kullanmaktan imtina etmişlerdir, ama onun adına her türlü yetkiyi kullanmaktan da çekinmemişlerdir.

Her din ya da dinin temsilcisi kendisini tanrının temsilcisi olarak göstermiştir. Tanrı bir ve tektir, ama temsilcileri devletlerin sayısı kadar çoklar ve her birinin yaklaşım ve uygulamaları da farklıdır. Hatta bu tanrının temsilcisi olduklarını söyleyenler arasında tanrı adına savaşlar yürütülmüştür. Hıristiyanların, müslümanların, yahudilerin, diğer dinlerin ve bu dinlere bağlı mezheplerin birbirlerine karşı yürüttükleri kanlı savaşlar tanrı adına ve tanrıyı egemen kılmak amacıyla yürütülmüştür. Ancak bu dinler ve mezhepler adına yürütülen savaşların temel gerekçelerini ele alıp değerlendirdiğimizde, başka gerçekleri görürüz. Dinler arasında, ya da her dindeki mezhepler arasında yürütülen savaş, tanrı adına

“Her devlet bir din gerçeğiyle hareket etmiştir, ama İslam devletleri bu konuda çok daha belirgin bir yaklaşım göstermişlerdir. İslam devletlerinin dinle bütünleşmeleri, Hıristiyan devletlerin dinle bütünleşmelerinden daha dolaysız ve doğrudandır. İslam devletleri hukukunu dine dayandırmış, kendilerini din kuralları temelinde yönetilen devletler olarak tanımlamışlardır.”

yürütülen savaşlar olarak tanımlanır. Ancak yürütülen savaşların bununla bir bağı olmadığı çok açık. Kalabalıklar cenneti fethetmek için çıkarırken, azınlık ve egemen olanlar zenginliklerini artırmak, tarlalarının sınırlarını genişletmek, yönetmek istedikleri insanların sayısını çoğaltmak için savaşa girmişlerdir. Din, yürütülen bu egemenlik savaşlarının meşruiyet aracı olmuş, o haksız savaşların haklı bir zemine oturmalarında önemli bir rol oynamıştır. Din, egemenlik uğruna yürütülen ve yapılan her şeyi aklayan en temel araç olmuştur. Devlet öldürme, talan etme hak ve yetkisini tanrı adına kullanır ve bu da her zaman din tarafından temize çıkarılır.

Burjuva devlet laikliği bayrak yaparak ileriye doğru bir hamle yapar. Kiliseyi bu temelde sınırlamak, otorite ve yetkiyi sınıf adına denetimine geçirmek ister.

Hakim zihniyete dayanmadan devlet bina edilemez

“Devletin temelinde teokrasi vardır. Hiçbir döneminde bundan vazgeçilmiş değildir. Teokratik devleti şekli olmaktan öte özde görmek gerekir. Ortadoğu'da rahip tapınağının etrafında yükselen bu kurumun mayasındaki ideolojik özü görmek önemlidir. Zihniyetteki inandırıcılık bağı olmadan, çıplak zorla binlerce kişiyi tapınağın hizmetinde uzun süreli çalıştırmak zordur. Devletin ilahi, kutsi niteliği bu ihtiyaçtan ileri gelir. İster mitolojik, ister dinsel inanca dayansın, hakim zihniyete dayanmadan, devlet binası sağlam kılınmaz. Tek tanrılı dinin oluşmasında büyük rol oynayan İbrani kabilelerindeki otorite olma, her iki tarafında büyük bir heybetle duran Mısır ve Sümer devletinden farklı bir devlet kurma ihtiyacı, Ahdi Atik'in –kutsal kitap– temel kaygısıdır. Bir nevi İbrani krallığının ideolojik temelidir. Özellikle Samuel-1 ve Samuel-2 bölümleri adeta Yahuda devletinin –tanrı devlet– kuruluş manifestosu gibidir. Pers-Med imparatorluğunun temelinde zerdüştlük belirleyici dini etkendir. Hıristiyanlık, Roma sonrası tüm Avrupa devletlerinin ortak genidir. İslam devleti daha doğuşunda dinin kendisidir. Tüm ortaçağ İslam devletleri kendilerini olmazsa olmaz kabilinden din devleti sayarlar. Zerdüştlük yerine geçen Şia İslamı halen devletin resmi ideolojisidir. Tüm Arap ülkelerinde devletin dini, resmi ideoloji olarak İslam'dır. Kendini laik ilan eden Türkiye Cumhuriyeti en geniş Diyanet –resmi sünni İslam ideolojisi– kadrosuna sahiptir. İslam resmi devlet dinidir. Pakistan ve Afganistan resmi İslam devletleridir. İsrail din devletidir.” (Bir Halkı Savunmak/A. Öcalan)

Devletin biçimleri, nitelikleri ve merkezileşmesi tanrının teklifi ya da çokluğunu koşullamış, bununla bağlantılı gelişmişlerdir. Çoklu tanrı sistemleri farklılıkları bağrında taşır, en azından mutlak egemen olma gibi bir durum yoktur. Ama tek tanrılı sistem bu egemenlik ilişkilerindeki mutlaklığı ifade eder. Doğa dinleri dönemindeki tanrılar ile tekleşen, mutlaklaşan, soyutlaşan ve kavram düzeyine indirgenen tanrı arasında olduğu kadar, bu dönem devletleri arasında da çok büyük farklar vardır. Bu konuda Önderlik şunları belirtmektedir: *“Devlet ile tanrı, merkezileşmiş ve inancı arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Tanrıyı ne kadar güçlü, tüm sıfatların –ki, bunlar uygarlığın temel özellikleridir– sahibi, ulaşılmaz ve anlaşılmasız kılsanız, devleti ve içine gizlendiği uygarlık maskelerini o denli güçlü, korkutucu, anlaşılmasız ve ulaşılamaz kılmış olursunuz. Bu hususlar aynı zamanda kralların özellikleridir. Kral eğitiminin özü, bu özellikleri kazandırmaktır. Tanrının temsilcisine bu yaraşır, bu gerekir. Sınıflı toplumdan önce totem, temsil ettiği topluluğun özet kimliği, bir nevi soyadıydı. Toplumun sömürücü karakteri olmadığı için, bunların öyle ürkütücü bir yanları yoktu. Tanrı da değillerdi. Ne zamanki kabile şeflerinin sömürücü karakterleri gelişir, totemin de yavaş yavaş tanrısız yüceliğe tımandığı görülür; yeryüzünden gökyüzüne yer değiştirir. Yakın, dokunulur, korkulmaz sıfatlarından soyulur; uzak, ulaşılmaz, ürkütücü sıfatlar kazanır. Toplumda sınıflaşmanın ihaneti de özüne karşı böyle başlar.” (Sümer Rahip Devletinden Demokratik Uygarlığa/A. Öcalan)*

“İmparatorlukların kuruluşları ve yıkılışları, el değiştirmeleri vb din aracı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Başka toprakların işgal edilmesinde, sömürgeleştirilmesinde dine mutlak anlamda başvurulmuştur. Haçlı Seferleri papalık merkezli bir siyasetin ürünü olurken, diyar-ı küffarın fethi de İslam siyasetinin ürünü olmuştur.”

Din, devletle olan ilişkilerindeki bütünlük kadar, siyasetle de tam bir bütünlük ve uyum gösterir. Hatta dini etkin siyaset olarak değerlendirmek de mümkündür. Binlerce yıl toplumun yönetilmesinin temel aracı olarak kullanılmıştır. Aynı biçimde devletlerarasındaki ilişkilerde de temel enstrüman olarak kullanılmıştır. İmparatorlukların kuruluşları ve yıkılışları, el değiştirmeleri vb din aracı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Başka toprakların işgal edilmesinde, sömürgeleştirilmesinde dine mutlak anlamda başvurulmuştur. Haçlı Seferleri papalık merkezli bir siyasetin ürünü olurken, diyar-ı küffarın fethi de islam siyasetinin ürünü olmuştur. Yayılma siyasetinin öncü kuvveti olarak din en önemli rolü üstlenmiş ve oynamıştır. Derişlere islam adına, misyonerlere hıristiyanlık adına öncü kuvvetler olarak rol ifa ettikleri bilinmektedir. Krallar, padişahlar adına toprakları ele geçirenler din siyasetini kullanarak bunu başarmışlardır. İncil en önde giden ordu olmuştur. Afrika yerli halklarının Cizvit misyonerler için söyledikleri oldukça anlamlıdır: *"İlk geldiklerinde onların İncilleri, bizim toprağımız, şimdiki ise onların toprakları, bizim İncilimiz var."*

Din en önemli sınıfsal ideoloji olarak rol oynamıştır. Zaten gelişiminde de dinin böylesi bir rolü olmuştur. Dini ellerine geçiren egemen sınıflar, toplumun diğer tüm kesimleri üzerinde egemenlik kurmuşlardır. Kendilerini tanrının temsilcileri olarak, dolayısıyla da diğer tüm kesimlerin tanrının temsilcisi olan kendilerine boyun eğmeleri gerektiğini savunmuşlardır. Yeni gelişen ve egemen olmak isteyen her sınıfın ideolojik aracı yine din, mezhep olmuştur.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, başlangıçtaki gelişim sürecinde her ne kadar karşı dursa da, kapitalist sistemin egemenlik döneminde din toplumun yönetilmesi ve yönlendirilmesinde en fazla başvuru aracı olmuştur. Burjuvazinin dine karşı olmasının altında yatan gerçek, dinin o zamana kadar feodalizmle özdeşleşen bir kurum olmasıydı. Yani dini bir yönetim ve siyaset aracı olarak kullananlar zaten vardı ve hem de oldukça etkilere. Onun gölgesi altında fetihler yapılmış, toplumu kısıvrak kuşatmışlardı. Bu aracı binlerce yılın tecrübesine sahip olanların elinden almanın kolay olmadığını en iyi bilenlerin başında burjuvazi gelir. Karşıtlık, olguya dayanma, kanıtlanamayanı yok sayma ve temelde kendi argümanlarını oluşturma, bundan sonra gelişmiştir. Ama iktidarının kesinliğini sağladıktan sonra, her ne kadar olguya dayalı yönetsel açıklama geçerli olsa da, devlet yönetmede eski ve etkili bir araç olarak dine başvurmadan geri kalmamıştır. Ki burjuvazinin elindeki dini, sadece, kutsallıkla ifade edilen metafizik yöntem olarak da almamak gerekir. Burjuvazinin elinde ulus devlet tanrı sıfatına bürünmüş, milliyetçilik de bunun siyaset ifadesi ol-

muştur ya da din, 'milliyetçiliğin en çok kullandığı' araç olmuştur. 20. yüzyıl, ulus dinlerinin/milliyetçiliklerinin bulaşmadığı toplum neredeyse kalmamış gibidir. Hepsinin tapındıkları bir küçük ulus devletçikleri, milliyetçilikleri olmuştur.

"Din, ulus devlet sürecinde milliyetçiliğin en çok kullandığı, direkt ulus-devlet dinine dönüştürüldüğü araç konumundadır. Din hem ulusallaştırılarak, hem milliyetçileştirilerek, ulus devlet döneminde toplumsal kurum olarak ahlaki özüne en ters düşmüş konuma düşürülür. Seküler milliyetçiliğin dışında kalan toplum kesimlerini dini milliyetçilikle, eski tanrının yeni haliyle bilinçli veya kendiliğinden kulu halinde bütünlüştürerek bir nevi kendi iç ihanetini de yaşamış olur. Din-laiklik çatışması bu ihanetle yakından bağlantılıdır." (Kapitalist Modernitenin Aşılma Sorunları Ve Demokratikleşme/A. Öcalan)

Herkesin bir dininin olması da, finans-kapitalin toplumu denetim altına almasının en önemli araçlarından biri haline getirilmiştir. Herkesin eline küçük bir putçuk verilmiş, herkese kendi küçük mabetleri yapılmış, kendilerini tanrı ya da tanrının temsilcisi olarak kabul ettiremeyenler, küçük putçuklar dağıtarak aynı sistemi değişik bir biçimde sürdürmeye devam etmişlerdir.

Dinin uygarlık aşamasıyla birlikte sınıfsal bir ideoloji ve siyaset bir araç olduğu tarihen sabittir. Yukarıdaki anlattığımız bu konuda yeterli örnekler sunmaktadır. Bir kez daha vurgulayacak olursak; Protestanlık bir Alman dini olarak gelişmiştir. Martin Luther'in temel tezleri dini reforme etme üzerine kuruludur. Savunduğu temel konuların başında, kilisenin tanrı ile insanlar arasındaki aracı konumdan çıkması, insanların ibadetlerinde aracı hareket etmeleri, kilisenin günah bağışlama yetkisinin olmadığı, ancak tanrının günahları bağışlayabileceği, endüljanların (para karşılığı cennete yer satma) satılmasının doğru olmadığı, her halkın kendi dilinde İncil'i okuma ve öğrenme hakkının olduğu (her halk kendi diliyle İncil'i okuyacak olursa, dili Latince olmasından dolayı kilisenin tanrı ile insanlar arasında çıkacağı, insanların aracı ibadetlerini yapabilecekleri) vb. yaklaşımlardan hareketle kendi mezhebini ki, sadece kendi mezhebi de değil, Alman Kilisesi'ni kurmuştur.

Luther bu yaklaşımlarıyla kilisenin İsa dönemindeki kutsallığına dönme istemini dile getirmiştir. Bu istek gerçeğin tümü müdür? Olmadığı rahatlıkla söylenebilir. Kapitalizmin gelişim sürecindeki Alman burjuvazisinin uluslaşma, ulus-devletini yaratma isteğini bunun dışında tutarak değerlendirmek mümkün değildir? Martin Luther'in İncil'in Almanca çevirisini adına attığı ve korumasını aldığı prens, gerçeğin görünenden çok daha farklı olduğunu göstermektedir.

Prens Papalığa karşı Martin Luther'i korumaya alması nedensiz olamaz. Yine denilebilir ki, M. Luther'in Katolik Kilisesi'ni reforme etme yolundan ilerleyen Anabaptistlere -Zwingli tarikatı- ve Thomas Münzer'e karşı öfke dolu yaklaşımlarla hareket etmesi, onların yok edilmelerini -yakılmalarını- istemesi, yaklaşımının gerçekte kilisenin eski kutsallığına dönme arzusundan çok daha başka içerikler taşıdığını, buradaki yaklaşımlarının esasında siyasal bir içerikte olduğunu göstermektedir.

Burjuvazinin dini ve Martin Luther

Aslında Martin Luther'in geliştirdiği protestanlık, burjuvazinin ideolojik kimliği olacaktır. Şüphesiz bu daha sonra değişecek, üretim tarzına uygun olarak ve ekonomik tanımlamalarla ifade edilen yeni kimlikler edinecekti. Ama başlangıçta feodalizmin temsili ve mutlak egemen olan katolik kilisesine karşı başka argümanlarla mücadele etmenin koşulu yoktu. Dine karşı din çıkarılacaktı. Bu görünendi, gerçek olan daha örtük oldu. O da, sınıfsaldı, sistemeldi. Burjuvazinin hedeflediği feodalizmi, feodal egemenleri. Dönem itibarıyla de kilise en büyük toprakların sahibi olarak en büyük feodaldı ve de feodalizmi temsil eden bir kurumdu. Geniş halk kesimlerinin ve emekçilerin desteğini sağlayan burjuvazi, feodalizmin ideolojik kimliği olan katolik kilisesine karşı savaş açarken, egemenlik aracı olarak dine karşı savaş açtığı görüntüsü verse de, özünde sınıflı toplumun sömürücü bir sınıfı olarak dinden asla vazgeçmedi. Burjuvazinin amacı dini ve kiliseyi tüm özellikleriyle ortadan kaldırmak değildi, kendi çıkarları temelinde yeniden şekillendirmekti. Martin Luther'in öncülük ettiği protestanlık, burjuvazinin çıkarlarını en iyi yansıtan ideolojik kimliği oluyordu. Martin Luther bilerek ya da bilmeyerek, isteyerek ya da istemeyerek tarihte böylesi bir rol oynuyordu. Ve bu da kendisini destekleyen ve koruyan prensin yaklaşımlarının nedenini izah etmektedir. Burjuvazi yeniden, ama kendi çıkarları temelinde dini kalıba döküyordu. Bunun için de protestanlık biçilmiş kaftandı.

İngiltere krallığının katolik kilisesinden ayrılmasını hangi inanç sistemiyle açıklayabiliriz? Anglikanizmin gelişmesinde kralın kişisel yaklaşım ve arzularının belirleyici olduğu söylenebilir. Abbasi hanedanlığının Emevi hanedan ve halifeliğine karşı savaşmalarının nedenini inançsal, ideolojik yaklaşımlarla açıklamak mümkün müdür? İslamiyetin Hz. Muhammed'in ölümünden sonra inançsal ve ideolojik bir yanının kalmadığı, hanedanların iktidar aracına dönüştüğünü söylemek için çok gerilere gitmeye ve inançsal yaklaşımlarını değerlendirmeye

bile gerek yoktur. Peygamberin cenazesi daha yerdeyken iktidar kavgasını yayanların inançsal bir yaklaşımlarının olamayacağını söylemek yanlış olmayacaktır. Ve daha o andan, o günden itibaren müslümanlık bir siyasal araç durumuna getirilmiştir. Bundan dolayıdır ki, Önderlik günümüzde uygulanan islam, "karşı islam" demektir. Bugünkü islamın, peygamber döneminin islamına bazı biçimsel benzerliklerin dışında ortak çok fazla bir yanı olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Taliban'ın islami gerçek islam mıdır? Vahhabilerin uygulamaları islami uygulamalar mıdır? İran'ın şiası mı, yoksa Tayyip Erdoğan'ın AKP islami mi gerçek islamdır? İslami temsil ettiklerini söyleyen ve kendisini şeriat olarak tanımlayan daha onlarca devlet ve uygulamaların hangilerini doğrunun ve gerçeğin temsili olarak ele alıp değerlendirebiliriz? Bu uygulama ve yaklaşımların hiçbirinin islamın özünü uzaktan yakından bir ilişkisinin olmadığını, hepsinin siyaseten yaklaştıklarını, toplumun inançlarını bir siyaset aracı olarak kullandıklarını tereddüt etmeden belirtiriz.

Tayyip Erdoğan'ın siyasal İslam'ı ne kadar İslam'dır?

Siyasal islam, radikal islam, liberal islam vb bu adını saydıklarımızın uygulamalarından hareketle geliştirilen yaklaşımlardır. Radikal islami savunan yaklaşımları islamın özünü uyumlu yaklaşım olarak değerlendirmek mümkün olmadığı gibi, islamın liberalleştirilmesini hedefleyen yaklaşımları da islamın gerçek uygulaması olarak değerlendirmek mümkün değildir. Siyasal islam olarak değerlendirilen ve islamın siyasal niteliğini vurgulamak isteyen eleştirel yaklaşımlar bu özelliklerden kaynaklanmıştır. Tayyip Erdoğan ve AKP, kendisinden öncekilerin islamın düşüncelerini dillerinden düşürmeseler de, uygulamalarının siyasal olduğu ve toplumu yönetmeyi hedeflediği kimse için sır değildir. Sorun elbette bir kişi ya da bir partinin sorunu olmaktan çok daha fazla bir şeydir. Bunun devlet yaklaşımı olduğu açıktır.

Toplumun büyük çoğunluğunun inanç sahibi olduğu bir ülkede, devletin bu yaklaşımın dışında kalmayacağı aşikardır. Türkiye'nin Milli Savunma Bakanlığı'ndan sonraki en büyük bütçeye ve kadroya sahip kurumu Diyanet İşleri Başkanlığı'dır. Laikliği bir din gibi savunan bir ülkede, yüz binlerce kadroya ve bütçenin en büyük kalemlerinden birine sahip böyle bir kurumun varlığı, ancak siyasal amaçlarla değerlendirilebilir. İnanç sahibi toplum, bu kurum aracılığıyla inançları kullanarak yönetilmek istenmektedir. Yine bu araç kullanılarak kadercilik topluma egemen kılınmak istenmiş ve kılınmıştır da. Toplumsal sorunların geliştiği her dönemde

kullanılmak üzere başvuru en öncelikli araç hep din olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu yıkıldığı güne kadar hilafetin merkezi olmuş ve kendisini bir din devleti olarak tanımlamıştır. Ümmetçilik temel bir yaklaşım olarak benimsenmiş, başta Kürt halkı olmak üzere imparatorluğun egemenliği altındaki halklar ümmetçilik siyasetiyle yönetilmiştir. Ümmetçilik ulus devlet ve milliyetçi ideolojilere nazaran halklar arasında sorunların daha geniş kapsamda ele alınıp çözümlenmesine etkiye bulunmuştur. Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altındaki hıristiyan halklarla daha erkenden çatışmaya girmesi ve o halkların imparatorluktan ayrılıp devletleşmeleri dinle bağlantılıdır. İngiliz ve Fransız emperyalizmlerinin kışkırtıcı ve provoke edici yaklaşımları bu sürecin gelişmesinde önemli roller oynasa da, dinsel farklılıkların bu güçler tarafından siyasal bir araç olarak kullanıldığı söylenebilir. Emperyalist devletler, imparatorluğu parçalamak için dini kullanırken, imparatorluk da egemenliğini devam ettirmenin bir aracı olarak dini kullanmıştır. Egemenlik altında kalan müslüman halkların hak taleplerini, 'aynı din ve ümmetten olduklarını, Halifelik sıfatıyla peygamberi temsil ettiklerini' öne sürerek görmezlikten gelmiştir. Arap halkının imparatorluk karşısında harekete geçmeleri ve devletleşmelerindeki etkili yaklaşımın İngiliz emperyalist siyasetinden kaynaklandığı, 'Kutsal toprakların' sahipleri olduklarının öne çıkarılması temelinde imparatorluğa karşı yönlendirildikleri ve Arap halkının imparatorluktan kopuşunun bu temelde gerçekleştiği tarih kitaplarında yazılmaktadır. Bu durumda da dinin kavram, araç, ilişki ve yöntemlerinin siyasal araç olarak kullanıldıkları açıklıkla görülmektedir. Osmanlı İmparatorluğu'nun öne çıkardıkları ise; peygamberi temsilen hilafetin merkezi olmaları, hilafete karşı savaşmanın peygambere karşı savaşmak olduğu temelinde bir yaklaşım olmuştur. Ancak çıkarların sınıfsal niteliğinin çatışması, inançsal yaklaşımları ortadan kaldırmaktadır. Dinsel inançları güçlü olan toplumun büyük kesimi inançlarına göre yaşasalar da, egemen sınıflar siyaseten yaklaşımlardır.

Kürtlerin inançları ve mezhepleri istismar edilmiştir

Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliği altında bulunan Kürt halkı inançlarına dayalı olarak imparatorlukla birlikte yaşamış, savaşmıştır. Ortak inançtan dolayı imparatorluğun yanında her zaman savaşlara katılmış, imparatorluktan ayrılmayı düşünmemiştir. Osmanlı'nın Kürt egemen sınıflarına verdikleri payelerin de, Kürtlerin yönetilmesinde önemli bir rolü olmuştur. Kürt egemen sınıfları da imparatorlukla birlikte hareket ettiklerinde,

"Bugünkü islamın, peygamber döneminin islamına bazı biçimsel benzerliklerin dışında ortak çok fazla bir yanı olmadığını söylemek yanlış olmayacaktır. Taliban'ın islami gerçek islam mıdır? Vahhabilerin uygulamaları islami uygulamalar mıdır? İran'ın şiası mı, yoksa Tayyip Erdoğan'ın AKP islami mi gerçek islamdır?"

bu aynı dinsel inanca sahip olduklarını öne sürerek, halkı ikna ederek yönlendirmişlerdir. Farklı mezhepsel inançları olan Kürtlerin devletlerarasındaki savaşlarda parçalanmaları, bir nevi kendi aralarındaki savaşlara dönüşmüştür. Gerek Osmanlı, gerekse de İrani devletler Kürtlerin bu inançsal ve mezhepsel farklılıklarını kullanarak egemenliklerini devam ettirmişler. İnançlarını istismar ederek bir toplumu ya da toplumları kandırmak, kendi siyaset ve çıkarları temelinde kullanmak, yönlendirmek, yönetmek kirlil ve çirkin bir yaklaşım olmakla birlikte, yeni bir yöntem değildir. Tarihte çok sıkça başvurulan bir yöntemdir. Bu sadece İslami cephede değil, diğer dinler tarafından da kullanılmıştır. Modern denilen, demokratik ve laik denilen devletlerin de, din devletlerini aratmayacak kadar, dini, bir egemenlik ve yönetim aracı olarak kullandıkları rahatlıkla söylenebilir. Emperyalizmin 20. yüzyıldaki en önemli egemenlik aracının siyasallaşmış din olduğu yadsınamaz. Yine laik geçinen devletlerin daha farklı bir yaklaşım sahibi olmadıkları da açıktır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti de kendisini laik bir devlet olarak tanımlamaktadır. Cumhuriyetin kuruluş yıllarında buna çok büyük önem verilmiştir, günümüzde de kendisini devletin sahibi gibi gören başta ordu olmak üzere çeşitli kesimler laikliğe büyük atıflarda bulunurlar. Onlar dini ilkel bir yaklaşım olarak görürler, modernliğin bir gereği olarak aşılması gerektiğini düşünürler. Muasır medeniyetlere ancak onların laiklik yaklaşımları temelinde ulaşılacağına inanırlar. Dini devlet dışında tutma, inanç ve ibadeti siyasetten uzak ve vicdani bir olay olarak değerlendirmek isterler. En azından teorik olarak söyledikleri bu temeldedir. Ancak dini devlet, dolayısıyla da siyaset dışı olarak ele alan bu yaklaşımların da, dini en az halifeliği temsil eden imparatorluk kadar kullandığı açıktır. Toplumsal muhalefetin geliştiği, Kürt halkının hak talebinde bulunması karşısında başvurulan en etkili siyaset aracı yine din olmuştur. Adeta bir arabanın yedek lastiği gibi ihtiyaç duyulduğunda başvurulmuştur. Elbette arabanın diğer tekerlekleri de dinden oluşmuşlardır, ama üzeri kılıfıdır, fazla açıkta değildir ve çok kolay görünmezler, yedekte olan ise kılıfsız, maskesizdir.

Özgürlükü düşüncelere karşı 'Yeşil Kuşak' projesi

TC devletini ele alıp değerlendirelim: Çok partili sisteme geçişle birlikte kurulan partilerin hepsi devletin icazetiyle kurulmuşlardı. Hepsinin de dinsel perspektifleri vardı. Hiçbiri de halkın inanç-

larını "göz ardı" etmiyordu. Bunlar bir yana, ama tamamen dinsel yaklaşımlar temelinde kurulan partiler de vardı. Kırk yılı aşkın bir süredir Türkiye'de açık din siyaseti yapan Erbakan, devletin isteğiyle parti kurmuş, siyaset yapmıştır. Milli Nizam Partisi devletin onayı ve dahası isteğiyle kurulmuştur. 12 Mart'ta kapatılan bu partinin liderini yerleşmiş olduğu İsviçre'den çağırınan, kendisine yeni bir parti, Milli Selamet Partisi'ni kurduranın devlet olduğu da belgelerde mevcuttur. Milli Nizam Partisi'nin kurulmasına, Erbakan'ın 12 Mart sonrası yerleşmiş olduğu İsviçre'den çağırılarak Milli Selamet Partisi'nin kurulmasına ihtiyaç duyulmasının nedeni; bir yandan Türkiye'de gelişen devrimci mücadele, Kürdistan'da yaşanan uyanış ve özgürlük mücadelesinin gelişimi ve bir de emperyalizmin geliştirdiği din temelli 'Yeşil Kuşak' projesidir. Türkiye dine dayanarak komünizme karşı mücadelenin en etkili yürütüldüğü alanlardan biri haline gelmiştir. Sovyetler Birliği'nin 'Sıcak denizlere' inme korkusu toplumda geliştirilmiş, bu korkulara dayalı olarak da, dine dayalı bu projeler temelinde oluşturulan bir çemberle Sovyetlerin, onun şahsında komünizmin, yani özgürlükçü düşüncelerin gelişmesinin engellenmesi hedeflenmişti. Dinin etkin bir siyaset aracı olarak kullanılması belki de bu dönemlerden ve yaşananlardan daha fazla, cuntayla ve oluşturduğu siyasal atmosfer tarafından gerçekleştirilmiştir.

Türk ordusu yaptığı her açıklamada dinsel gelişmelere karşı olduğunu, cumhuriyet için en büyük tehlikenin irticadan geldiğini ileri sürmüştü, en azından toplumda böylesi bir görüntü yaratmıştır. Cunta öncesinde de sonrasında da, bu ordunun genel bir yaklaşımı olarak öne çıkmıştır. Ancak 12 Eylül faşist cuntasının dini topluma yayma yaklaşımı, bu iddiaların ve açıklamaların tam tersi olmuştur. Cunta sonrasında da bu yaklaşımlar devam etmiştir. Kendisini laik bir kurum ve cumhuriyetin sosyal devlet ilkesinin tek koruyucusu olarak ilan eden ordu, cuntayla iktidarı ele geçirdikten sonra yaptığı en önemli iş; toplumu dine boğmak olmuştur. Eskiden sınırlı sayıda olan ve din temelli eğitim veren imam hatip okulları, cunta iktidarı döneminde onlarca kat artarak sayıları on binleri aşmıştır. Bugün ise bu sayı çok daha fazladır. Cuntanın ve sonraki iktidarların buna başvurularının nedeni, toplumun din kullanılarak yönetilir halde tutulmasıdır. Özellikle de Kürdistan özgürlük mücadelesinin gelişmesi, Kürt halkının kendi ulusal, demokratik ve özgürlük hak taleplerini yüksek sesle dile getirmesi ve bu temelde mücadele etmesi karşısında devlet bu adımları atmıştır.

Kürt halkının özgürlük mücadelesine

karşı hemen her renkten parti iktidara getirilerek denenmiştir. Özal 'dört eğilimin temsilcisi' olarak kendisini ilan etmiş, Kürdistan özgürlük mücadelesine karşı, eğilimlerinden biri ve en önemlisi olan dini de kullanmasına rağmen başarılı olamayınca, sol geçinenler, liberal geçinenler, milliyetçi ırkçı olanlar da iktidara getirilmiş, bunlar aracılığıyla özgürlük mücadelesinin bastırılması hedeflenmiştir. Bunlar tutmayınca, bu dört eğilimin ortak ve farklı farklı örgütlenmeleri bir sonuç yaratamayınca, yıllardır din temelli siyaset yapan Erbakan iktidara getirilmiştir. Bazı Kürt işbirlikçilerinin de içinde yer aldıkları başarısız Erbakan'ın partisinden ayrılanların kurdukları AKP ile bu politikayla bir deneme daha yapılmak istenmiştir. AKP'nin de din temelli bir örgütlenme olduğu, tarikat olarak da Kürt halkı içinde yoğun örgütlü olan nakşibendiciliğe, daha özgün olarak da halidiye tarikatına dayandığı bilinmektedir.

Din tüccarı AKP'nin 'din kardeşliği' sömürüsü

Halidiye tarikatı, Mevlana Xalid'in kurduğu bir tarikat olup, Kürt orijinlidir. Bu ince hesaplardan hareket ederek Kürt halkının teveccühünün kazanılacağı, dinsel duyguları kullanılarak Kürdistan özgürlük mücadelesi ve önderliğinin tasfiye edilebileceği hesaplanmıştır. Bu partinin Kürt halkına hitap ederken kullandığı temel argüman, 'din kardeşliği' olmuştur. Osmanlıcılıktan kalan ümmet anlayışı bu parti tarafından yeniden gündemleştirilmiş, tüm sorunların çözüm yöntemi ve yaklaşımı olarak gösterilmiştir. Liberal politikalarla harmanlanan bu politikaların çözümün alternatifi olduğunu savunması, bu yönlü önemli bir imaj sunmuş olması, alınan desteğe rağmen çözümcü olamaması gerçek yüzünün açığa çıkmasını sağlamıştır. Bu partinin gerçek anlamda bir din tüccarı olduğu açığa çıkmıştır. Kendisini tüccar, devlet yönetmeyi de ticaret yapmak gibi ele alan Tayyip Erdoğan, gerçekten de kendisini iyi tanımlamıştır. Kapitalist ekonomi politığe göre alınıp satılabilen her şey metadır. Alıcısı varsa, din de satıcının elinde bir metadır. Tayyip bu anlamda iyi bir satıcı, iyi bir tüccardır. Pazarladığı halkın dini duygularıdır.

Emperyalizm tarafından da Tayyip'e bir rol yüklenmiştir. Ortadoğu'da gelişen radikal islama karşı, ılımlı islam geliştirilmek istenmişti. Coğrafi anlamda önemli bir yerde bulunan Türkiye'nin, tarihsel geçmiş olarak da islamiyeti uzun yıllar temsil etmiş olması, müslüman halkların dikkatlerinin bu alan üzerinde olacağı hesaplanarak Tayyip Erdoğan desteklenmiştir.

Kısaca ve özetle belirtecek olursak; din ile devlet, din ile siyaset arasında kopmaz bağların olduğunu söyleyebiliriz. Bu yaklaşım sadece bir ülke, bir devlet ya da bir zamanla sınırlı bir olay değildir. Toplumsal örgütlenmenin olduğu her yerde ve zamanda, inanca dayalı yaşamın olduğu ve toplumun ihtiyaçlarından fazlasını üretmeye başladığı, bir kesimin toplum adına bu üretim fazlasına el koymaya başladığı, yani sınıflaşmanın gerçekleştiği zamanlardan günümüze din, bir siyaset aracı olarak kullanılmıştır. Hatta daha fazlası da söylenebilir. Şöyle ki; dinin kendisi devlettir, siyasettir. Her devlet, her sistem, her yönetim anlayışı bu kaynaktan içmiş, temel argümanlarını buna dayandırarak oluşturmuştur. Kitap getirenleri sınırlı da olsa, 124 bin olarak ifade edilen peygamberlerin hepsi yukarıda belirttiğimiz çerçevede gerçek anlamda ideoloji oluşturmuş, devlet kurmuş, siyaset yapmış, toplumu yönetmişlerdir. Şamanlarla başlayan bu süreç peygamberlerle daha da gelişip etkin hale gelmiş, modern psikoloji ve sosyolojinin yöntemleri ışığında daha da etkili bir tarzda kullanılmıştır.

Dini devlet, siyaset ve yönetim olayı olmadan değerlendirmek mümkün değildir. Din, mutlaklaşan, tekleşen, sınırları güneşle ölçülen devletin temel yönetim anlayışı olmuştur. Başlangıçta bir inanç sistemi olarak gelişmiştir, ancak daha sonra inançtan kopartılan din, işlenerek bir yönetim aracı haline getirilmiştir. Devletin gelişip olgunlaştığı bir süreçte bu rol çok daha etkili bir tarzda oynanmıştır. Marx toplumun yönetilmesindeki kullanım rolünden hareketle, dini 'toplumun afonyu' olarak değerlendirmiştir. Din kendi başına bir uyuşturucu olarak değerlendirilemez, ancak kullanılışı itibarıyla böylesi bir rol de oynamıştır, oynamaya da devam etmektedir. Oluşturulan dogmalar, tartışılmazlık gibi özellikleri, dinin egemen sınıflar tarafından bir uyuşturucu haline getirilerek kullanılması sağlamıştır. Böyle tanımlamak, değerlendirmek daha doğrudur. Dinin egemen sınıflar elinde hangi temelde kullanıldığına ilişkin olarak Önderlik aşağıdaki değerlendirmeyi yapmaktadır:

"Özenle işlenmiş bir yönetim ideolojisi dir din. Egemen sınıf her zaman dinin soyut niteliğinin farkındadır. Aşağıdaki toplum tabakaları ise ona gerçekmiş gibi inandırılmışlardır. Dine bu kadar yatırım yapılması, mabetlerle temsili, ritüeller, hepsi devletin yönetim erkiyle yakından bağlantılıdır. Bu nedenle içyüzünün anlaşılması için tartışma yasağı getirilmiştir. Tartışılma iki sonuç ortaya çıkaracaktır: Krallığın yükselişi ve doğal yasallık. İkisi de çok önemlidir. Tanrı kral ve tanrı gölgesi sultanın nasıl yüceltiliği anlaşılacak; dolayısıyla toplum

korkutucu, cezalandırıcı bir tanrı anlayışından kurtulacaktır. Yine doğaya ilişkin bölümü ise bilimselliğin kapısını aralayacaktır. Kuantum ve kozmos fiziğine kadar bilimsel olgular dünyasına hükmeden ilkeler anlaşılacaktır. Avrupa'nın üstünlüğü, ortaçağdan çıkarken bu teolojik -ilahiyat- çözümlenmeyi çok yoğun yapmış olmasıdır. Şüphesiz düşünsel gelişme yalnız başına teoloji, theodice tartışmasına bağlanamaz. Ama bu olmadan da çağdaş düşünceye kapı aralanamaz. 12., 13. ve 14. yüzyıllardaki Dominiken, Franciscan mezhep tartışmaları olmadan Rönesans herhalde kolay gelişmezdi." (Bir Halkı Savunmak)

Bir toplumsal ihtiyaç egemenlik aracına dönüşmesi...

Burada bir kez daha belirtmekte yarar vardır: Din toplumsal bir ihtiyaç olarak gelişmiştir. Bunu yok saymak ne mümkün, ne de doğrudur. Tarihsel bir gerçekliktir ve insan zihniyetinin oluşmasında da son derece önemli roller oynamıştır. Kavrama ve anlamının gelişen bu süreçle bağlantılı olduğu kesindir, ancak bir egemenlik aracı olarak kullanılması da hem daha farklıdır ve hem de daha sonradan gelişmiştir. Din bir ihtiyaç iken ve toplumun inançla bağlanmasının olanaklarını sağlarken, dincilik bir egemenlik aracı olarak toplumun parçalanmasında, baskı altına alınmasında ve sömürülmesinde rol oynamıştır. Din bir kültürdür, ama dincilik bir iktidar aracıdır ve bugün uygulanan da esasında bu iktidar aracı olan dinciliktir. Bundan dolayı Önderliğimiz buna önemle vurgu yapmakta, dinciliğin insanlığın başına musallat olan cinsiyetçilik, milliyetçilik ve bilimcilik yanında adını andığı dört temel hastalıktan ya da toplum karşıtlığından biri olarak anmaktadır.

Kültürel islam'a evet siyasal islam'a hayır

Biz bu çalışmamızda esas olarak dinciliği ve bir iktidar aracı olarak dinin devlet ve siyaset tarafından nasıl kullanıldığını kısa değinmelerle vurgulamaya çalıştık. Bunu görmek için bakmak bile yeterlidir. Devletin, siyasetin temel kavram ve argümanlarının din kaynaklı olduğu, iktidar ve yönetme anlayışının, devlete yüklenen kutsallık sıfatlarının da aynı kaynaktan olduğu nettir. Dincilik bir iktidar aracı olarak reddedilmesi gerekirken, din toplumun manevi hafızası olarak karşılanması gereken bir olgudur. Önderliğimizin, "kültürel islama evet, siyasal islama hayır" sözü, dine nasıl yaklaşılması gerektiğini göstermektedir.

KCK Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

ASRIN KOMPLOSUNUN İÇ YÜZÜ NASIL ANLAŞILMALIDIR?

1990 sonrası; dünya, bölge, ülke, PKK ve benim açımdan yeni bir süreçtir. Reel sosyalizmin fiili çözülüş süreci resmen de kabul edilmektedir. Sovyet sistemi, iç tıkanmanın, gerekli dönüşümleri zamanında ve yerinde yapamamanın bedelini çözülme ve dağılma ile ödemektedir. Her toplumsal olgu için geçerli olan kural, bir kez daha doğrulanmaktadır. Amaç ve uygulama arasındaki çelişki uzun süre zorla sürdürülemez. Ya reform ya da devrim yoluyla ileriye doğru, daha üst bir aşamaya sıçrama kaçınılmaz olur. Bu sağlanamazsa, içten çürüme ve dağılma gerici zorla, çağımızda faşizm olarak adlandırılıp restorasyona tabi tutulur. Restorasyon, aynı binanın yeni malzemeyle eskisinden daha güçlü görünmesini ve kalıcılığı sağlar. Ama toplumsal dinamikler hareketi zorladığı için, bu binalar içinde oturulamayan müzeler konumuna düşer. Devrim ve karşı-devrim ürünü olan reel sosyalist ve faşist sistemler normalleşme sürecine yanıt alamayınca ve gerekli dönüşümleri yapmamakta direnince, yıkılmaktan kurtulamamışlardır. Dünyaya ikinci büyük savaşın sonunda faşist yıkılışa tanık olurken, savaşın ürünü olan reel sosyalizmin içten çözülüş ve dağılışını da 1990 sonrasında yaşamıştır. İçine girilen süreç, sağın da solun da evrimleşerek ve dönüşümlerden geçerek bulunduğu demokratik uygarlık sisteminin üstünlük kazanmasıdır. Sorunların ağırlıklı çözüm yolu, sistemin hakim kriterleriyle sağlanacaktır. Uluslararası düzen bu temelde ilke ve kurullarını gözden geçirerek, yeni koşullara yanıt verecek düzenlemeleri gerçekleştirmektedir. Dünya çapındaki dönüşüm bu ana doğrultudadır. 20. yüzyıldan 21. yüzyıla giriş, daha çok bu ana olguya bağlı olarak tanımlanmaktadır. 21. yüzyıl, demokratik uygarlık ve insan hakları çağı olarak adlandırılmak istenmektedir.

Ortadoğu'da yüzyıl öncesine dayanan ve gerileşen milliyetçilik temelindeki savaş ve barış durumu tam bir tıkanma sürecindedir. Halkların enerjisi, gerici milliyetçi uygulamalarla yutulmaktadır. Sorunlar çözülmemekte ve çözümsüzlük, daha gerici ideoloji ve tarihten kopmalarla yol açmaktadır.

Bölgenin ana ülkelerinden birisi olması nedeniyle Türkiye, tıkanmayı sıkça tekrarlanan krizlerle yoğunca yaşamaktadır. Ne zihniyet değişimine, ne de yapısal dönüşümlere adım atabilmektedir. Genel bir seferberlik haline getirdiği özel savaş, devleti de gelecekteki çizgisinden çıkararak, çetelerin

türediği hukuk dışı bir uygulama alanına çekmektedir.

PKK'nin de yaşadığı benzer bir durumdur. Dünya çapında yaşanan değişim ve kendi iç bünyesindeki oluşumlar değerlendirilememektedir. Eski anlayış ve tutumlar çoktan ideolojik, politik ve örgütsel çizgisinden çıkarak, örgütü çete gruplarına dönüştürmektedir. Böylesi yapılar, birçok alan ve silahlı savaş bölgesinde, kuraldışı yaşam ve eylem tarzlarıyla PKK'yi gericiliğe zorlamaktadır. Sorumlu olması gereken merkez ve kadrolar adeta akıntıya boşuna kürek sallamaktadır.

Önderlik pozisyonum, bu gerçekler karşısında giderek daralmaktadır. Özellikle ülke içinde sağlamaya çalıştığımız çizgiye çekme hamleleri, çeteler tarafından boşa çıkarılmaktadır. Tıpkı devlet gibi PKK'de de çizgi dışı gruplar üremiştir. Bu durum en anlamsız eylemlere yol açmakta, trajik kayıp ve acıları çığ gibi büyütülmektedir. Komplo ve tasfiyeler için en uygun ortam böyle gelişmektedir. 1990'ların başlarından 2000'lere doğru bozmaya çalıştığım kompolar, giderek ağlarını her tarafına dolayacaktır.

PKK içindeki çetecilik ve Hasan Binal olayının önemi

1990'ların başından itibaren, iç ve dış kompoların artan ayak sesleri adeta 'ben geliyorum' diyordu. 25 Ocak 1990'da en eski çocukluk arkadaşım Hasan Binal'ın sözde kaza kurşunuyla öldürülüşü, aslında içinde birçok gizli saklayan bir olaydır. Bu, kamp yönetimindeki Sarı Baran, Mehmet Şener ve Şahin Baliç'in birlikte planlama ihtimali yüksek bir kompoydu. Eğer olayı

1990'ların başından itibaren, iç ve dış kompoların artan ayak sesleri adeta 'ben geliyorum' diyordu. 25 Ocak 1990'da en eski çocukluk arkadaşım Hasan Binal'ın sözde kaza kurşunuyla öldürülüşü, aslında içinde birçok gizli saklayan bir olaydır.

yutmuş olsaydım, çok kısa bir süre sonra operasyon benim tasfiyemle tamamlanabilirdi. Beni tasfiyeyle görevli iki resmi ajanın, o günlerde Star TV'de kendilerine yönelik suçlamalar karşısında, '-sanıyorum Cem Ersever'i savunma anlamında- şöyle konuştuklarına bizzat tanık oldum. "Biz başarısız değiliz. İstesek öldürebilirdik; ama sağ yakalanması isteniyor." Bu tarz sürüp giden bir itiraftı. Doğruluk payı vardı. PKK içinde gelişen çetecilikle, bu rahatlıkla gerçekleştirilebilirdi. Fakat örgütün kontrolünün de ellerinde kalması için, benim sağ kalmam ve örgütün tümüyle çetenin eline geçmesinden sonra tasfiye edilmem, yaklaşım stratejisinin özüyüdü. Bunun için tehlikeli gördükleri bütün dürüst ve bağlı kadroların kaza süsü verilerek yok edilmesi gerekiyordu. Şemdin, Kör Cemal, Hogır ve Şahin bu süreci, Mahsum Korkmaz'ın kuşkuyla ölümüyle 1986'dan itibaren başlatmışlardı.

Şimdi anlaşılıyor ki, ya kaza süsü vererek, ya da 'ajandı' denilerek cezalandırıldıkları yüzlerce dürüst ve değerli kadro ve yurtsever insan bulunmaktadır. Partinin en değerli kadro ve eylemci yapısını temizlemek için, bile bile eylem adı altında ölüme gönderiyorlardı. Bunun için komuta inisiyatifini konusunda korkunç hassas davranıyorlardı. Çünkü ne kadar komuta yetkisi varsa, bu o kadar komplo, cinayet ve güç kazanmak demekti.

Sürecin tam başarıya gidememesinin nedeni, çete elebaşlarının farkına varılmasıdır. Şahin Baliç'in ölümüyle cezalandırılması, Sarı Baran, Mehmet Şener ve Hogır'ın kaçmaları, Kör Ce-

mal'in önceden cezalandırılması ve Şemdin'in kontrol altına alınması, çetenin etkinliğini büyük ölçüde kırdı. Hasan Binal olayının önemi, çetenin bütün niyetlerini ve olası bağlantılarını ele verir nitelikte olmasıdır. Tümünün bilinçli ajanlık yaptığını söylemek zordur. Ama bir kısmının devlet odaklarıyla ilişkisi kesindir.

1993 yılı, devlet ve PKK tarihinde önemli bir kırılma ve resmi çizgiden sapmanın yaygınlık kazandığı tarihtir. Turgut Özal'ın siyasi diyaloga açık yapısı, kontrol edemediği güçlerin kurbanı olmasına yol açtı. Bu tarihte Jandarma Genel Komutanı Eşref Bitlis'in tartışmalı bir uçak kazasında yaşamını yitirmesi ilginçtir. Ardından çığ gibi artan Hizbullah maskeli cinayetler, binlerce köyün boşaltılması, yoğunlaştırılan operasyonlar bir imha seferi olarak anlaşıldı. PKK'nin pek de akıllı olmayan taktikleri, kayıpları arttırmaktan ve sürecin tıkanmasına yol açmaktan öteye gidemiyordu. Gerilla doğru bir meşru savunma anlayışı ve uygulanmasına çekilemiyordu. Dönemin askeri ve siyasi yönetimi terörü hukuk çizgisinin çok dışına taşıyordu. Devletin çığırından çıkması hız kazanmıştı.

Bu dönemin en önemli komplo suikasti, 6 Mayıs 1996'da Şam'daki kalabalık evimizin yakınında, yarım ton patlayıcı yüklü bir arabanın patlatılmasıdır. Telefonla dinlendiğim için, o saatte orada olduğum sanılarak araba patlatılıyor. Dönemin hükümet başkanı Tansu Çiller'in örtülü ödenekten 50 milyon dolarla finanse ettiği komplo oldukça boyutludur. Susurluk çetesi diye tabir edilenlerle Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım'ın, Suriyeli bir Kürt aileden bazı kişilerin ve dönemin Viranşehir Belediye Başkanının da bu kompunun içinde olduğu basına yansımıştı. Soruşturmamda askeriye adına hareket edenler, ısrarla bu ekibin sorumsuz olduğunu ve devletle kendilerini temsil etmediğini söylüyorlardı. İstemeleri halinde, kendilerinin bu işi füzelerle daha başarılı yapabileceklerini belirtiyorlardı. Devletin içinde iki farklı yaklaşımın varlığı zaten bilinen bir husustur.

Diyalog kurulsaydı süreç olumlu yönde gelişirdi

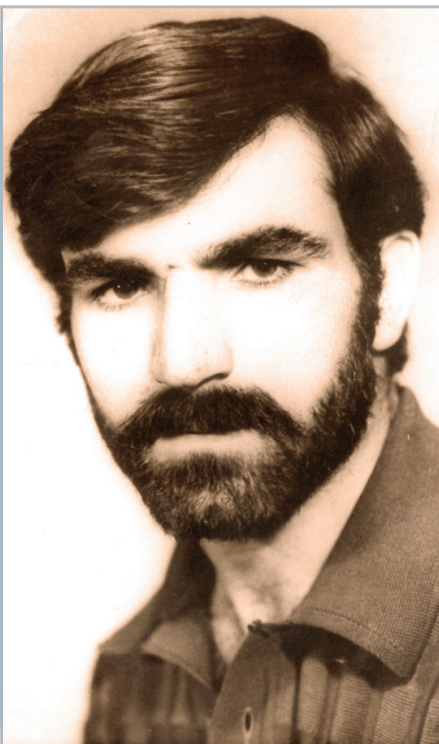
Devletin raydan çıkması herkesin endişe ile takip ettiği bir durumdu. "Aydınlık için bir dakika karanlık" eylemliliği bu süreçle bağlantılıydı. Devletin laiklik karakterinde de hızlı aşınmalar yaşanıyor. Tarihte '28 Şubat' denilen süreç daha çok bir restorasyon hare-

keti olarak gündeme geldi. Dolaylı yoldan normalleşme adına PKK'yi de sorumluluğa davet ediyorlardı. Buna ihtiyatlı bir olumlulukla yaklaştık. En azından suçsuz insanların katledilmesi durur ve ambargo sınırlanır; savaş sürse de hiç olmazsa kurallarıyla yürütülür anlayışıyla bu tutuma girildi. Türkiye'nin İsrail'le 1996'da stratejik düzeye çıktığı ittifakları istihbarata epey fırsat sunuyordu. İsrail'in dünya çapında istihbarat ve kontrolü, PKK'nin 'terörist örgüt' olarak ilan edilmesi, Önderlik takibini Türkiye açısından kolaylaştırmıştır. Bu tarihte Papandreou sonrası Yunanistan Başbakanı Simitis'le, ABD Başkanı Clinton'un 1996'da PKK Önderliği'ni teslim etme konusunda anlayış birliği içine girdikleri daha sonra duyumu alınan diğer bir bilgiydi. PKK etrafındaki hukuk alanının daraltılması daha da artıyordu. Almanya, Fransa ve İngiltere başta olmak üzere, PKK yandaşlarına karşı siyasi amaçlı yoğun bir tutuklama kampanyasını açmışlardı.

Güney Kürdistanlı YNK ve KDP önderlikleri, PKK aleyhtarı kampanyanın en temel dayanakları olarak, 1996'da İsrail ittifakına benzer Ankara, Londra ve Washington merkezli yoğun ilişkiler içine girmişlerdi. PKK ve Önderliği'ni tasfiye planının son halkası olarak Suriye kalmıştı. Mısır'da danlarına alarak Suriye üzerinde geliştirilen psikolojik savaş kısa sürede ürün vermişti. Suriye bu baskılara boyun eğmeyi çıkarlarına daha uygun bulmuştu.

Suriye'den ayrılmadan önce, yaz boyu ordu adına dolaylı yoldan bilgilendirilmede bulunan bir kanalın yaklaşımları ilginçti. Anlamalı bir ateşkesle birlikte yeni bir süreç arzulanıyordu. Bu konuya gerçekçi yaklaşımlar söz konusuydu. Örgütün bilgisi dahilinde, 1998 yılının ağustos ayı sonlarındaki tek taraflı ateşkes deneyimi bu bilgilendirmelere dayanıyordu. Fakat bu ateşkesin yarıda kesilmesine pek anlam verilemedi. Dolaylı diyalog resmen başlatılıysaydı, süreç çok daha olumlu gelişirdi. Bu, sanıyorum 28 Şubat sürecinin geçirdiği aşamalarla ilgili bir durumdu.

Tam bir yol ayrımına gelinmişti. Ortadoğu alanını eski biçimiyle kullanamayacağımız anlaşılıyordu. Yapılması gereken, ya Önderlik olarak dağılıp alana çekilerek savaşı büyütmek ve şehir eylemlerini tırmandırmak, ya da uzlaşma arayışını Avrupa koşullarında geliştirmeye çalışmaktır. Savaşın kör bir noktaya gelip dayanması, dağda olmam halinde her türlü silahın kullanılma olasılığı ve benim durumumun ek bir sürü ağırlık getireceği düşünce-

Kürt Soykırım Günü

15 Şubat komplosu ve sonuçları

Kürt halkının kara gün olarak kabul ettiği ve lanetlediği, tarihi 15 Şubat uluslararası komplosunun 14. yılına girdik. Bu komplosunun amaçları neydi? Komplosunun dayandığı felsefe, ideolojik siyasi amaçlar, tarihsel temel neydi?

Önderlik, Kürdistan'da bölüp parçalayan, Kürt toplumunu yok sayan ve yok etmek isteyen inkar ve imha sistemi ve soykırım rejiminin bunun temel dayanağı olduğunu, tarihsel dayanağı olduğunu ortaya koyuyor. Yine gelişmelerin güncel siyasetle bağını ortaya koyuyor. Ortadoğu'daki durum, dünyadaki değişim, İsrail'in güvenliği, Türkiye'nin NATO içindeki konumu, Kürt sorununun bütün bu alanlarda taşıdığı anlam, önem. Bunlarla bağını da ortaya koyuyor.

Uluslararası komplo tabii öyle dar bir siyaset veya güncel bir olay değildir. Tarihsel dayanakları var fakat küresel boyutları da var. Komplo, doğrudan küresel kapitalist sistem ile bağlıdır. Çünkü Kürdistan üzerindeki soykırım sistemi küresel kapitalist sistemin geliştirdiği İngiltere'nin ortaya çıkardığı bir sistemdir. PKK'nin bu soykırımı, sömürgeciliği reddederek, onu boş çıkartma, yok etme amacıyla önemli bir mücadele geliştirdiği bir ortamda, bunu yok etme üzere geliştirilen bir saldırı. Uluslararası komplo, imha ve inkar sisteminin küresel düzeyde çok kapsamlı ve planlı bir saldırısı. Bağlı olduğu temel, kesinlikle inkar ve imha sistemidir. Kürt'ü inkar eden, imha etmek isteyen bir sistem, küresel sistem. Güncel politikada da çeşitli güçlerin çıkarlarını bu temelde yürütmeyi öngörüyor. Dolayısıyla Kürt soykırımını öngörüyor. Kürt varlığının ve demokratik gelişiminin küresel kapitalizmin Ortadoğu'daki çıkarlarının önünde engel oluşturma, o çıkarlara zarar verme durumunu ortadan kaldırma hedefliyor. Bunu bilelim.

Sovyet sisteminin çözülüşü ardından Körfez Savaşı ile birlikte geliştirilen Ortadoğu'yu ele geçirme mücadelesinin önemli bir parçası oluyor. Bu mücadele nasıl oldu? 90'ların başında ABD-İrak savaşı biçiminde Körfez Savaşı olarak gelişti. Bu savaşın Ortadoğu'daki siyasi, askeri sonuçları nedir? Bir, ABD, Körfez, Suudi'ye, Ortadoğu'nun stratejik alanlarına büyük bir askeri güç olarak girdi, mevzilendi. İki, ulus devlet sisteminin merkezi olan Irak, yeni bir yapılanmaya kavuşturuldu. Saddam Hüseyin yönetimi Bağdat'a sıkıştırıldı. Kuzey ve güney Irak bu devlet yönetiminin denetiminden çıkartıldı. Üç, ABD ve Türkiye'yle Çekiç Güç operasyonu geliştirildi. PKK'nin Güney Kürdistan'a girişi önlenmeye ve Kuzey Kürdistan'daki gelişimi de denetim altına alınmaya, sınırlandırılmaya çalışıldı, hedeflendi. Körfez Savaşı'yla başlayan Ortadoğu savaşı ABD'nin Ortadoğu'ya müdahalesinin ve hatta III. Dünya Savaşı'nın birinci aşamasıydı.

'Yeni Dünya Düzeni' ve Ortadoğu gerçeği

İlk aşamada böyle bir sistem içinde kalmak Yeni Dünya Düzeni adı altında bu saldırıyı yürütenler açısından gerekli görüldü. ABD öncülüğü böyle bir Ortadoğu denetimine dayanılarak dünyanın diğer alanlarında mücadele yürü-

rüttü, savaş yaptı, siyasi, ekonomik ambargolar geliştirdi. Doğu Avrupa'da, Balkanlar'da savaş yürüttü. Yugoslavya'yı dağıttı, Çekoslovakya'yı dağıttı. Bütün o Balkanlar'a ve Doğu Avrupa'ya yeni bir düzen, sistem verdi. Kafkasya'yı dağıttı, yeni bir sistem geliştirdi. Doğu Asya'da bir mücadele yürüttü, belli bir denetim geliştirdi. Afrika üzerindeki mücadelesini yürüttü. Asya, Latin Amerika'da mücadele yürüttü. Amerika'da bir sistem geliştirdi. Daha çok 20. yüzyılda Batı sistemine karşı ortaya çıkan gelişmeleri ya tasfiye etmeye ya da kendisine hizmet eder hale getirmeye çaba harcadı. Bu konuda önemli bir düzeyde yakaladı.

Bu saldırının ikinci aşaması 11 Eylül 2001 İkiz Kule saldırısıyla başlayan süreç oldu. ABD'nin, yani küresel kapitalist sistemin Ortadoğu'ya dönük III. Dünya Savaşı'nda yeni bir askeri saldırı yürütmesinin önünü açtı. Bu temelde Irak ve Afganistan Savaşları yaşandı. Buna dayanarak İran'a, Suriye'ye, diğer Arap ülkelerine, Kürdistan'a bir çeki düzen verilmeye çalışıldı.

İkinci aşamaya geçmenin en önemli adımı, hazırlığı ise uluslararası kom-

gücü FKÖ'ydü. Dolayısıyla Saddam yönetimi kendinden değil, Filistin direnişinin itibarından, onun Arap milliyetçiliğini harekete geçirme gücünden destek alıyordu.

Körfez Savaşı'na dayalı olarak bir yandan dünyanın değişik alanlarında küresel sistemin çıkarları doğrultusunda siyasi, askeri saldırılar geliştirilirken diğer yandan da Ortadoğu'da bu iki alana dönük operasyonlar geliştirildi. Filistin'e dönük operasyonlar barış görüşmeleriydi. Filistin sorununun çözümü adı altında geliştirilen sözde barış süreci. Oslo süreci de diyorlardı buna. Orada Filistin'e sözde bir barış süreci dayatıldı. Hala da bu süreç olacak. Bu görüşmelerin bir devamı olarak şimdi BM'ye başvurdular. Devlet oluyor Filistin güya. Filistin devleti ilan edildi BM tanısın diyorlar.

Barış süreci denen süreçte öyle bir şey ortaya çıktı ki ortada FKÖ diye, Filistin etkinliği, iradesi diye bir şey kalmadı. Dünyada olduğu gibi Arap alemindeki etkinliğini de bitirdi. 1979'lu, '80'li yıllarda Ortadoğu'yu yöneten, Filistin direnişi '90'lı yıllarda, şimdi, oradan buradan bir şeyler dileyen, hiç-

bir saldırı olarak 12 Eylül rejimine dayanıyor. Çünkü bu darbeyi NATO düzenledi.

İkincisi, 1985'ten itibaren PKK direnişine karşı Türkiye NATO'ya başvurdu ve 15 Ağustos Atılımı'na karşı, gerillaya karşı savaşı resmen de fiilen de NATO örgütleyip yürüttü. Onlara dayanıyordu. Daha somut olarak NATO düzeyindeki bu saldırılar ise 1987 sonu, 1988 başında ortak bir operasyon olarak ortaya çıktı. '90'ların başında Körfez Savaşı ardından ise Çekiç Güç operasyonu olarak ortaya çıktı.

Uluslararası komplo Önderliği imha saldırısıdır

Çekiç Güç operasyonu ABD ile Türkiye'nin NATO düzeyinde geliştirdiği bir ittifaktı. Güney Kürdistan hava sahasını korumaya Güney Kürdistan'daki PKK varlığını yok etmeye dayanıyordu. Böylece Güney Kürdistan'ın hava sahası Irak'a kapatıldı, ama Türk savaş uçaklarının saldırısına açıldı. KDP, YNK yeniden örgütlenilerek PKK'ye alternatif bir liderlik olarak, hareket olarak geliştirilip yeniden örgütlenilen

PKK'nin zayıf bir dönemi olarak değerlendirerek bundan bu yanlıgılı düşünce üzerinden ezme, imha etme operasyonlarını daha fazla dayattılar. 1993-94'te geliştirilen saldırılar ateşkesin PKK'de yarattığı etkiye dayanarak PKK'yi ezip imha edebiliriz, yenilgiye uğratabiliriz hesabıyla, amacıyla geliştirilen saldırılardı.

Bu saldırılara karşı PKK'nin direnişi 90'lı yıllar boyunca sürünce yeni bir durum ortaya çıktı. Önderlik, onu pata durum olarak değerlendirmişti. Ne zafer, ne yenilgi durumu. Ne TC zafer kazanabildi, ne PKK. Ne TC yenildi, ne PKK. Dolayısıyla çözümü başka yerde aramak gerekiyordu. O da siyasi çözüm arayışı.

1 Eylül 1998'de böyle bir çözümün önünü açmak, PKK'yi de böyle bir çözüm yürüten hareket haline getirmek amacıyla Önderlik üçüncü tek yanlı ateşkesi ilan etti. İşte ona tekrar 1993-94'te olduğu gibi imha güçleri tarafından bu sefer uluslararası komplo saldırısı dayatıldı. PKK, eski yapıyla sürdürüyor, kendisini henüz değiştirememiş, güç kazanamamış, zayıf bir durumdadır, saldırırsak ezeriz, tasfiye ederiz umuduyla bu uluslararası komplo dayatıldı.

Uluslararası komplosunun amacı demek ki soykırımı devam ettirmektir. İnkâr ve imha sistemini yaşatmak, başarıya götürmek hedefi. Bunun için bu sistemi tehdit eden PKK'yi imha ve tasfiye etmek, PKK'yi tasfiye edebilmek için de saldırıyı Önderliğe yöneltmekti. Stratejisi buna göre oluştu. Önderliğin imhası temelinde PKK'yi tasfiye edebilmek, PKK'nin tasfiyesine dayanarak da Kürt soykırımını yürütmek.

Çünkü PKK var oldukça Kürt soykırımını değil yürütmek, ayakta tutmak bile mümkün değildi. Soykırımı karşı büyük bir halk direnişi geliyordu. Yine Önderlik var oldukça, çalışıkça da istendiği kadar gerillaya karşı savaşılsın, darbe vurulsun yeniden gerilla örgütleniyor, PKK yeniden canlandırılıyordu. Dolayısıyla Kürt soykırımını yürütmenin önünü açmak, zeminini güçlendirmek için PKK'nin tasfiyesi, onun için de Önderliğin etkisizleştirilmesi, imhası gerekli.

Uluslararası komplo bu temelde Önderliği imha saldırısı olarak ortaya çıktı. 9 Ekim 1998'de Suriye'den çıkartılmasıyla başladı. Bu tarihsel süreç biliniyor. Bu amaç doğrultusunda sistemin bütün güçleri harekete geçtiler. Kürt soykırımını yürüten sistem tümüyle bu komploya yer aldı. Sistemi öncülüğü; ABD, İngiltere, İsrail komployu örgütleyip yönettiler. Bizzat Başkanlık tarafından koordine edildi. Yardımcıları bunu itiraf etmiş durumdadır, biliyoruz. Sistemin temel güçleri çeşitli pazarlıklar biçiminde de olsa komploya rol oynadılar. Bütün devletler rol oynadılar. İhtiyaç duyulup da buna karşı çıkan herhangi bir devlet olmadı çeşitli biçimlerde.

Pratik olarak da tabii Önderliğin önce sisteminin bozulması Suriye'den çıkartılmasıyla başladı. Suriye'den çıkartmada en çok rolü Mısır yönetimi oynadı. Türkiye'ye tehdit ettirdiler ama esas Hafız Esad yönetimini korkutan orasıydı. Amaç Suriye'den çıkartıp imha etmekte Önderliği. Önderliğin dağa çıkış yapma olasılığı güçlenince onu engellemek üzere sözde dostluk ilişkilerine dayanılarak Yunanistan'ı devreye koydular.

ploydu. Böyle bir süreçte dünyanın değişik alanlarında küresel kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda saldırılar yürütülürken Ortadoğu'da da ikinci bir hamle yapmaya hazırlanıldı. Bu hazırlığın önemli iki boyutu Kürdistan ve Filistin üzerinde geliştirilen saldırılardı. İkinci hamle tabii Irak'ta yarım bırakılan saldırıyı sonuca götürmek, Afganistan'da Taliban yönetimini yıkmak oluyordu. Çelişki çatışma bunlarlaydı.

Bunları gerçekleştirebilmek için sistem açısından iki alanda tedbir gerekiyordu. Birincisi Kürdistan'da denetim sağlamaktı. PKK'nin bu anlamda kontrol altına alınması gerekiyordu. Çünkü Bağdat'ta yönetim düşerse mevcut PKK duruşu Irak'ta etkili olabilir, Güney Kürdistan'a yayılabilir. Bunu bir demokratik Ortadoğu devrimine dönüş-türebilirdi. Diğer yandan Filistin'de tedbir gerekiyordu. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün (FKÖ) zayıflatılması lazımdı. Çünkü Irak yönetimine sahip çıkıyordu. '91 Körfez Savaşı'nda Saddam yönetimine destek veren tek Arap

bir etkinliği olmayan bir hareket konumuna getirildi. Sözde Filistin devleti kuruluyor, barış süreci geliştiriliyor, ama özünde Filistin'in bitirilişi, güç kaybediş süreci oldu. FKÖ'nün direnişle kazandığı büyük gücün tüketildiği süreç. Giderek Gazze ile Batı Şeria da birbirinden koparıldı. Hamas, El Fetih kavgası da çıkartıldı. Yani bırak Irak'ta, diğer yerlerdeki gelişmeleri yönlendiren, destekleyen bir Filistin direnişi var olsun, artık sisteme muhtaç hale gelmiş bir Filistin siyaseti ortaya çıkartıldı.

Diğeri Kürdistan'a dayatılan operasyondur. Onu da uluslararası komplo olarak tanımladık. Uluslararası komplo bu düzeyde saymak gerekli. Komplo, önce Çekiç Güç operasyonu biçiminde örgütlendi. Komployu '98'de fiilen başlayan bir olgu olarak görüyoruz ama tümüyle öyle değildir. Tabii bu inkar ve imha sistemiyle bağlı. O bakımdan 19. yüzyılın başına kadar da gider. 20. yüzyılın başından itibaren I. Dünya Savaşı'nda bu inkar sisteminin oluşturulmasıyla tümüyle bağlıdır. Fakat pratik açıdan da NATO'nun yürüttüğü

bu güçlere '92 Ekim'i'nde bir devletçik kuruldu. Güney Kürdistan devletçigi.

Bu temelde bir yandan alternatif bir Kürt liderliği güçlendirilmeye çalışılırken diğer yandan da ABD'nin desteği temelinde Türk ordusunun kuzeyde ve güneyde yürüttüğü saldırı ve operasyonlarla PKK zayıflatılmaya çalışıldı. Gelişmesi engellenmek, güneye girmesi, güneyde hakim hale gelmesi önlenmek, ortaya çıkan askeri gücü darbeyle zayıflatmak istendi. '90'lı yıllarda Doğan Güreş'ten başlayarak PKK'yi imha amaçlı kuzeyde ve güneyde geliştirilen askeri saldırıların hepsi, desteğini NATO'dan aldı. Siyasi desteği de, askeri desteği de NATO verdi. NATO silahlarıyla savaştılar. En ufağından en büyüğüne kadar bütün verileri NATO'dan aldılar.

Bu durumu aşmak için PKK, '93'ten itibaren yeni bir stratejik sürece girdi, siyasi çözüm arama süreci; ateşkes öyleydi. Kendini Kürt sorununun siyasi çözümünün gerçekleştirecek bir yapılanmaya, değişime uğratmak istedi. Fakat böyle bir değişim sürecini

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

● KCK Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

baştarafı 28'de

Kapitalist modernitenin egemen kılmaya çalıştığı tekil ulus devletler tarihi, merkezi hegemonik evrensel tarihsel gelişmeyi ne kadar bastırmak istese de, bu evrensel gerçeği değiştiremez. Evrensel tarih olmadan tikel tarih olmaz. Daha doğrusu, tarih tikel ile evrenselin birbirini beslemesiyle gelişir. Tikel ulus, sınıf ve hanedan tarihleri veya kişisel tarihler evrensel bağlam içine oturtulmadan anlaşılabilir. Kapitalist modernite kendi liberal tarihini 'tarihin sonu' olarak ilan ederek, her klasik hegemonik çağın başvurduğu bir hileyi tekrarlamaya çalışmaktadır. Her hegemonik çağ kendini sonuncu olarak ilan eder. Fakat tarih devam ediyor. Sona eren belki de kapitalist modernitenin kendisidir. Küresel finans kapital çağıyla birlikte somut tarih ve toplumla hiçbir bağı kalmayan bu sistem anlamsızlaşmıştır. Biçim itibarıyla dağılması da günbegün gerçekleşmektedir. Belki de tarihte ilk defa merkezi hegemonik sistem tüm rezervlerini tüketmiş olup ağır ağır çatlaklanmakta, sürekli krizle boğuşarak sonuna yaklaşmaktadır. Özünde birçok yönüyle aşilmiştir. Kendini zırlı bir kalıpla ne kadar koruyacağı merak konusudur; zaman ve mekanı yok sayarak biçimsel varlığını sonsuzlaştırdığı mı, yoksa tükenişinin mi yaşandığı araştırılmaya, hakikati keşfedilmeye değer bir konudur.

2- İktidar ve demokratik yönetim:

Toplumsal yönetim olgusunda iktidarcı ve demokratik özerkçi biçimler arasındaki ayırım temel toplumsal sorunların çözümünde kilit öneme sahiptir. İki yönetim paradigması arasındaki köklü farklar ayrıştırılıp netleştirilmedikçe, geliştirilecek tüm çözümlerin işlevsiz kalması kaçınılmazdır. Toplumsal yönetimin kendisi özgürce tayin edilmedikçe, diğer tüm sorunlar son kertede yönetim çözüm-süzlüğüne takılıp boşa çıkacak, hatta sorunların daha da ağırlaşmasını beraberinde getirecektir. Tarihsel bir örnek vermek gerekirse, yönetim olgusuna iktidarcı diktatörlük yaklaşımı Sovyet deneyiminin iflasında belirleyici rol oynamıştır. Başarısız devrimlerin temelinde de aynı olgu gizlidir. Bu devrimler iktidarcı yönetim anlayışından bir türlü kopamalarının sonucu olarak ya iktidarlaşmışlar, ya da yönetim olgusunu tümünden dışlayarak bireysel anarşizme kayıp yenilgiyi kaçınılmaz kılmışlardır. Toplumsal sorun yönetim olgusunun hiyerarşik ve devletçi iktidarın tecavüzüne uğramasından kaynaklanmıştır. Yönetim olgusu tecavüze uğramadan, çarpık ve sapırtıcı kılınmadan baskı ve sömürü kurumlaşamayacağı için, bu olgular ya gerçekleşemez ya da geçici olmaktan kurtulamaz. Yönetim gaspı gerçekleştirildiği oranda, toplumlar üzerinde kapsamlı baskı ve sömürü mekanizmaları kurulur. Böylelikle de Pandora'nın kutusunun açılması misali tüm toplumsal olgular sorunlara boğulur.

Hiyerarşik yönetimle bozulan doğal toplum düzeni, doğadan kaynaklanan sorunlara ilaveten iç toplumsal sorunlarla da karşılaşacaktır. Toplumun maddi ve manevi kültüründe sorunlar giderek ağır basacaktır. Klanlar ve kabileler arasında

şiddetlenen çatışmalar sorunlu yapıya işaret etmektedir. Zihniyet dünyasında ortaya çıkan çelişkili mitolojik fikirler ve tanrısal kavramlar özünde artan toplumsal sorunu ifade etmektedir. Tüm bu olguları Sümer toplumunda çarpıcı biçimde gözlemleyebiliriz. Tanrılar arasındaki savaş, aslında yükselen hiyerarşik hanedanların ve kent devlet yöneticilerinin kendi aralarındaki çıkar çatışmasını ifade etmektedir. MÖ 5000-3000 yılları arasında Aşağı Mezopotamya'da daha sonraki tüm uygar toplumların tanıklık edeceği iktidar çatışmalarının, sömürü tekellerinin, kent-kır ('barbar') çelişkileri ve sınıf anlaşmazlıkları temelindeki köklü çatışmalı toplumsal sorunların prototipi oluşacaktır. Daha sonra ortaya çıkacak olan tüm toplumsal çatışma ve uzlaşma biçimlerinin, devletin, sınıfın, kent içi ve dışı kavgaların, barışın ilk örnekleri buralarda denenecektir.

Süreçten galip çıkan iktidarcı yönetim olmakla birlikte, toplum hiçbir zaman özyönetim arzusundan vazgeçmemiş, iktidarcı yönetime karşı sürekli özyönetim talebini yükseltmiştir. Kaldı ki, tarihin en yaygın toplum biçimlenişini olan kabile ve aşiret yönetimleri özünde özyönetimi

nanca 'halkın kendini yönetmesi' anlamına gelmektedir) olarak somutlaştırmaktadır. Demokrasiyi iki önemli niteliğiyle tanımlamak gerekir: Birincisi, halk üzerindeki iktidar kurumlaşmasına, devletleşmesine karşıtlığı içermektedir. İkincisi, geleneksel toplumdan kalma özyönetimini daha katılımcı kılmakta, tartışma ve toplantı kültürünü kurumlaştırıp parlamentonun prototipini oluşturarak sağlamlaştırmaktadır. Özyönetim, Demokratik Özerklik olarak tüm ilgili toplumsal birimlerin katılımını gerçekleştirmekte ve kurumlaştırmaktadır. Bu konuda da tarihsel örneği çarpıcı olarak ve yazılı belgelerden izleyerek Atina demokrasisinde bulmaktayız. Atina demokrasisi köleliği aşmadığı için tam demokrasi sayılmaz. Ama Sparta örneğindeki devletleşmeyi kabul etmediği için de devlet sayılmamaktadır. Tam demokrasiden devlete geçişin bu çarpıcı örneği gerçek demokrasiye ilişkin bugün için bile geçerli birçok ders vermektedir. Doğrudan demokrasi, yönetimin yıllık seçimlerle belirlenmesi ve seçilenlerin hiçbir üstün yanlarının bulunmayışı, demokrasinin emrindeki yönetim olgusu, vatandaşların

anlamına da gelecektir. Toplumların politik bilincini ve ahlaki duyarlılığını sürekli canlı tutan demokrasiler, iktidar ve devletten kaynaklanan sorunların gerçek çözüm alanıdır. Toplumsal sorunu demokrasiler kadar savaşa başvurmadan çözüme yeteneği gösteren başka rejimlere tanık olmamaktayız. Demokrasiler ancak toplumun esenliği iktidar ve devlet tarafından ölümcül bir tehdit altına alındığında coşkuyla savaşırlar ve kolay kolay kaybetmezler.

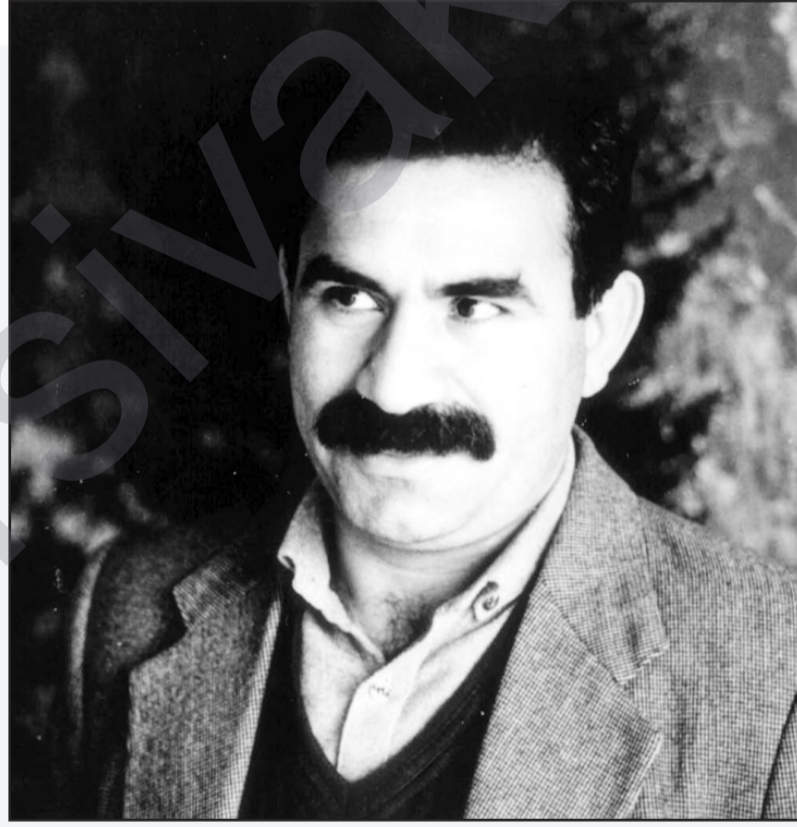
Kapitalist modernite çağında demokrasiler ve özerk yönetimler için en büyük tehdit ulus devletçi iktidarlardır. Demokrasiyi kendine kılıf yapan çoğu ulus devlet, en katı merkezileşmeyi sağlayarak, toplumun özyönetim hakkını ortadan kaldırmaktadır. Liberal ideolojik hegemonya ulus devletin bu demokrasi karşıtlığını 'demokrasi çağı'nın özelliği diye yutturmaya çalışmakta, demokrasinin ulus devletçe yadsınmasına demokratik rejimin zaferi demektedir. Kapitalist moderniteye karşı demokrasilerin gerçek sorunu kendi farkını ortaya koymak, katılımcı ve süreklilik arz eden özelliğinden vazgeçmemektir. İktidar ve devlet he-

ancak ulus devletin gerçekleştirdiği hak gaspı zemininin aşılmasıyla mümkündür. Gerek ABD'nin federal karakteri, gerekse AB'nin kendisini gasp edilen demokratik değerleri azar azar da olsa yeniden sivil topluma, bireyler ve azınlıklara ve yerel yönetimlere aktarma temelinde geliştirmesi, üç yüz yıllık ulus devletçi teori ve taktiklerden çark ettiklerini göstermektedir. Çünkü bu üç yüz yıllık süreç, tarihin hiçbir döneminde görülmeyen savaşlara, talana ve sömürgecilğe, soykırımlar ve asimilasyonlara yol açmıştır. AB örneği sınırlı da olsa demokrasiye dönüşün tarihsel bir adımdır. Tıpkı ulus devlet örneğinde görüldüğü gibi, demokrasiye açık bu modelin giderek dünya devletleri ve halklarınınca paylaşılması güçlü bir olasılıktır. Fakat asıl radikal demokrasi dünyanın diğer kıtalarında gelişeceği benziyor. Latin Amerika deneyimi, eski reel sosyalist ülkelerin yaklaşımları, Hindistan ve hatta Afrika gerçeklikleri demokratikleşmenin önemini her geçen gün daha fazla ortaya koymakta, gelişmenin bu yönlü olmasına zorlamaktadır.

Merkezi uygarlığın ana ülkesi ve bölgesinde yaşanan büyük kaos, ulus devletçiliğinin ve iktidar paylaşıcılığının iflasını bütün çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. Bu kaos Filistin-İsrail, Irak ve Afganistan ulus devletçiliklerinin ve kökeni en gelişkin hiyerarşilere dayalı olan iktidarcılığın tüm maskelerini düşürmüş, sorunların temel kaynaklarını teşkil ettiklerini keskinleştirmiş, sınırsız şiddet, terör, savaşlar ve katliamların bu kaynaktan beslendiğini her yönüyle gözler önüne sermiştir. Ulus devletçilik ve iktidar paylaşıcılığının bumerang gibi sahiplerini vurmaktan başka yeteneğinin kalmadığı yeterince kanıtlanmıştır.

Bu koşullarda radikal demokrasinin ve Demokratik Konfederalizmin çözümleyici gücü ortaya çıkmaktadır. Uygarlığın şafak vaktine beşiklik etmiş coğrafya, bu sefer demokratik federalizmin, radikal ve gerçek demokrasinin şafak vaktine beşiklik etmektedir. Doğada bir kural vardır: Her şey kendi kökeni üzerinde yeniden doğar. Demokrasi de neolitik devrimde gizli kökenleri üzerinde tam ve başarılı doğuşunu gerçekleştireceğe benzemektedir. Halen tüm merkezi hegemonik uygarlıkların darbesini yemekte olan bu beşiğin demokrasi bebeğini de büyütmesi imkan dahilinde görünmektedir. Özyönetim gücünü, politik ve ahlaki toplum olma yeteneğini oaktan kaybetmiş bu topraklar, bu dağlar 'Kurti'lerin bir kez daha beşikten çıkıp yürüyüşe geçmesini tanıklık edebilir. Ortadoğu kültüründe her şey bileşik kaplar misali gibidir. Bir alanda başarısını kanıtlanmış toplumsal hakikat, hızla diğer alanlara da yayılma özelliğindedir. İslam sadece otuz yıl gibi kısa bir zaman içinde bir dünya sistemi haline geldi. Ufacık bir Filistin sorunu yıllardır tüm bölgeyi esir almış gibidir. Kürdistan şafağında uygarlık beşiğinde büyüyüp atılım yapabilecek düzeye gelmiş gerçek demokrasi, Demokratik Özerklik, Demokratik Konfederalizm ve tüm bu olguların sistematik ifadesi olarak demokrasi karşısında güçlü alternatif olarak rol oynamaya başlamıştır. Her geçen gün iflasını ibret verici derslerle kanıtlayan

● Yönetim olgusuna iktidarcı diktatörlük yaklaşımı Sovyet deneyiminin iflasında belirleyici rol oynamıştır. Başarısız devrimlerin temelinde de aynı olgu gizlidir. Bu devrimler iktidarcı yönetim anlayışından bir türlü kopamalarının sonucu olarak ya iktidarlaşmışlar, ya da yönetim olgusunu tümünden dışlayarak bireysel anarşizme kayıp yenilgiyi kaçınılmaz kılmışlardır.

yaşamışlar; yabancı iktidarcı yönetimlere boyun eğmektense, hep dağ, çöl ve bozkırların göçebe toplumu olmayı tercih etmişlerdir. Sonuna kadar kırımdan geçmeyi göze almışlar, ama toplumsal doğanın temel bir ihtiyacı olan özyönetim hakkından vazgeçmemişlerdir. Kabileler ve aşiretler özyönetimden vazgeçmenin kimliklerini yitirme ve esirleşme olduğunun derin bilinciyle yaşıyorlardı. Kentlere karşı barbarların direnişi denilen olgu, özünde kabile toplumunun özyönetiminden vazgeçmeme ve kendi kimliğini koruma savaşıdır. Bu olguyu günümüze kadar yaygın olarak gözlemek mümkündür. Sümer toplumuna karşı Batı'dan çöl kabileleri olan Aramitlerin (Proto Arap kabilelerinin), Kuzey'den ve Doğu'dan Hurri (Proto Kürt) kabilelerin saldırı ve direnişleri, Sümer tabletlerinde çarpıcı ifadeler halinde destanlaştırılarak anlatılmaktadır.

Kabile ve aşiret topluluklarının kavim, milliyet veya halklaşma süreçlerinde özyönetim sorunu kendini demokrasi (Yu-

politik tartışmalara katılımını sağlayan ve dolayısıyla eğitimini gerçekleştiren toplantı kültürü Atina demokrasisinden günümüze miras kalan değerlerdir. Şüphesiz yazıya dökülmemiş olan diğer sayısız topluluğun yaşadığı da benzer demokrasi kültürüdür.

Kısaca örneklere çalıştığımız tarihsel deneyimler özyönetim ve demokrasi olgusunun farkını ortaya koymaktadır. İktidarlaşmayan, böylece toplumsal soruna yol açmayan, baskı ve sömürünün doğuşuna fırsat tanımayan bir yönetim biçimi olarak kendisini tanıtlamaktadır. Demokrasinin veya Demokratik Özerklik'in bu temel niteliklerini iktidarcı yönetim yozlaştırmalarına karşı hep net kılmak ve bu niteliklerden vazgeçmemek önemlidir. Demokrasiyi iktidarın veya devletin meşruiyet kılıfı haline getirmek ona yapılacak en büyük kötülük olacaktır. Demokrasiler asla iktidar ve devletle özdeşleştirilmemelidir. Bu tür bir karıştırma toplumsal sorunların bir türlü çözüm bulamaması kadar giderek yığınlaşması

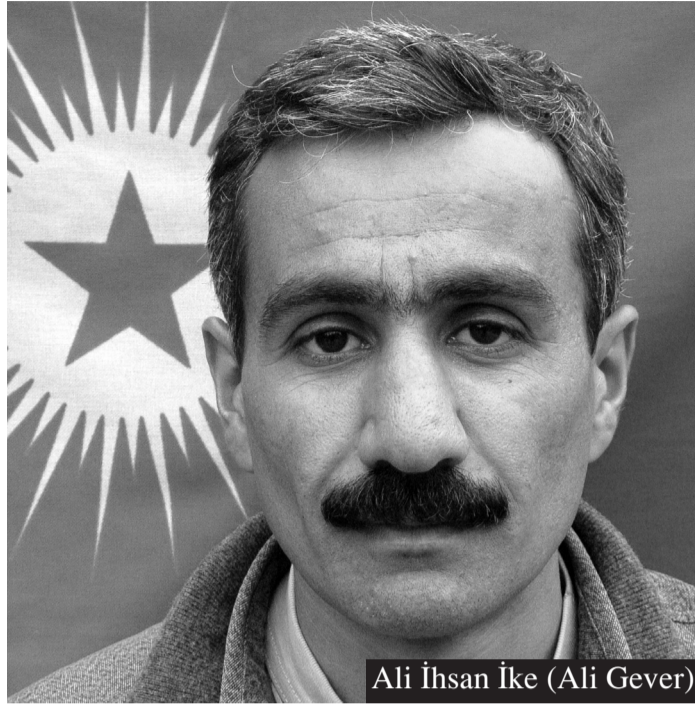
gemonyası dayatılmadığı müddetçe, demokrasilerin çözemeyeceği bir toplumsal sorun yoktur.

Reel sosyalizmin iktidar ve devlet sorununu bir karşı iktidar ve devlet oluşumu biçiminde çözüme kalkışması iflas etmesinin temel nedenidir. Reel sosyalizm devlet ve iktidarın birleşmiş sermaye olduğunu, bunlar işlev kazandıkça sermaye ve kapitalizmle sonuçlanacağını hiç hesaba katmamış, bu konuda ciddi bir teorik körlüğü yaşamıştır. Merkezi ulus devletçiliği klasik liberal örneklerinden katbekat büyütürken, en vahşi kapitalist oluşumla karşılaşmıştır. Sosyalizmin demokrasisiz gerçekleşmeyeceği, reel sosyalizm denemelerinin en önemli sonucu olmuştur. Günümüzde yaygınlık kazanan sivil toplum, insan ve azınlık hakları, yerel yönetim sorunları ve klasik tüm ulusal sorunlar demokrasi ve özyönetimlerin merkezi ulus devletçe bastırılmasından kaynaklanmış olup, bu sorunların çözüm yoluna girmesi de

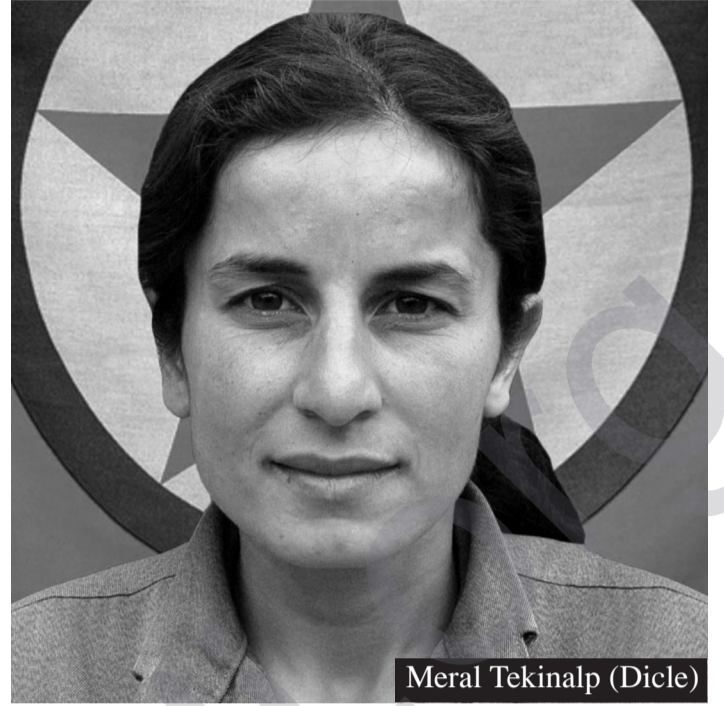
mutluluğumuz paylaştığımız anda saklıdır..

Fikriye Özpamuk (Avaşin)

Ali İhsan İke (Ali Gever)

Meral Tekinalp (Dicle)

Mevsimler değişiyor ve her mevsim yeni olmayan; ama alışmak istemediğimiz birçok şey getiriyor beraberinde. Bir mevsim daha dayandı kapımıza. Geceleri uzundur bu mevsimin. Bir bir uzarken geceler, gündüzümüze karalar yağar. Haberi yayılır dört bir yana. Acı, keder, gözyaşı... Nedendir bilinmez ağlar taşı, toprağı ülkemin. Sevdasının göz bebeklerinde hapsolmuş tebessümler, ürkek bakışlara bırakır kendini. Dağlarda yankılanır hıçkırık sesi. Derelerin isyan halaydır tutukları ve bir türküdür dillerde:

"Emanetindir yüreğimizde saklı kalan

Yansa da yüreğimiz

Dökülse de bir bir gözlerden yaşlar dil tutulup söyleyemese de bir söz emanetindir bizi yarınlar taşıyan.

Bizi sana yakınlaştıran

Bizi sen yapan..."

Ölüm döşeğinde tek tek toprağın yüzünü öpen yoldaşlarımızın fotoğrafları beliriyor karşımda. Televizyonlar yine felaket tellallığı yapıyor bu akşam vakti. Gözlerimden akan yaşların farkında olmadan, geçmişten anılar tazeleniyor benliğimde. Zorluklarıyla anlam bulan o güzel günler, hep birlikte yaşanan duygu selleri ve sevinçler; gözler kırılmadan ölümlere meydan okumak ve ölümlerden canları sıyrıp almak... Unutulur mu sınırları aşan bu duygular? Unutulmaz, unutulmamalı...

Hiçbirimiz daha önce birbirimizi görmemiş ve her birimiz farklı yerlerde doğmuş, büyümüştük. En son bu dağlarda aynı mücadelenin çatısı altında,

aynı amaç uğruna yan yana geldik. Aynı mevzileri paylaştık. El tetikte, gözler alabildiğine uzanan arazide. Çoğu zaman göz göze gelerek tadına varmaya çalışırdık o anların. Sanki bu an son an olacaktı gibi ve bir daha birbirimizi göremeyecektik gibi... Her şey bir kurşuna ya da şarapnel parçasına bağlı kalmış ya da başka bir şeye... İfadesi yoktu belki de bu anın; ama mutluluğumuz, paylaştığımız bu anda saklıydı.

Heval Beritan'ın ilk kez Mava'da görmüştüm. Ben ve Mervan arkadaş Botan'a bağlı bir grubu buradan alıp Amed'e götürecektik. Biraz şaşkınlık vardı üzerimde. Çünkü ilk defa Kuzey gruplarında bir bayan arkadaşı takım komutanı olarak görüyordum. Son geri çekilme sürecinden bu yana bayan arkadaşlar Amed'te bulunmamışlardı. Yüzlerindeki o coşku, heyecan ve sevinç bizlere de yansiyordu. Toplam 3 kişiydiler. Beritan, Dilbirin ve Devrim arkadaşlar. Devrim arkadaşı Güney'de Garé alanından tanıyorum. Grup, gece Mava'ya vardığı gibi ben heval Devrim'i sesinden tanımıştım. Sabahı, görüşmek ve diğer arkadaşlarla tanışmak için sabırsızlıkla bekledim. Sabah beni karşısında gördüğünde şoka uğramış gibiydi. Yıllarca birbirimizden uzak olmamız ve yılların fiziğimizde uğrattığı değişiklikler şaşkın ve meraklı gözlerle süzüyorduk. "Portatif dediğimiz Mazlum arkadaş, şimdi bizi Botan'dan Amed'e kadar kurye olarak götürülecekti. Hem de Beşiri ovasından geçirecek" diye takılıyordu ara sıra. Önümüzde 4 gecelik bir yol vardı. Heval Beritan benim ve heval Devrim'in daha önce tanışıyor olmamızdan kaynaklı sevinmişti. Bu sayede

diyalog zemini oluştu. Yolculuk için gereken her tür bilgiyi paylaştık. Bizim sokuşkanlığımızı, yolun çok rahat olduğu konusundaki tavrımız onları bayağı şaşırtmıştı; çünkü birçok kişi Beşiri ovasının çok zor olduğunu ve birçok grubun geçerken imha olduğunu anlatmışlardı. Biraz da abartı için içine girince herkesi bu durum kaygılandırmıştı. Tabii biz bunun tersine orayı anlattıkça onlar daha da rahatladılar. "Yolda Amed karpuzunu yiyeceğiz, yurtsever evlere gideceğiz" söylemi epey sevindirmişti herkesi.

Onlar da Amed'in bir grubuydular. Tabii gelen grup içinde Şehit Sipan ve Poyraz arkadaşlar Erzurum'a geçeceklerdi. Şehit Sipan yolda rahatsızlanmıştı. O kadar kusuyordu ki, çok korkmuştu. Öncü olmasına rağmen bu durumundan kaynaklı onu artçı yapmıştı. Tabii bu grup öncesinde Amed'e gelen iki bayan arkadaş daha vardı Şehit Dicle (Meral Tekinalp; 27 Temmuz 2008'de Çewlik'de şehit düştü) ve Şehit Avaşin (Fikriye Özpamuk; 17 Temmuz 2008'de, Dara Hênê-Çewlik'de şehit düştü). Onları da biz Amed'e götürmüştük. 1 Haziran'dan sonra Kuzeye gelip burada savaşmak onların en büyük hayaliydi. Tek korkuları ise Amed'e yetişmeden şehit düşmekti. Her zaman dile getirdikleri tek şey 'yerimize ulaşalım ondan sonra ne olursa olsun. İstedikleri yere ulaştılar, beraber aynı mevzide mermi patlattılar.

Aynı mangada arkadaşlarla birlikte bir kış geçirdik. En son vedalaşmamıza kadar hiçbir bayan arkadaş şehit düşmemişti; ama savaş yine en çirkin yüzüyle karşımızda belirmişti. Garzan'dan

Güneye yol alırlarken Heval Dicle ve Heval Avaşin'in şehadet haberlerini aldık. Şimdi yaralarım bir yara daha eklenmişti. Sonra Heval Beritan, Heval Sema ve Heval Ali'nin şehadet haberlerini alıyorum, ilerlemeyi unutan bir zaman vaktinde.

Beritan arkadaş, yıllarca savaş içinde ve PKK ocağında yetişmiş bir komutandı. En belirgin özelliği ise yaşam içerisinde çok mütevazı olması ve yapı yönetim arasına hiçbir zaman ayırım koymamasıydı. Etkinliğini, aldığı görevden ziyade sergilediği tavır ve davranışlarıyla, kişiliğiyle her şahsın üzerinde bıraktığı tesir ve yönlendirici yaklaşımıyla insanları derinden etkilemekte, buna tecrübe de eklenince müthiş bir etkileme olayı gerçekleşmekteydi. Bu kadar senedir savaş içerisinde olmasına rağmen duygusal yönünü de yitirmemiş; ama bu duygusallığı hiçbir zaman kararlarının önüne geçmemişti. Gerektiği yerde tereddüt etmeden karar vermesini bilen ve bu kararını pratikleştirenceye kadar rahat olamayan bir arkadaşı. Cins mücadelesinde hiçbir zaman boş polemiklere girmemiş, aksine eski klasik kadın kişiliğini aşmıştı. Her fırsatta çantasından hiç eksik olmayan Önderliğin savunmasını okuyor, arkadaşlarla tartışıyordu. Şervan yapısının gündemini boş bırakmayarak gereksiz tartışmalara girilmemesi ve yaşamda boşluk olmaması için her dakikayı eğitim olarak değerlendiriyor ve yapısına da bunu benimsetiyordu. Ortaya çıkan yanlış yaklaşımlara karşı örgütsel tavır almaktan çekinmez, yalnız kalma pahasına bile olsa örgütsel yaklaşımından taviz vermez ve bu yaklaşımlara teslim olmazdı. Bundan kaynaklı arkadaşları tarafından sevilen, saygı duyulan bir kişiliğe sahipti. Bu olay sadece örgütsel anlamda değil, aynı zamanda askeri konularda da geçerliydi. Örneğin bir grup eyleme, keşfe ya da herhangi bir göreve gidecekse ve bu grupta Heval Beritan da varsa bu grup başka bir güvenle bu görevine giderdi. Bir kadın olarak askeri taktiklerde güçlü ve bunun yanında halkla ilişki düzeyi gelişkin olan bir arkadaşı. Önderliğin yeni paradigmasındaki derinliği bizlere anlatması kadar halkla da paylaşması çok hoşuna gitmekteydi. Bazen saatlerce oturup konuştuğu olurdu. Yöre halkımızın uzun süreden beri kadın gerilla arkadaşları görmemesi onlara karşı ilgiyi arttırmıştı. Heval Beritan bu fedakarlığı ve cana yakınlığıyla halkın bu özlemine gideriyordu. Özellikle paradigmayı benimsetme ısrarı bizi çoğu zaman

şaşırtır, "biz askeriz" diye sıyrılmaya çalışırdık; ama her şeye rağmen ısrarlarından vazgeçmez, bunu her seferinde benimsetmeye çalışırdı. Karizmatik, yani heybetli duruşu da buna eklenince kendimizi anlatımına kapıttırır. Yılların yüzünde oluşturduğu çizgiler, bir yorgunluğu değil, emekle yoğrulmuş bir güzelliği ifade ediyordu. Ruhun her zaman genç bir insan gibiydi. Birçok defa yaralanmasına rağmen daha yeni katılmış gibi coşkulu ve heyecanlı bir hali vardı. Bir kadın olarak Kürdistan'ın dağlarında yıllarca silah omuzda savaşmak basit bir şey değildi; ama ona bu mutluluğu, coşkuyu ve gençlik ruhunu veren şey ideolojik gelişkinliği, arkadaşlarıyla paylaşmayı, savaşmayı, yaşamayı ve gerektiği yerde ölmesini bilmesiydi.

Evet, gerektiği yerde ölmek... İşte gerektiği yerde ölmeyi diğer komutanımız Heval Ali'den öğrendim. Heval Ali fiziksel olarak zayıftı, geceleri yürümekte ve görmekte zorlanıyordu. Ama bu hiçbir zaman onun azminin önüne geçemedi, aksine bu hırsını daha da artırdı. Onu ilk gören "bu arkadaş fazla bir şey yapamaz" kaygısına düşer. Daha sonra böyle düşünöpte nasıl yanıldığını ifade eden birçok arkadaşla karşılaştım. Özellikle öz savunma çalışmalarındaki rolü asla unutulamaz. İknâ gücü ve birikimiyle herkesi eğitiyor ve örgütleyebiliyordu. Ali arkadaşın olduğu yerde parti yaşamı hakimdi. Gever'in yurtseverlik ruhunu hiç kaybetmeyen asi ve isyankar kişiliğiyle tanınırdı. Bu da aileden ve o yöreden gelen bir özellik olsa gerek. Her zaman moralli, coşkulu, herkesle alıp veren bir arkadaşı.

Sonuç olarak; Beritan ve Ali arkadaş yönetiminde birbirleriyle çok uyumluydular. İkisi de yapıcıydı ve benzer özellikleri çoktu. Aslında bir arkadaştan bahsederken diğer arkadaşı da dile getiriyor gibiyim. Bunun sebebi her iki arkadaşın aynı yörede doğup büyümelerinden kaynaklı mıdır bilemem –Heval Ali Gever'li, Heval Beritan Şemzînan'lı– ama her iki arkadaşın beraber şehit düşmeleri sanki ortak bir kader gibiydi. Şimdi bizler, onların yaşam felsefeleriyle yarınlar "merhaba" diyeceğiz. "Hoşça kalın" demeden görüşeceğimiz güne kadar bir ayrılıktır bu. Katlanılması zor bir ayrılık olsa da, görüşeceğimiz günün yakın olduğu bilinciyle sizleri en içten duygularıyla saygıyla selamlıyor huzurunuzda eğiliyorum.

Devrimci Selam ve Saygılarımla MAZLUM MAKO

Adı, soyadı: Leyla ŞANLI
Kod adı: Beritan Hevi
Doğum yeri ve tarihi:
Şemzînan, 1978
Mücadeleye katılım tarihi:
1993, Şemdinli
Şehadet tarihi ve yeri:
21 Mayıs 2009, Licê/Amed

Beritan yoldaş 1978'de Şemzînan'ın Gare köyünde dünyaya gelir. 7 çocuklu yurtsever bir ailenin ikinci çocuğudur. Ortaokula kadar okuyan Beritan yoldaş, ailesinin Şemzînan'dan Zele'ye göç etmesiyle ilk kez yakından gerillalarla tanışır.

Gerillaya olan hayranlığı ve sempatisi onda gerilla olma hayalini her zaman büyük tutmuştu. Gerilla savaşının zirveleştiği 1993 yılında saflara katılır. Katıldığı ilk günden itibaren kendini askeri ve ideolojik çalışmalarda geliştirerek katılım sağlamıştır. Hem askeri anlamdaki duruşu hem de örgütsel anlamda kendisini yetkinleştirmesiyle kısa zamanda görev ve sorumluluklar üstlenmiştir.

Zagros, Metina, Kandil ve en son Amed eyaletlerinde kalan Beritan yol-

daş; manga komutanlığı, takım komutanlığı, bölük, tabur komutanlıklarının yanı sıra ve eyalet yönetim üyeliği görev almıştır. Son olarak YJA-STAR Konferansı'nda YJA-STAR Askeri Konsey Üyeliği'ne seçilmiştir.

Kendini her konuda yetkinleştiren Beritan yoldaş, hem kadın hem de erkek yapısı içerisinde gösterdiği öncülük rolü, yoldaşlık sevgisi ve bağlılığıyla her zaman örnek olmuş ve yapının sevgisini kazanmıştır.

Mücadelenin en zor yıllarında görev almaktan kaçınmayan Beritan yoldaş, mücadelenin en sıcak ve zorlu alanlarında görevler almış ve bu görevlerini layıkıyla yerine getirmiştir. Mücadelenin ihtiyaçlarına cevap olabilmek için her zaman büyük çaba içerisinde olmuştur.

Yaşam onu erkenden büyütmişti

Cemil yoldaş özgürlük safalarında genç yaşta yerini alır. Onu, katıldığı yılın sonlarına doğru tanıdım. Daha sonraları ise Bahoz arkadaşın güvenliğinde yer alması süreçlerinde daha yakından tanıma şansım oldu.

Cemil yoldaş Çataklıydı. Ancak ülkesinden çok erken yaşlarda kopmak zorunda kalmış, İstanbul'da büyümüştü. Bu devasa şehirde sömürüyle, Kürtleri hor gören, küçümseyen egemen ulus yaklaşımlarına tanık olmuş, bunlara karşı öfkesi her geçen gün artmıştı. Halkına reva görülenleri kabullenemiyordu. Tepkisini, bir süre sonra özgürlük hareketine katılarak göstermişti.

Cemil yoldaş adını 1999 yılının bahar aylarında Haftanın alanı Keşan mıntıkasına yapılan operasyonda, düşmanın üzerine giderken şehit düşen Çataklı Cemil yoldaştan almıştı. Büyük Cemil oldukça canlı ve sevecen bir arkadaştı. Küçük Cemil yoldaşın da akrabasıydı.

Cemil yoldaş katılır katılmaz bir aktifliği yakalamıştı. Yeni gelenler öncelikli olarak adaptasyon sorunu yaşarlardı, ancak "Cemil yoldaş bu konuda hiç zorlanmadı" desek yeridir. O gelir gelmez ortama ısınmış, kendisini gerilla koşullarına ruhen ve fiziken adapte etmişti. Sıcaklığı, güler yüzlülüğü, çalışkanlığı ve küçük yaşına rağmen inisiyatifli oluşu O'nu ayrıcalıklı kılıyordu. Ve Cemil yoldaş okumayı oldukça seven biriydi. Gerilla yaşamında yeniydi, ancak kendisini geliştirmek için sürekli bir çaba içerisindeydi.

Dediğimiz gibi, Cemil yoldaş kısa bir sürede gelişim sağlayan bir yoldaşımızdı. Bu gelişime denk olarak da ku-

zey sahasına geçme önerisi yaptı. Bu önerisinin kabul edilmesi için örgüt yönetimine sürekli raporlar yazdı. Savaşın en çetin alanlarına hazır olduğunu örgütüyle paylaştı.

Bir raporunda Cemil yoldaş bu hazırlık düzeyini şöyle ifade edecekti.

"Bilindiği gibi bundan birkaç ay önce kuzeye yönelik rapor ve girişimlerim olmuştu. Yazdığım bu raporlarda kendi konumumu belirtmişim. Ayrıca Kongre'den bu yana içimizde gelişen çizgi dışı anlayış ve eğilimler örgüt gündemine girmişti. Bu tasfiyeci eğilimlere karşı örgütün almış olduğu karar doğrultusunda gelişen 1 Haziran süreci aynı zamanda içimizde gelişen işbirlikçi tasfiyeci eğilimlere karşı da bir duruştu.

Güya onlara göre örgüt bitti, dağıldı, karar alacak güçte değillerdi! Fakat örgütün başlatmış 1 Haziran atılımı sayesinde bu ve benzeri tüm görüş ve düşünceler yerle bir oldu. Aynı zamanda bu hamleyle düşman ve işbirlikçi güçlerin de umutları boşa çıktı.

Benim de 1 Haziran süreciyle alınan karar doğrultusunda kararlılığım gelişti, yoldaşlarla paylaşım, tartışma, örgütü takip etme düzeyim ve yoğunlaşmalarım oldu. Bu yoğunlaşmalarımınla birlikte bendeki inanç ve kararlılık düzeyini partinin de vermiş olduğu inanç doğrultusunda pratikte sergilemek istiyordum."

Cemil yoldaş genç yaşına rağmen, ideolojik konulara, sürekli kafa yoran, varolan sorunlara çözüm arayan bir yapıya sahipti. O, her zaman özünü ve pratiğini en iyi şekilde yaşama yansıtın bir duruşun sahibi oldu.

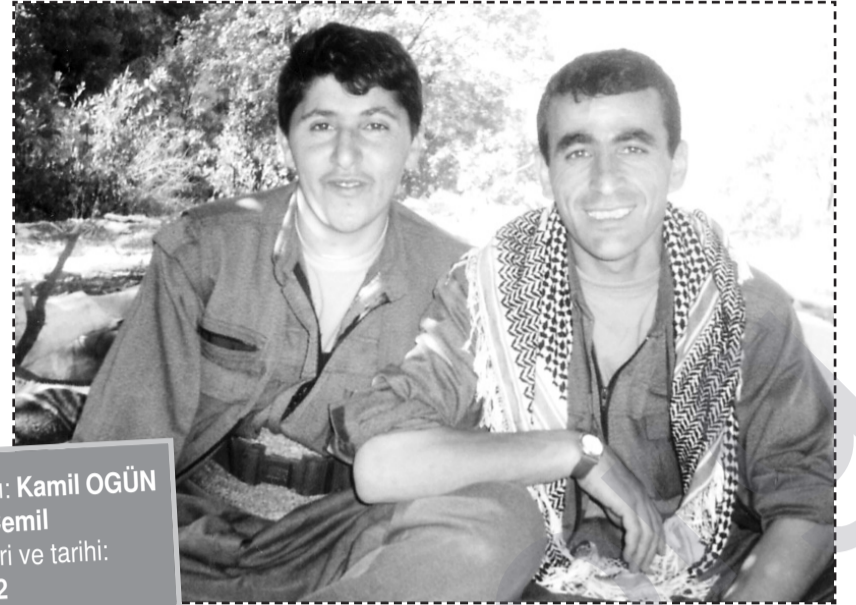
Evet, Cemil yol-

daşımız erken büyüyen bir yoldaş oldu. Ve o bu duruşunu başka bir raporunda da şöyle izah edecekti:

"Yakaladığım düzey ve kararlılıkla hareketimize yönelik topyekün saldırıların geliştiği bu süreçte, güçlü bir çıkış yapmak için örgütün vereceği her göreve hazırım. Yaşadığım kararlılık ve örgütün dört yıldır gelişmem için harcadığı emek ve çabaya karşılık güçlü bir duruşla cevap olmak istiyorum. Örgütten aldığım güç ve moralle Meşru Savunma Çizgisinde güçlü bir Apocu militan kişiliğe ulaşacağıma dair en başta Başkan Apoya, şehitlere, halkıma ve örgütüne söz veriyorum."

Genç Cemil yoldaş bu kararlılığı ardından kuzeye yönelecekti. Kuzeyde kalacağı saha Botan'dır. Oralara hızla adapte olacak ve pratik içerisinde takım komutanı görevine layık görülecektir. Örgüt çalışmalarında gösterdiği performansı aynı biçimde pratik sahada da gösterecektir. Savaş sahasında edindiği tecrübeleri yoldaşlara aktarmayı bir borç bilerek iyi bir gerilla komutanı olacaktır.

Pratik sahada onunla kalanlar "onun iyi bir gelişim sağladığını" söyleyeceklerdir. Zorlu pratiklerde "o narin gencin sert bir irade gösterdiğini ve yılların gerillalarına taş çıkarttığını" da söyleyeceklerdir. Tüm o zorlu koşullara rağmen güler yüzünden bir şey yitirmediğini, daha da şirinleştiğini, fedakarlıkta üstüne olmadığını, özelde kadın yoldaşlarına iyi bir yoldaş olduğunu da

Adı, soyadı: **Kamil OGÜN**
Kod adı: **Cemil**
Doğum yeri ve tarihi: **Wan, 1982**
Katılım tarihi: **1999**
Şehadet tarihi ve yeri: **20 Haziran 2008, Şax Kato-Botan**

söyleyeceklerdir.

Evet, genç bir militanın özgürlük dağlarında adım adım geliştiği bir zaman diliminde aramızdan ayrıldığını 20 Haziran 2008 yılında Çatak'a bağlı Kato

Xelilan'da yaşanan bir çatışma ardından öğrenecektik.

Anısı mücadelemize önder olacaktır.

Mücadele arkadaşları

Adı, soyadı: **Leyla PELDEK**
Kod adı: **Silav Dêrsim**
Doğum yeri ve tarihi: **Sêrt, 1980**
Katılım tarihi: **2001, Êlîh**
Şehadet tarihi ve yeri: **25 Haziran 2008, Tendürek, Agirî**

Gül yüzlü koçer kızı

İnsanı özünden koparmayan, kadın ve erkeklerin ortaklaşa çalışarak yaşamlarını onurla inşa edip gururla koruyan bir mekandan geldi. Bütün güllüşlerinin ardında devrimci ahlakın güzelliği vardı. Gülmeye başlar başlamaz kızaran yanaklarını, utançlığını ve sadeliğini görünce etkilendim. Sonuna kadar inarak esas aldığımız gerilla duruşunu o kadar rahat ve derin yaşıyordu ki kıskanmamak elde değildi.

Devletin kendisini ideolojik olarak örgütlediği okullarda okumuş insanlardık.

Bu asimilasyon cenderesinde özümüzü ne kadar koruyabilmiştik? Büyük ihtimale o benim gibi olmak istemişti. Ama ne pahasına olursa olsun hiç tereddütsüz ben de onun yerinde olmak isterdim. Gelişim her zaman kaydedilebilir, ama köklerle buluşmak oldukça zordur. Ne kadar istense de hep yarım kalır.

Koçerleri en iyi temsil edenlerden biri olarak, kadın yüreğini büyük bir he-

yecan ve aşk ile özgürlük davasına yatırdı. Birlikte olduğu yoldaşlarıyla ölçülü ve anlamlı yaşamasını bildi. Ayrıldığı yoldaşlarıyla güzel ve özgür yarınlarda tekrar buluşmanın sözünü verdi. Hep selam gönderdi yurduna, yüreğini yasladığı yoldaşlarına. Onun için Silav'ın selamları he daim büyüyor.

Dağın özgür ruhunu özgürlük mücadelesiyle taçlandırıp ve bunu bütün Kürtlere mal edip ölümsüzleşeceğimiz bu mekanların en özlü, saygılı, sevecen ve direngen yapısıyla parıldayan Silav yoldaş, diğer Koçer kızları gibi bu duygularını yol arkadaşlarıyla paylaştı. Duygularının en özlü ve güzel yanlarını yaşama yansıttı.

Bize sunulan sahte yaşamın peşinde daha ne kadar gidilebilirdi ki? Sadık dostlarla, ülke topraklarıyla bütünleşerek yaşamının en kutsal bir yaşam biçimi olduğunu yoğunlaşarak öğrendim. Kapitalizmin çıkar ilişkilerine bulaşmamış bir dayanışmayı korumak için şimdi ne kadar hazırız ve ne kadar cevap olabiliriz? Hiçbir hukuk tanımayan ve bize ölümden başka bir şey vermeyen efendilerden hesap sorma gücünü nasıl bulacağız?

Kendi geri alışkanlıklarında ısrar edip, bugün başkasının askeri olmaktan kurtulamayacak bir sonuçla karşılaşmış ucuz kaybedeceğimize Koçer olarak yaşayıp, PKK'li olarak savaşmış, militanca ölmek için Silav yoldaşla birlikte söz verdik. Askeri yönünün geliştirerek

girdiği bütün pratik faaliyetlere kadın yüreğini koruyarak katılan Silav yoldaş, Kürdistan dağlarının heybetli dağı Ararat'ta yoldaş canlısı olan komutanları Sidar ve Dicle yoldaşlarla birlikte şehitler kervanına katıldı.

Dersim sevdasına düşse de Serhat'ın asi ve soğuk dağlarına yürürken heyecanlıydı; çünkü yıllar süren bir aradan sonra tekrarda Serhat dağlarına giden ilk kadın gerilla grubu içindeydi. Hele hele yanındaki dev yürekli, hakikat arayışçı yoldaşlarının heyecanı onu daha coşkulu kılıyor ve hedefe kilitliyordu.

Serhat'ın zozan kızlarının zihlerden silinmeyecek hasretini, onların ardılları Botan ve Dersim dağlarında yürüttükleri gerilla mücadelesiyle yaşatacağı.

Şehit olmak, bir kararlılığı, her an feragat savaşçıları olmamız anlamını içerir. Başta belki farkına varamadık, ama örgüt kültürünü edindikçe gidenleri ve onların hayallerini en güçlü bir biçimde yaşatmak gerektiği bilincini edindik. Sadece birilerine söz verdiğimiz için değil, inandığımız dava uğruna sevdiğimiz yoldaşlarla büyük amaçlar uğruna şehit olduk. Umutlarımızı, kararlılığımızı, düşlerimizi Kürdistan dağlarının asi yürekleri zulasına koyup yürümeye devam ediyorlar. Bundan daha onurlu ve gurulu bir yaşam olabilir mi?

Silav yoldaşın anısı yolumuzu aydınlatan bir meşaledir.

Mücadele arkadaşları

KÜRT SORUNU VE DEMOKRATİK ULUS ÇÖZÜMÜ

● KCK Önderi Abdullah Öcalan değerlendiriyor

B- Kuramsal çerçeve

Toplumsal kuramlar çok çeşitli ve çelişik yapıda olmalarına rağmen, ana konumuzu aydınlatmaları açısından bunlardan bazılarını dikkat çekmekle yetineceğiz.

Çok geniş bir evreni teşkil eden toplumsal çeşitlilikleri kuramlaştırmak mümkün olmakla birlikte amaca fazla hizmet etmez; bu kuramlaştırma asıl aydınlatılması gereken konuyu göz ardı etmeye ve önemsiz kılmaya götürebilir. Toplumbilimde en önemli husus her şeyin aydınlatılması değil, hayati önemi olan konular ve problemlerin belirlenmesi ve aydınlatılmasıdır. En önemli soru şudur: Toplumsal olgular ormanında en belirleyici olgular nelerdir? Bu konuda önemli olaylar ve kişiliklerden tutalım, devlet ve ekonomiye öncelik verenlere kadar uzun bir liste sıralamak mümkündür. Benim için en açıklayıcı bazı olgular ve yaşa-

dıkları yapı süreçler önem taşıdıktan sonra, bunları sırasıyla taslak halinde sunmaya çalışacağım.

1- Merkezi hegemonik iktidar:

Temel konumuz açısından hayati kuramsal tanımlama merkezi hegemonik iktidara ilişkin olmak durumundadır. Bir halkın soykırım eşiğine kadar getirilmesini aydınlatacak başlıca kuram, merkezi hegemonik iktidar kuramıdır. İktidar kavramı yeterince tanımlandığına göre, tarihsel gelişimi

inde iktidarın toplumu nasıl kışkırttığına, bunları sırasıyla taslak halinde sunmaya çalışacağım. Öncelikle iktidarın hegemonik karakterini iyi belirlemek gerekir. Doğuşundan itibaren iktidar odakları kendi aralarında şiddetli bir rekabete, giderek savaflara girişmek durumundadır. İktidarlar savaşlarla başlangıçta birbirlerini yok ederek monolitik olmaya çalışırlar. Belli bir süre sonra bunun yararsız olduğu ve mümkün olamayacağı anlaşılınca, en güçlü iktidar merkezinin hegemonyası altına girmek diğer iktidar merkezleri için ehven-i şer olarak kabul edilir. Ayrıca sürekli dipten ve dıştan gelen anti iktidar hareketleri, iktidar sahiplerinin ortaklık ettikleri bir hegemonun (dominant, başat komutan) iktidarı altında ittifak halinde yaşamalarını kaçınılmaz kılarlar. Tarihte saf iktidarlar bir istisna teşkil eder; kural olan, iktidarın hegemonik karakteridir. Merkezi iktidar ekonomik merkezle tamamlanmak durumundadır. Merkezi iktidar yoğunlaşması başat ekonomik yoğunlaşmanın olduğu merkezle sıkı bağ içindedir. Merkezi ekonomi

dalga dalga çevreye yayılarak kendini sistemleştirirken, bunu merkezi iktidarın iç içe yayılmasıyla birlikte taşımak durumundadır. Merkezi iktidar bizzat yoğunlaşmış ve en güçlü potansiyel ekonomik yapı olduğundan, güncelliği içinde ekonomiyi aktifleştirerek merkezden çevreye doğru yayılır. Kazancın, sermaye birikiminin azami oluşuna göre, merkez ve çevre sürekli yer değiştirir. Bu durum bunalım denilen süreçleri kaçınılmaz kılar.

O halde çevre ve bunalım, merkezi iktidar ve ekonominin vazgeçilmez temel niteliklerindedir. Sistem verimli çalıştıkça merkezin değişmesine gerek yoktur. Fakat tarihte çoğunlukla yaşadığı gibi, merkezin giderek asallaşması üzerine, verimli bir çevre bunalımların etkisinden de yararlanarak çıkış yapar; yeni teknolojik uygulamalarla ekonomiyi daha başarılı kılarak bunu gerçekleştirir. Yeni teknoloji yeni askeri teknik demektir. Böylesi tarihsel momentlerde yaşanan iktidar kaymaları yeni merkez ve çevre oluşumlarıyla sonuçlanır. İktidar hegemonyası yenden kurulur. Yeni bir kavmin ve hanedanın öncülüğünde yükselen bu tür hegemonik iktidar oluşumlarıyla tarihte hep karşılaşılır. Burada ekonomi ve iktidarın belirleyiciliği arasında ayırım yapmak fazla anlamlı değildir. Hiçbir hegemonik iktidar ekonomik merkezle edemeyeceği gibi, hiçbir ekonomik merkez de merkezi hegemonik iktidar inşasına yönelmeden kendini uzun süreli kalıcı kılamaz.

Tarihte merkezi hegemonik iktidarla bağlantılı diğer çok önemli bir olgu, bu sistemin zincirleme bağlantılı ve boşluk kabul etmeyen bir özellik taşıması, hem zamansal hem de mekansal kopukluklar halinde değil, bir zincirin halkaları gibi yaşanmasıdır. Hegemonik iktidarın doğasında zamanda ve mekanda boşluk bırakmak yoktur. Azami doluluk söz konusudur. Halkalar iç içe ve birbirine sıkıca bağlantılıdır. Boşluk ve kopukluk oldu mu, merkezin çökme olasılığı belirir. Uzun süre tamir edilip doldurulmazsa, çöküş ve yer değiştiriş kaçınılmaz olur. Merkezi hegemonik iktidarı sadece büyük imparatorluklara özgü bir durum olarak düşünmemek gerekir. Bütün toplum hegemonik iktidar ilişkileriyle birbirine bağlanmaya çalışılır. En büyük imparatorluk merkezinden bağımlısı aile birimine kadar hepsi için benzer hegemonik kurallar geçerlidir. Roma'da imparator neyse, köyde ağa ve ailede koca da odur. Bu tür hegemonik ilmeklerle dokunduğu göz ardı edilirse, tarihsel toplumu anlamak mümkün olmaz. Belki bilgi yığınımız olur, ama diyalektik kavrayışımız gerçekleşmez.

Merkezi hegemonik iktidar sadece ekonomiyle değil, en az onun kadar önemli olan ideolojik hegemonyayla tamamlanmak durumundadır. İdeolojik hegemonyasız iktidar hegemonyası olmaz. Özellikle uygarlık aşamasındaki temel mitolojik ve dinsel çıkışlar ya anti hegemoniktir, ya da kısa süre

inde en azından bir kanadıyla iktidarla bütünleşerek hızla hegemonikleşir. Özellikle tek tanrılı dinlerin merkezi hegemonyayla iç içe gelişimi hayli öğreticidir. Çıkışları mutlak hegemonla bağlantılıdır. Tanrı, allah kavramı baş hegemonun ya alternatif kavramıdır, bu durumda din muhalif ve direniştir. Ya da hegemonun bizzat kutsallaştırılması ve tanrılaştırılmasıdır. İkinci durumda din merkezi hegemonik sistemin yansımasıdır. İlişki ve çelişki itibarıyla ikisi arasında çok yoğunca yaşanan ve savaşılan bir durum söz konusudur. Tek tanrılı dinler tarihini ancak merkezi hegemonik iktidarla birlikte inceleyerek anlayabiliriz. Başka türlü dinler tarihi anlaşılabilir. İktidar ve ekonomik temelden kopuk bir dinler tarihi koca bir safsatadan ibarettir. Din, tanrı, hegemon, iktidar ve ekonomi arasındaki ilişki sanıldığından daha yoğundur. Gerçek tarih hegemonik iktidarın zaman ve mekanı zincirleme kuşatması gibi, din, tanrı, hegemon, iktidar ve ekonomi iç içeliğiyle de kuşatılmıştır. Tarihsel toplum bu tür kuşatmalar, halkalar halinde tezahür ederek günümüze varır.

Somutlaştırırsak, bilinen haliyle ilk hegemon olan Akad Kralı Sargon'dan beri zincirleme halkalar halinde gelen ve günümüzde yine Sargon İmparatorluğu benzeri bir hegemon olan ABD ile devam eden bu süreç, merkezi uygarlık sistemi açısından bir ana nehir akıntısı gibidir. Sümer, Akad, Babil, Asur, Hitit, Mitanni, Urartu, Med, Pers, İskender, Roma, Sasani, Bizans, Arap-İslam, Türk-Moğol, Osmanlı, Britanya ve ABD hegemonyaları ana nehri oluştururken; Mısır, Elam, Harappa, Çin, Hint, Rus, Frank ve Germen İmparatorlukları ana nehrin yan kolları konumundadır. Tarihsel toplum, merkezi uygarlık tarihi boyunca somut olarak ana ve yan kollarıyla sembolize edilirse daha gerçekçi kavranabilir. Şüphesiz bu ana nehir ve yan kolların birer kültür ve uygarlık anlamına gelen daha küçük nehirler mesafesinde alt kolları da mevcuttur. Önemli olan, tarihsel gelişimin kopuk olmadığını, merkezi hegemonyanın ara geçişler haricinde varlığını sürekli pekiştirerek günümüz dünyasını oluşturduğunu anlamaktır. Bu oluşum şüphesiz tek taraflı değildir. Diğer yandan anti hegemonik güçler de çıkışından beri hep merkezi uygarlık sistemine ve onun hegemonik güçlerine karşı sürekli varlıklarını oluşturup dünyanın diğer kutbunu, yani demokratik uygarlık dünyasını günümüze kadar taşımışlardır. Bu dünyanın esas cevherinin demokratik, ahlaki ve politik olduğu, bitmez tükenmez demokratik konfederasyonlarla kendini hep yenileyip güçlendirdiği, anti hegemonik güçlerin genelde dinlerin ve özelde tek tanrılı dinlerin birer mezhebinde kendi ideolojik dünyalarını inşa ettikleri ve ekonominin de gerçek üretici güçleri oldukları tartışma götürmez.